

อำนาจจับกุมตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา 38/1

นายพรรัตน์ ตันติเสวีรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

MONEY LAUNDERING CONTROL ACT B.E.2542 (REVISED2551):
A STUDY ON THE AUTHORITY OF OFFICERS IN ARRESTING OFFENDERS

Mister Nopparat Tantisareerat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic 2012
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อำนาจจับกุมตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการ

ฟอกเงิน มาตรา 38/1

โดย

นายณพัทธ์ ตันติเสวีรัตน์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ดา ธนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์อรอนพ ลิขิตจิตตะ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

นพรัตน์ ตันติเสวีรัตน์ : อำนาจจับกุมตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
 มาตรา 38/1 (MONEY LAUNDERING CONTROL ACT B.E.2542 (REVISED2551))
 : A STUDY ON THE AUTHORITY OF OFFICERS IN ARRESTING OFFENDERS
 อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ.วีระพงษ์ บุญญเษาศ, 131 หน้า.

แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้นำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ในการตรวจจับเงินสำหรับการก่ออาชญากรรม ซึ่งได้บัญญัติขึ้นเมื่อปี 2542 แต่จากสถิติหลังจากที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีผลบังคับใช้ ปรากฏว่าการจับกุมและการดำเนินคดีกับอาชญากรในความผิดฐานฟอกเงินมีน้อยมาก ซึ่งตรงข้ามกับจำนวนอาชญากรรมที่เกิดตามความผิดฐาน จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในส่วนของความผิดอาชญาฐานฟอกเงินยังไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จากปัญหาดังกล่าวทำให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 38/1

จากการศึกษาพบว่าการที่กฎหมายให้อำนาจเลขาธิการ รองเลขาธิการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินยังมีปัญหาข้อกฎหมายและขั้นตอนการปฏิบัติ เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทำงานด้านนโยบาย ไม่มีความรู้ความสามารถในด้านยุทธวิธีการจับกุม ซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ อีกทั้งการจับกุมความผิดซึ่งหน้าในความผิดฐานฟอกเงินนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อยมาก

วิทยานิพนธ์นี้จึงเสนอให้มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องรวมถึงวิธีการปฏิบัติ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้การใช้อำนาจจับกุมของเลขาธิการ รองเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา 38/1 เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สาขาวิชานิติศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา..... 2555.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5485987234 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : AUTHORITY / OFFICERS / ARRESTING / OFFENDERS

NOPPARAT TANTISAREERAT : MONEY LAUNDERING CONTROL ACT

B.E.2542 (REVISED2551) : A STUDY ON THE AUTHORITY OF OFFICERS IN ARRESTING OFFENDERS. ADVISOR : PROF.VIRAPHONG BOONYOBHAS, 131 pp.

Though Thailand has had the Anti-Money Laundering law in place in order to stop the circle of Money Laundering financial crime since year 1999, statistically the rate of Money Laundering financial crime’s arrests and prosecutions have still decreased while the criminal rate of Predicate Offences have increased. This indicates that the law enforcement of Predicate Offences still has not been effective. Due to the ineffectiveness of Predicate Offences law enforcement, the Anti-Money Laundering law officials are granted more authorities per 38/1 ACT to arrest and prosecute criminals

The study shows that though 38/1 ACT grants law officials more authorities to arrest and prosecute Money Laundering financial criminals, the law officials themselves still lack of proper skills and effective strategies, which can lead to the life and property damages. Also, flagrant offence in Money Laundering financial criminals is very rare when compared with other types of criminals

This thesis then focuses on a proposal to amend or revise the Anti-Money Laundering processes and regulations stated on 38/1 ACT in order to achieve its highest effectiveness

Field of Study : ...LAWS..... Student’s Signature.....

Academic Year : ...2555..... Advisor’s Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ อันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง จนสำเร็จเสร็จสมบูรณ์เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อรุณพล ลิขิตจิตตะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวนิชย์ ที่ได้สละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามลำดับ ทั้งนี้ ท่านปราณี เสฐจินตนิน และทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ รวมทั้งชี้แนะประเด็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์อย่างดียอดเยี่ยม

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ลุง ป้า พี่สาว และทุกๆ คน สำหรับกำลังใจที่ดีในจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์มีคุณค่าและประโยชน์ประการใดแล้ว ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทีกุลแต่บิดามารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนเกื้อหนุน ส่งเสริมสร้างรากฐานที่ดีสำหรับผู้เขียน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องแต่ประการใดแล้ว ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 หลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542.....	6
2.1 ความหมายของการฟอกเงิน.....	6
2.2 หลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.....	12
2.2.1 การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน.....	13
2.2.2 ความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน พ.ศ.2542 และความผิดมูลฐานตามกฎหมายพิเศษ.....	14
2.2.3 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา.....	33
2.2.4 มาตรการลงโทษทางอาญาที่หนักขึ้นสำหรับผู้สนับสนุนหรือช่วยเหลือ ผู้พยายามกระทำความผิดหรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน.....	37

2.2.4.1 ผู้สนับสนุนหรือช่วยเหลือเพื่อกระทำความผิด.....	37
2.2.4.2 ผู้พยายามกระทำความผิด.....	39
2.2.4.3 ผู้สมคบเพื่อกระทำความผิด.....	40
2.2.5 มาตรการการรายงานธุรกรรมและการรวบรวมข้อมูลการทำธุรกรรม.....	43
บทที่ 3 อำนาจการจับ การค้น ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม	
การฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศ.....	46
3.1 การจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38/1	
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542.....	46
3.2 เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38/1พระราชบัญญัติป้องกัน	
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542.....	47
3.3 ขอบเขตการใช้อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1.....	51
3.3.1 การใช้อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดมูลฐาน.....	51
3.3.2 การใช้อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน.....	51
3.4 การจับ การค้น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	
พ.ศ.2542 มาตรา 38/1.....	52
3.4.1 การจับกุม.....	53
3.4.1.1 การจับกุมโดยมีหมายจับ.....	54
3.4.1.2 การจับกุมโดยไม่มีหมายจับ.....	56
3.4.1.3 การจับกุมโดยราษฎร.....	62
3.4.2 การค้น.....	63
3.4.2.1 การค้นโดยมีหมายค้น.....	63
3.4.2.2 การค้นโดยไม่มีหมายค้น.....	65
3.4.3 การควบคุม.....	69
3.5 อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปราม	
การฟอกเงินของต่างประเทศ.....	72
3.5.1 ประเทศออสเตรเลีย.....	72
3.5.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน..	72
3.5.2.2 หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	74

3.5.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	80
3.5.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน..	80
3.5.2.2 หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	84
3.5.3 ประเทศอังกฤษ.....	92
3.5.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน..	92
3.5.3.2 หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	96
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1 พระราชบัญญัติ	
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542.....	107
4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐาน ความผิดฐานฟอกเงิน ความผิดซึ่งหน้า	107
4.1.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐานกับความผิดซึ่งหน้า.....	108
4.1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดฐานฟอกเงินกับความผิดมูลฐาน.....	109
4.1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดฐานฟอกเงินกับความผิดซึ่งหน้า.....	110
4.2 วิเคราะห์ปัญหาการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1	
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542.....	111
4.2.1 ผู้มีอำนาจจับกุมตามมาตรา 38/1.....	111
4.2.1.1 เลขานุการ รองเลขานุการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	
จับกุมความผิดฐานฟอกเงิน.....	111
4.2.1.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ	
ปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจาก	
เลขานุการให้จับกุมความผิดฐานฟอกเงิน.....	112
4.2.2 การบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับตามมาตรา 38/1.....	115
4.2.3 การควบคุมตัวผู้ถูกจับตามมาตรา 38/1.....	116
4.3 แนวปฏิบัติหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันของสำนักงานป้องกันและ	
ปราบปรามการฟอกเงินในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1.....	118
4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบอำนาจจับกุมตามกฎหมายป้องกันและปราบปราม	
การฟอกเงินของประเทศกับต่างประเทศ.....	119

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	120
5.1 บทสรุป.....	120
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	124
รายการอ้างอิง.....	127
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	131

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แผนภูมิการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสภาพสังคมได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรมส่งผลให้เกิดอาชญากรรมรูปแบบใหม่ๆ ตลอดเวลา นอกจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบนท้องถนนโดยทั่วไป เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เรียกค่าไถ่ เป็นต้น ซึ่งอาชญากรรมรูปแบบใหม่จะมีวิธีการที่อาชญากรใช้ในการประกอบอาชญากรรมที่แยบยลออกไป โดยอาจจะไม่ส่งผลต่อความรู้สึกทางด้านจิตใจของประชาชนทั่วไป แต่จะส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญซึ่งประชาชนโดยทั่วไปอาจจะไม่เห็นความสำคัญ แต่แท้จริงแล้วอาชญากรรมประเภทนี้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก อาชญากรรมประเภทนี้ได้แก่ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรืออาชญากรรมทางธุรกิจหรือที่เราคุ้นเคยก็คืออาชญากรรมคอปกขาว โดยอาชญากรประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีอิทธิพล มีตำแหน่งหน้าที่การงาน มีระบบพรรคพวก ระบบอุปถัมภ์ และอาชญากรจะรวมตัวกันกระทำความผิดในรูปแบบขององค์กร อาชญากรรมที่เกิดขึ้นไม่ได้จำกัดเฉพาะภายในประเทศเท่านั้น แต่จะมีเครือข่ายโยงใยไปทั่วทุกประเทศในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้เกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้นกลายเป็นอาชญากรรมร้ายแรง เช่น อาชญากรรมยาเสพติด อาชญากรรมการค้ามนุษย์ อาชญากรรมการค้าอาวุธสงคราม อาชญากรรมการค้าเงินเถื่อน และการฟอกเงิน เป็นต้น อีกทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่หมุนเวียนอยู่ในวงจรอาชญากรรมจะทวีเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากอาชญากรจะนำผลตอบแทนที่ได้ไปสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการประกอบธุรกิจอื่นๆ ทั้งที่ถูกหรือผิดกฎหมาย เพื่อนำผลกำไรหรือรายได้กลับมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับการก่ออาชญากรรมครั้งต่อไป ส่งผลให้องค์กรอาชญากรรมมีความเข้มแข็งขึ้น การปราบปรามโดยเจ้าหน้าที่รัฐเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากเนื่องจากขาดความรู้ความชำนาญ หรือถูกรวบงำโดยอาชญากรในคราบของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอิทธิพลหรือผู้มากบารมีหรือผู้มีฐานะทางการเงิน องค์กรอาชญากรรมประเภทนี้เข้มแข็งอย่างรวดเร็วเพราะสามารถใช้เงินน้อยต่อเงินมากได้ ดังนั้น การจับกุมดำเนินคดีกับอาชญากรโดยใช้โทษจำคุกในการปราบปรามอาจจะไม่ได้ผลเท่าไรหรอก วิธีการที่จะไม่ให้องค์กรอาชญากรรมเข้มแข็ง คือ การตัดวงจรของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ทำให้อาชญากรไม่สามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการก่ออาชญากรรมและสร้างความ

มั่นคงแข็งแรงให้กับองค์กรอาชญากรรมได้อีก วิธีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้จึงพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไป มาตรการยึดเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ จึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ซึ่งเจตนารมณ์ที่สำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฉบับนี้ คือ การตัดวงจรเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงต้องมีประสิทธิภาพ ทุกหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือกันทำงานแบบบูรณาการ โดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่หลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภท คือ เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย เจ้าพนักงานตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการสืบสวน สอบสวน ติดตามจับกุม การแสวงหาพยานหลักฐาน ข้อมูลท้องถิ่น ข้อมูลในเชิงลึก ข้อมูลทางการเงิน ที่ตั้งของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด มาดำเนินคดีกับอาชญากร และดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินขององค์กรอาชญากรรมด้วย

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีสาระสำคัญอยู่ที่มาตรา 5 ในความผิดฐานฟอกเงิน ด้วยเหตุที่อาชญากรที่ก่ออาชญากรรมได้เงินหรือทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิด โดยเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นจะถูกนำไปซุกซ่อน แปรสภาพ ซ้ำขาย หมุนเวียนในธุรกิจที่ถูกหรือผิดกฎหมาย เพื่อให้เงินสลับปรกกลายเป็นเงินสะอาด สร้างผลกำไรหรือรายได้ก็ตาม อาชญากรเหล่านั้นก็มีความผิดฐานฟอกเงินด้วย และเป็นไปไม่ได้ที่อาชญากรซึ่งได้เงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำความผิดแล้วจะปล่อยเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นไว้เฉยๆ โดยไม่ดำเนินการอย่างใดเลย

แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้นำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ในการตัดวงจรเงินสำหรับการก่ออาชญากรรม ซึ่งได้บัญญัติขึ้นเมื่อปี 2542 แต่จากสถิติหลังจากที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินใช้บังคับ พบว่าการจับกุมและการดำเนินคดีกับอาชญากรในความผิดฐานฟอกเงินน้อยมาก ซึ่งตรงข้ามกับจำนวนอาชญากรรมที่เกิดขึ้นตามความผิดมูลฐาน จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในส่วนของความผิดอาชญาฐานฟอกเงินยังไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้น จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 38/1

อำนาจการจับกุมตามมาตรา 38/1 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้เพียงใดนั้น ต้องศึกษาถึงการจับกุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเปรียบเทียบกับอำนาจจับกุม ควบคุม และการค้นของเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญด้วย นอกจากนี้ควรศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเกี่ยวกับอำนาจการจับกุมคดีฟอกเงินว่าเป็นอย่างไร

ดังนั้น การศึกษาบทบาทของเจ้าพนักงานตำรวจของไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยเปรียบเทียบระเบียบวิธีปฏิบัติพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้งนี้ต้องศึกษาอำนาจจับกุมคดีฟอกเงินในต่างประเทศจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เกิดประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ความรู้ทั่วไปและสาระสำคัญเกี่ยวกับการฟอกเงิน
2. เพื่อศึกษาอำนาจการจับกุมคดีฟอกเงินของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
3. เพื่อศึกษาวิธีการจับกุมคดีฟอกเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาการจับกุมคดีฟอกเงินของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาความผิดอาญาฐานฟอกเงิน ความผิดซึ่งหน้า อำนาจจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยเปรียบเทียบกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินของต่างประเทศ
5. เพื่อนำข้อมูล ความเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ มาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การตัดวงจรของเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด เพื่อมิให้เงินเหล่านั้นกลับกลายมาเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับการก่ออาชญากรรมครั้งต่อไป ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพในขั้นตอนของการจับกุมจึงมีความสำคัญมาก องค์กรที่มีความสำคัญ คือ เจ้าพนักงานตำรวจ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดังนั้น การศึกษาอำนาจในการจับกุมของเจ้าพนักงานทั้งสองทั้งในและต่างประเทศ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ จะศึกษาถึงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 โดยเฉพาะ มาตรา 5 ความผิดฐานฟอกเงิน มาตรา 38/1 อำนาจการจับกุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการจับกุม ปัญหาการจับกุมคดีฟอกเงินโดยเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายและวิธีปฏิบัติของต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยจะศึกษารวบรวมข้อมูลจากกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบ รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีแหล่งที่มาจากห้องสมุดในสถาบันการศึกษาต่างๆ องค์กรและหน่วยงานของรัฐ ข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และการนำเสนอจะอธิบาย วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยเน้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 หนังสือ ตำรา

วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง บทความ เอกสารอ้างอิงทางกฎหมายเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอก กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายรัฐธรรมนูญทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมกับเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ความรู้ทั่วไปและสาระสำคัญเกี่ยวกับการฟอกเงิน
2. ได้ทราบถึงอำนาจการจับกุมคดีฟอกเงินของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
3. เพื่อทราบถึงวิธีการจับกุมคดีฟอกเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาการจับกุมคดีฟอกเงินของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อสามารถวิเคราะห์ความผิดอาญาฐานฟอกเงิน ความผิดซึ่งหน้า อำนาจจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยเปรียบเทียบกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ
5. เพื่อทราบถึงข้อมูล ความเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ มาเป็นแนวทางในการกำหนดอำนาจจับกุมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 2

หลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

2.1 ความหมายของการฟอกเงิน

หลายคนอาจเคยได้ยินคำว่า “นักฟอกเงิน” และบางคนอาจมีข้อสงสัยในคำว่า “ฟอกเงินคืออะไร ฟอกเงินเกิดขึ้นได้อย่างไร ใครฟอกเงิน ฟอกเงินทำอย่างไร และฟอกเงินไปเพื่ออะไร” วิทยุชุมชนคนธรรมดาสามัญทั่วไปอาจเข้าใจคำว่า “การฟอกเงิน” เพียงผิวเผินว่า คือ การนำเงินที่สกปรกหรือเงินที่ผิดกฎหมายมาทำให้ขาวหรือทำให้สะอาด แต่ถ้าถามลงลึกในรายละเอียดว่าเงินสกปรกหรือเงินที่ผิดกฎหมายตามที่เข้าใจกันนั้น คือ เงินที่ผิดกฎหมายใด ทำให้ขาวสะอาดนั้นทำอย่างไร ผู้ที่ถูกถามจะหยุดนิ่งสักครู่หนึ่งแล้วพยายามจะอธิบายตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าตนมีความเข้าใจในคำว่า “ฟอกเงิน” นี้ ซึ่งคำตอบที่ผู้ถามได้รับจะแตกต่างกันในแต่ละคน นั้นแสดงให้เห็นว่าหลายคนรู้จักและเคยชินกับคำว่า “ฟอกเงิน” แต่น้อยคนนักที่จะรู้ว่าแท้จริงแล้ว “ฟอกเงิน” มีความหมายว่าอย่างไร

คำว่า “การฟอกเงิน” (Money Laundering) เป็นถ้อยคำซึ่งเป็นที่รู้จักกันมากกว่า 60 ปี ในเหล่าองค์กรอาชญากรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกล่าวกันว่าผู้ที่คิดค้นแนวความคิดของการฟอกเงินดังกล่าวนี้ได้แก่ นายเมเยอร์ แลนสกี (Meyer Lansky) มีหลักการเกี่ยวกับการนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมักเรียกกันโดยทั่วไปว่าเงินสกปรก (Dirty Money) มาผ่านกระบวนการทางพาณิชย์กรรมหรือธุรกรรม เพื่อให้กลายเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือที่เรียกว่า เงินสะอาด (Clean Money) หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการขจัดร่องรอยของผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการกระทำอันผิดกฎหมาย โดยผ่านขั้นตอนของการโอนและธุรกิจต่างๆ เพื่อให้จำนวนผลประโยชน์เดียวกันดังกล่าวเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมายในที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า “การฟอกเงิน” เป็นเล่ห์เหลี่ยมเพื่อการสร้างและปกปิดผลประโยชน์อันมหาศาล ซึ่งมีที่มาจาก

ประกอบอาชญากรรมต่างๆ เช่น การค้ายาเสพติด การขโมย การค้าสินค้าเถื่อน การลักพาตัว การค้าอาวุธเถื่อน การก่อการร้าย และการหลีกเลี่ยงภาษี เป็นต้น¹

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันได้มีนักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายของการฟอกเงินไว้ ดังนี้

อาจารย์สุรพล ไตรเวทย์ อธิบายว่า การฟอกเงิน หรือ Money Laundering คือ การเปลี่ยนสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายให้ดูเหมือนว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้กระทำผิดไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบที่มาของทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีปิดบังหรือซุกซ่อนทรัพย์สิน อันจะช่วยปิดบังการกระทำผิดของตนได้อีกด้วย นอกจากทรัพย์สินที่ได้กลายเป็นเงินสะอาดแล้ว ผู้กระทำผิดก็สามารถใช้เป็นทุนในการขยายเครือข่ายอาชญากรรมและคุ้มครองความมั่นคงให้กับองค์กรอาชญากรรมของตนด้วย²

รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส อธิบายว่า “การฟอกเงิน” คือ การเปลี่ยนเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การฟอกเงินเป็นกระบวนการซึ่งบุคคลปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมาย เกิดดอกออกผลแล้วจึงย้อนกลับไปประกอบอาชญากรรมอีก³

การฟอกเงิน (Money Laundering) คือ การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดหรือได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายมาเปลี่ยนสภาพให้เป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาอย่างถูกต้อง หรือเรียกได้ว่า กระบวนการทำ “เงินสกปรก” ให้เปลี่ยนสภาพเป็น “เงินสะอาด”⁴

¹ Robinson Jeffrey, *The Laundrymen*, (New York : Arcode Publishing 1996), pp.4-5.

² สุรพล ไตรเวทย์, *การฟอกเงินและกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน*, รพีสาร ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 มกราคม – มีนาคม 2537 หน้า 13-14 (บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2537)

³ วีระพงษ์ บุญโญภาส. “กฎหมายฟอกเงินกับความจำเป็นที่ต้องพิจารณา” *ประชาชาติธุรกิจ*, (วันพฤหัสบดีที่ 19 – วันเสาร์ที่ 21 พฤษภาคม 2537), :12

⁴ สหัท สิงหวิริยะ, *ความรู้เรื่องกฎหมายป้องกันการฟอกเงิน*, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2545), หน้า 3.

หรือจะกล่าวให้สั้นและเข้าใจง่าย “...คือ เทคนิคในการที่จะทำให้บรรดาเงินที่ได้มาโดยไม่สุจริต กลายมาเป็นเงินในรูปของการลงทุนในธุรกิจ โดยทำให้ดูเหมือนว่าเงินเหล่านี้เป็นเงินที่ได้มาโดยสุจริต”⁵

การฟอกเงิน (Money Laundering) คือ การกระทำใดๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทำให้เงินหรือทรัพย์สินใดๆ ที่มีที่มาจากกระทำความผิดใดๆ เปลี่ยนสภาพ ให้เป็นเงินหรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย⁶

การฟอกเงิน (Money Laundering) คือ การเปลี่ยนเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริต ให้กลายเป็นสภาพเงินที่ได้มาโดยถูกกฎหมายหรือพิสูจน์ไม่ได้ว่าทุจริต การฟอกเงินนั้นจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรงต่างๆ เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการค้ายาเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้กระทำความผิดกฎหมายส่วนมากเป็นผู้ค้ายาเสพติดไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบที่มาของทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีปิดบังหรือซุกซ่อนทรัพย์สินอันจะช่วยปิดบังการกระทำความผิดของตน นอกจากนี้ทรัพย์สินที่ได้เปลี่ยนสภาพกลายเป็นเงินสะอาดแล้ว ผู้ค้ายาเสพติดสามารถใช้เป็นทุนในการขยายเครือข่ายอาชญากรรมยาเสพติดและคุ้มครองความมั่นคงให้กับอาชญากรรมดังกล่าวของตนอีกด้วย⁷

การฟอกเงิน (Money Laundering) คือ การเปลี่ยนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้กลายเป็นเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือพิสูจน์ไม่ได้ว่า ได้มาโดยมิชอบ ซึ่งกระทำได้หลายวิธี เช่น การนำเงินออกไปนอกประเทศ การฝากเงินกับสถาบันการเงิน การตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นมาบังหน้า การซื้อขายที่ดิน การแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลอื่น การให้ผู้ถือเงินหรือทรัพย์สินไว้แทน เป็นต้น การฟอกเงินนั้นจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรงต่างๆ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการค้ายาเสพติด ผู้กระทำความผิดมักไม่ต้องการ

⁵ วีระพงษ์ บุญญภาส, “กฎหมายสกัดการฟอกเงิน : ปัญหาที่ร้าย หรือผู้ออกกฎหมาย,” มติชนสุดสัปดาห์ (27 พฤษภาคม 2537), : 22

⁶ ไชยยศ เหมะรัชตะ, มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพมหานคร : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2542), หน้า 10.

⁷ ศูนย์บริการข้อมูลทางกฎหมาย, “การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน,” เอกสารเผยแพร่ สำนักเลขาธิการวุฒิสภา (สิงหาคม 2537), หน้า 1-2.

ให้ผู้ยื่นทราบที่มาของทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีปิดบังหรือซุกซ่อนทรัพย์สินอันจะช่วยปิดบังการกระทำความผิดของตน หรือเรียกได้ว่ากระบวนการทำ “เงินสกปรก” ให้เปลี่ยนสภาพเป็น “เงินสะอาด”⁸

การฟอกเงินเป็นการดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ ให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดใดๆ เปลี่ยนเป็นเงินหรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น ได้กลายเป็นรูปแบบที่นิยมอย่างแพร่หลายมากของอาชญากรในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อปกปิดและแสวงหาผลประโยชน์จากการกระทำความผิดของบรรดาอาชญากร นอกจากนี้การฟอกเงินยังก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากเงินที่นำมาฟอกนั้นเป็นเงินนอกระบบซึ่งไม่ได้เกิดจากผลผลิตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้และเงินดังกล่าวยังนำไปใช้ในการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง ตลอดจนนำไปใช้เพื่อการขยายเครือข่ายของการประกอบอาชญากรรมจนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีอิทธิพลอย่างมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องความสงบเรียบร้อยของสังคมและปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย⁹

พ.ต.ท.สีหนาท ประยูรรัตน์ สรุปความหมายของคำว่า “การฟอกเงิน” จากอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 ข้อ 3.1 ว่า “...คือ การกระทำอันเป็นการแปรสภาพ หรือโอนทรัพย์สินโดยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวได้มาจากการกระทำความผิด หรือได้มาจากการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกปิด หรืออำพรางแหล่งที่มาของทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย หรือเพื่อช่วยเหลือบุคคลใดๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดนั้น และยังหมายความรวมถึงการกระทำอันเป็นการปกปิด หรือ

⁸ กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส., “กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : มาตรการใหม่ในการปราบปรามยาเสพติด.” ในเอกสารสรุปผลสัมมนา เรื่องกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท กรุงเทพมหานคร, 7-8 กรกฎาคม 2542. (กรุงเทพมหานคร : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี ,2542), หน้า 26

⁹ ไชยยศ เหมะรัชตะ, “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.” เอกสารวิจัยส่วนบุคคลดีเด่นตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 39 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรรัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 9. (2539-2540), หน้า ๗.

อำพรางลักษณะอันแท้จริงของแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น โดยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวได้มาจากการกระทำผิดหรือได้มาจากการมีส่วนร่วมในการกระทำผิด”¹⁰

ศ.ไชยยศ เหมะรัชตะ อธิบายว่า ความหมายของการฟอกเงินนี้ มิได้แต่จำกัดเฉพาะการกระทำแก่เงิน ซึ่งได้มาจากการกระทำผิดเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดำเนินการใดๆ แก่ทรัพย์สินต่างๆ อันได้มาจากการกระทำผิดด้วยเช่นกัน ดังนั้น โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำว่า “ฟอกเงิน” ย่อมเป็นที่เข้าใจว่ามีใช่จำกัดเฉพาะการฟอก “เงิน” เท่านั้น แต่รวมไปถึงการฟอก “ทรัพย์สิน” ด้วย โดยมักเรียกรวมๆ ว่า “ฟอกเงิน” จึงอาจกล่าวได้ว่า “การฟอกเงิน” หมายถึง การกระทำใดๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำเงิน หรือทรัพย์สินใดๆ ซึ่งมีที่มาจากการกระทำผิดต่างๆ เปลี่ยนสภาพเป็นเงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งบุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ด้วยเหตุนี้วัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนสภาพเงินหรือทรัพย์สินอันไม่ชอบด้วยกฎหมายให้เป็นเงินที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีอยู่สามประการ ได้แก่

ประการแรก การปกปิดเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้บุคคลอื่นทราบว่าเป็นเงินได้ของผู้กระทำผิด

ประการที่สอง หลบเลี่ยงการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดใดๆ ของผู้ซึ่งเป็นเจ้าของเงินที่นำมาฟอก จากบรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเป็นการปกปิดแหล่งที่มาของเงินนั้น

ประการที่สาม การเพิ่มพูนผลประโยชน์ หรือผลกำไรจากการฟอกเงินดังกล่าว เพื่อใช้สนับสนุนในการกระทำผิด หรือเพื่อขยายขอบเขตเครือข่ายของการกระทำผิดต่อไป อันเป็นการสร้างฐานอำนาจทางอาชญากรรมให้แข็งแกร่งจนยากแก่การปราบปรามจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำให้สามารถเพิ่มรายได้ให้มากยิ่งขึ้นจากการประกอบอาชญากรรมนั้น

วัตถุประสงค์ประการที่สามของการฟอกเงินนี้ เป็นผลกระทบที่สำคัญที่สุดต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะสร้างรายได้อันเป็นการเพิ่มอำนาจและความมั่นคงให้แก่องค์กรอาชญากรรม หรือช่วยให้อาชญากรสามารถหลบหนีหรือหลบเลี่ยงการจับกุม โดยการนำเงินดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการหรือกิจกรรมต่างๆ อันขัดต่อกฎหมาย เช่น การว่าจ้างมือสังหาร

¹⁰ องค์การสหประชาชาติ, “การฟอกเงินในเอเชีย ในเอกสารสรุปการประชุมอภิปรายปัญหาตามโครงการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ (UNDCP)”, 21 - 23 เมษายน 2536 ณ ประเทศสิงคโปร์.

ให้กำจัดบุคคลใดที่มาขัดผลประโยชน์หรือขัดขวางงานอาชญากรรม และการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองเพื่อช่วยปกปิดการกระทำความผิดใดๆ เป็นต้น¹¹

ส่วนเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางสังคมศาสตร์ของศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ให้นิยามว่า “...คือ การเปลี่ยนเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่สุจริต ให้กลายเป็นเงินที่ได้มาโดยถูกกฎหมายหรือไม่สุจริต”¹²

สีหนาท ประยูรรัตน์ อธิบายว่า การฟอกเงิน คือ การเปลี่ยน แปรสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบหรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการฟอกเงินเป็นกระบวนการซึ่งกระทำโดยบุคคลต่อทรัพย์สินเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมายและทำให้รายได้นั้นมีที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายและยังหมายความว่ารวมไปถึงการเปลี่ยนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริตให้กลายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย¹³

ผู้เขียนจึงอาจสรุปความหมายของคำว่า “การฟอกเงิน” จากที่กล่าวมาทั้งหมดได้ว่าการฟอกเงิน คือ การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ไปจำหน่าย จ่าย โอน ซุก ซ่อน ปกปิดเพื่อไม่ให้รู้แหล่งที่มาของเงิน หรือไปทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ และนำเงินเหล่านั้นกลับมาเป็นของตนเอง เพื่อให้ดูประหนึ่งว่าเงินนี้ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือพูดง่ายๆ คือ การนำเงินหรือทรัพย์สินสกปรกที่ได้มาแล้วผ่านกรรมวิธี ให้เงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นย้อนกลับมาเป็นเสมือนเงินที่สะอาด แต่ถ้าจะเป็นความผิดตามกฎหมายฟอกเงินนั้น ต้องเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานใดมูลฐานหนึ่งตามกฎหมายฟอกเงิน หรือได้จากทรัพย์สินหรือเงินที่ได้มีการฟอกเงินแล้วหรือการกระทำความผิดฐานฟอกเงินแล้ว

¹¹ ไซยยศ เหมะรัชตะ, มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพมหานคร: กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานรัฐมนตรี, 2542), หน้า 4.

¹² ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย, “การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน,” (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2537), (อัดสำเนา)

¹³ สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (กรุงเทพมหานคร: ส.เอเชีย เพลส, 2542), หน้า 61.

2.2 หลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ในปัจจุบันด้วยความเจริญทางด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วรวมถึงอาชญากรรมที่เกิดขึ้นด้วย อาชญากรรมได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากบุคคลเป็นองค์กร สร้างเครือข่าย ทำงานอย่างเป็นระบบ องค์กรมีได้จำกัดอยู่เพียงประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่จะมีเครือข่ายโยงใยไปทั่วโลก สร้างความเสียหายให้แก่ระบบเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก หรือที่เรียกว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หนึ่งในประเภทของอาชญากรรมที่เป็นปัญหารุนแรงและยากแก่การปราบปรามตั้งแต่นั้นมา จนถึงปัจจุบัน คือ การค้ายาเสพติด เป็นปัญหาที่รุนแรงและเป็นภัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติและทุกประเทศในโลก มีลักษณะการกระทำผิดในรูปแบบของ องค์กรอาชญากรรมที่มีผลตอบแทนเป็นรายได้มหาศาล องค์กรสหประชาชาติได้มีมติกำหนด อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.1988 ซึ่งอนุสัญญาดังกล่าวได้กำหนดให้มีความผิดอาญาฐานฟอกเงินเพื่อให้ ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว เช่น การกำหนดมาตรการที่เป็นความผิดอาญาแก่ผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ที่อำนวยความสะดวกในการโอนสิทธิในทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด ผู้ให้คำปรึกษาในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด ผู้ที่ซุกซ่อนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดด้วยวิธีการทางบัญชีหรือด้วยประการอื่นใด ผู้สนับสนุนหรือช่วยเหลือทางการเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปกปิดแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน เป็นต้น ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยไม่มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินรองรับอนุสัญญาดังกล่าว มีเพียงแต่กฎหมายใกล้เคียงที่ใช้บังคับเกี่ยวกับวิธีดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดประเภทต่างๆ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32-34 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ติด พ.ศ.2534 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.2518 ซึ่งไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ จึงจำเป็นต้องยกร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นเพื่อให้สามารถดำเนินการเป็นภาคินุสฎัญญาฉบับดังกล่าวได้ ซึ่งมีมาตรการที่สำคัญ คือ การริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ได้มาจากกระทำ ความผิด โดยไม่คำนึงว่าทรัพย์สินจะโอนไปที่ทอดก็ตามเพื่อมิให้ผู้กระทำ ความผิดนำเงินหรือ ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดไปแปรสภาพโดยผ่านสถาบันการเงินหรือการประกอบ ธุรกิจในรูปแบบต่างๆ แล้วย้อนกลับเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการกระทำ ความผิดอีก

2.2.1 การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน

ผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งกระทำ ความผิดตามกฎหมายบางฐานความผิด นำเงินหรือ ทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำ ความผิดฐานนั้นๆ มากระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อสร้างความ เข้มแข็งให้กับองค์กร ทำให้ยากแก่การปราบปราม โดยกฎหมายในฐานความผิดนั้นไม่สามารถ ดำเนินการกับผู้ประกอบอาชญากรรมได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการกับผู้ประกอบอาชญากรรมเหล่านั้น โดยกำหนดให้ความผิด เหล่านั้นเป็นความผิดมูลฐานหรือเป็นฐานความผิดที่จะนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั่นเอง

แนวคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินในนานาประเทศอาจมีความแตกต่างกัน บางประเทศถือเอาความผิดอาญาที่ได้รับ ผลประโยชน์เป็นทรัพย์สินเป็นความผิดมูลฐาน บางประเทศถือเอาความผิดอาญาร้ายแรงเป็น ความผิดมูลฐาน ส่วนแนวความคิดของประเทศไทยประกอบด้วย

1. ต้องเป็นความผิดที่ทำเป็นขบวนการ มีรูปแบบและวิธีดำเนินงาน มีลักษณะเป็นองค์กร อาชญากรรม
2. ต้องเป็นความผิดที่มีรูปแบบและลักษณะการประกอบอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูง

3. ต้องเป็นความผิดที่กระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ และมีความสลับซับซ้อนยากที่จะปราบปรามและสาวไปถึงบุคคลที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิด

การกำหนดความผิดมูลฐานที่ทำให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดแล้วผู้กระทำความผิดได้นำเงินหรือทรัพย์สินนั้นมากระทำการฟอกเงินในภายหลังจนเป็นความผิดฐานฟอกเงินนั้น ต้องเป็นการกระทำต่อเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเพียงบางประเภทเท่านั้น เรียกว่า ความผิดมูลฐาน โดยแยกลักษณะของความผิดมูลฐานต่างๆ ไว้ ดังนี้

1. ความผิดมูลฐานร่วม เป็นความผิดที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศส่วนใหญ่กำหนดไว้ ได้แก่ ยาเสพติด

2. ความผิดมูลฐานสากล เป็นความผิดบางลักษณะที่เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติ ซึ่งกฎหมายของหลายประเทศเริ่มกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามฟอกเงิน เช่น ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีหรือการค้าอาวุธเถื่อน เป็นต้น

3. ความผิดมูลฐานภายใน เป็นความผิดบางลักษณะที่มีผลกระทบเฉพาะในแต่ละประเทศ ซึ่งมีการกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศนั้น เช่น การหลบเลี่ยงภาษี การทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การขโมยประชาชน การลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ เป็นต้น

2.2.2 ความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และความผิดมูลฐานตามกฎหมายพิเศษ

ความผิดอาญาบางประการซึ่งเป็นฐานที่จะนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 ตามประเภทของความผิด โดยในกฎหมายดังกล่าวมิได้ให้นิยามความหมายของคำว่า ความผิดมูลฐานไว้ ซึ่งมีนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ให้ความหมายของคำว่า ความผิดมูลฐาน ดังนี้

พ.ต.ท.สีหนาท ประยูรรัตน์ ได้อธิบายว่า ความผิดมูลฐาน คือ ความผิดทางอาญาที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 โดยมีการกำหนดมาตรฐานในการลงโทษทางอาญากับผู้ที่ฟอกเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือจากการสนับสนุน ช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน¹⁴

นายอรรถพล ลิขิตจิตถะ ได้อธิบายว่า กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้กำหนดให้มีความผิดมูลฐานหรือความผิดที่เป็นฐานที่ทำให้เกิดรายได้ที่นำไปสู่การฟอกเงิน¹⁵ นั้นเอง

ความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ในมาตรา 3 ได้กำหนดไว้ 9 ฐานความผิด โดยในปี พ.ศ.2551 และปี พ.ศ.2556 ได้มีการเพิ่มเติมความผิดมูลฐานเข้ามา ซึ่งปัจจุบันมีความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีทั้งหมด 23 ฐานความผิด ได้แก่

1. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่

1.1 ความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2538 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2530

1.2 ความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2538 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535

1.3 ความผิดตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533

1.4 ความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ได้แก่ การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อ

¹⁴ สีหนาท ประยูรรัตน์, เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542, หน้า 1.

¹⁵ อรรถพล ลิขิตจิตถะ, ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. พิมพ์ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2542) หน้า 28.

จำหน่ายซึ่งยาเสพติด และหมายความรวมถึงการสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือหรือพยายามกระทำ ความผิดดังกล่าวด้วย

2. ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพราก เด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิง และเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่ เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิด เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้า ประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ได้แก่

2.1 ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็น ธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและ ความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282-283, มาตรา 317- 319

- มาตรา 282 ผู้ใดกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือ พาไปเพื่อการอนาจารแม้หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม ไม่ว่าจะกระทำต่างๆ อันประกอบเป็นความผิด นั้นจะได้กระทำในประเทศหรือไม่ และรวมถึงการรับตัวเด็กหรือสนับสนุนในการกระทำดังกล่าว

- มาตรา 283 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือ หญิง โดยใช้กลอุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรม หรือ ใช้วิธีข่มขืนใจด้วยวิธีอื่นใด รวมถึงการรับตัวบุคคลเช่นนั้น หรือสนับสนุนการกระทำดังกล่าว

- มาตรา 317 ผู้ใดพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ไปจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลโดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจ รวมถึงการซื้อ จำหน่ายหรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากและการ กระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจารด้วย

- มาตรา 318 ผู้ใดพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลโดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจ รวมถึงการซื้อ จำหน่ายหรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากและการกระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจารด้วย

- มาตรา 319 ผู้ใดพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจ รวมถึงการซื้อ จำหน่ายหรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากและการกระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจารด้วย

2.2 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540* คือ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงหรือเด็ก ซื้อ ขาย จำหน่าย พามา หรือส่งไปยังที่ใด รับหน่วงเหนี่ยว หรือกักขังซึ่งหญิงหรือเด็ก เพื่อการอนาจาร หรือจัดให้หญิงหรือเด็กกระทำการหรือยอมกระทำการใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจารหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะหญิงหรือเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน หรือพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงการเตรียมการเพื่อกระทำความผิดและสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดด้วย

2.3 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ได้แก่

2.3.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9 คือ การเป็นธุระ จัดหา ล่อไป หรือพาไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่างๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักร

* พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

2.3.2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

มาตรา 11 คือ การเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือ ผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี หรือ สถานค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานค้าประเวณี

3. ความผิดเกี่ยวกับการขู่โก่งประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการขู่โก่งประชาชน

3.1 ความผิดเกี่ยวกับการขู่โก่งประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 343 การหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ โดยการกระทำดังกล่าวนี้ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชนหรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน

3.2 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการขู่โก่งประชาชน ได้แก่ กำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการขู่โก่งประชาชน พ.ศ.2527 มาตรา 4 คือ การโฆษณา หรือประกาศ ให้ปรากฏต่อประชาชน หรือ กระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปว่า การกู้ยืมเงินตนหรือบุคคลใดจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย ที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนเพียงพอที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นและในการนั้นเป็นเหตุผลให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป

4. ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือขู่โก่งหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำการโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจ เงินทุน ธุรกิจ หลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกระทำการโดย กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

4.1 ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือข้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 มาตรา 46 นว กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 1 (ความผิดฐานลักทรัพย์ ว่างราวทรัพย์) หมวด 3 (ความผิดฐานข้อโกงทรัพย์สิน) หมวด 4 (ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้) หมวด 5 (ความผิดฐานยกยอก) หรือ หมวด 7 (ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน) รวมถึงผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

4.2 ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือข้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ.2526 มาตรา 34 ได้แก่

มาตรา 75 ทวิ ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท โดยทุจริตหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน และโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ

มาตรา 75 ตริ ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของบริษัท หรือทรัพย์สินที่บริษัทเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใดๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของบริษัท

มาตรา 75 จัตวา ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของบริษัท หรือทรัพย์สินที่บริษัทเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต

มาตรา 75 เบญจ ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท เอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินอันบริษัทมีหน้าที่ดูแลหรือที่อยู่ในความครอบครองของบริษัท ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

มาตรา 75 ฉ กรรมการ ผู้ใดเป็นผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท รู้ว่าเจ้าหน้าที่ของบริษัทหรือเจ้าหน้าที่ของผู้อื่น ซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้าหน้าที่บริษัท บังคับการชำระหนี้จากบริษัท ใช้หรือน่าจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ ได้ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือเอาไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินของบริษัท หรือแกล้งให้บริษัทเป็นหนี้ซึ่งไม่เป็นความจริง ถ้าได้กระทำเพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

มาตรา 75 สัตต ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท กระทำหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่สมควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่บริษัทนั้น

มาตรา 75 อัฐ ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท กระทำหรือยินยอมให้กระทำการ ดังต่อไปนี้

- ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชี เอกสารหรือหลักประกันของบริษัทหรือที่เกี่ยวข้องกับบริษัท
- ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวข้องกับบริษัท
- ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบันหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้บริษัท หรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใดๆ

4.3 ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

มาตรา 306 ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยทุจริตหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงอันควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน และโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้บุคคลที่ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ

มาตรา 307 ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของนิติบุคคลดังกล่าว หรือทรัพย์สินที่นิติบุคคลเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใดๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้น

มาตรา 308 ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ ครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของนิติบุคคลดังกล่าว หรือซึ่งนิติบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต

มาตรา 309 ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ เอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินอันนิติบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ดูแล หรือที่อยู่ในความครอบครองของนิติบุคคลนั้น ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

มาตรา 310 ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ รู้ว่าเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลดังกล่าวหรือเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลอื่นจะใช้สิทธิของเจ้าหน้าที่นิติบุคคลนั้นบังคับการชำระหนี้จากนิติบุคคล ใช้หรือนำจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ ได้ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้น หรือแกล้งให้นิติบุคคลนั้นเป็นหนี้ซึ่งไม่เป็นความจริง ถ้าได้กระทำเพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

มาตรา 311 ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการเสียหายแก่นิติบุคคลนั้น

มาตรา 312 ผู้ใดเป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำหรือยินยอมให้กระทำการ ดังต่อไปนี้

- ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชีเอกสารหรือหลักประกันของนิติบุคคลดังกล่าวหรือที่เกี่ยวกับนิติบุคคลนั้น
- ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของนิติบุคคลหรือที่เกี่ยวกับนิติบุคคลนั้น
- ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบันหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้นิติบุคคลนั้นๆ หรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใดๆ

5. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ได้แก่

5.1 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147-166

มาตรา 147 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด เปียบบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นไปเสีย

มาตรา 148 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานใช้ตำแหน่งในหน้าที่โดยมิชอบ ช่มชู้ใจ หรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใด มอบให้ หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 149 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

โดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

มาตรา 150 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานนั้น

มาตรา 151 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือ รักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้ อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น

มาตรา 152 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการนั้น

มาตรา 153 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 154 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่หรือแสดงว่าตนมีหน้าที่ เรียกเก็บหรือตรวจสอบภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใด โดยทุจริตเรียกเก็บหรือละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินนั้นหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดเพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสีย ภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสีย หรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย

มาตรา 155 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่กำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้าใดๆ เพื่อเรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย โดยทุจริตกำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้านั้น เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสียหรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย

มาตรา 156 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีตามกฎหมาย โดยทุจริต แนะนำ หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้มีการละเว้นการลงรายการในบัญชีลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชีหรือซ่อนเร้น หรือทำหลักฐาน ในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การเสียภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสีย หรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย

มาตรา 157 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

มาตรา 158 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ทำให้เสียหาย ทำลายซ่อน รื้อน เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน หรือเอกสารใดเป็นหน้าที่ของตนที่จะปกครองหรือรักษาไว้ หรือ ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น

มาตรา 159 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ดูแล รักษาทรัพย์สิน หรือเอกสารใด กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยถอน ทำให้ เสียหายทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือโดยยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งตราหรือเครื่องหมาย อันเจ้าของพนักงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่ทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นในการปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อเป็นหลักฐานในการยึดหรือรักษาสิ่งนั้น

มาตรา 160 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่รักษาหรือใช้ดวงตรา หรือรอยตราของราชการหรือของผู้อื่น กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยใช้ดวงตราหรือรอยตรานั้น หรือโดยยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย

มาตรา 161 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสาร หรือดูแลรักษาเอกสาร กระทำการปลอมเอกสาร โดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น

มาตรา 162 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือกรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการดังต่อไปนี้ในการปฏิบัติกร ตามหน้าที่ (1) รับรองเป็นหลักฐานว่า ตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จ (2) รับรองเป็นหลักฐานว่า ได้มีการแจ้งซึ่งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง (3) ละเว้นไม่จดข้อความซึ่งตนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจด เปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้น หรือ (4) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ

มาตรา 163 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ในการไปรษณีย์โทรเลข หรือโทรศัพท์ กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) เปิด หรือยอมให้ผู้อื่นเปิด จดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์โทรเลขหรือโทรศัพท์ กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ดังต่อไปนี้ (2) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหาย หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้เสีย หาย ทำลายหรือทำให้สูญหาย ซึ่งจดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข (3) กัก ส่งให้ผิดทาง หรือส่งให้แก่บุคคลซึ่งรู้ว่ามิใช่เป็นผู้ควร

รับ ซึ่งจดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข หรือ (4) เปิดเผยข้อความที่ส่งทางไปรษณีย์ ทางโทรเลขหรือทางโทรศัพท์

มาตรา 164 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน รัฐหรืออาจรู้ความลับในราชการ กระทำโดยประการใดๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับนั้น

มาตรา 165 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งซึ่งได้สั่งเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ป้องกันหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งนั้น

มาตรา 166 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานละทิ้งงานหรือกระทำการอย่างใดๆ เพื่อให้งานหยุดชะงักหรือเสียหาย โดยร่วมกระทำการเช่นนั้นด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ถ้าความผิดนั้นได้กระทำลงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน

5.2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 200-204

มาตรา 200 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งพนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือจัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดๆ ในตำแหน่งอันเป็นการมิชอบ เพื่อจะช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิให้ต้องโทษหรือให้รับโทษน้อยลง

มาตรา 201 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งตุลาการพนักงาน อัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

มาตรา 202 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดๆ ในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น

มาตรา 203 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติกรให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาล ป้องกันหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

มาตรา 204 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีตำแหน่งหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ที่ต้องคุมขังตาม อำนาจของศาล ของพนักงานสอบสวน หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา กระทำ ด้วยประการใดๆ ให้ผู้ที่อยู่ในระหว่างคุมขังนั้นหลุดพ้นจากการคุมขังไป

5.3 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 4-11

มาตรา 4 ผู้ใดเป็นพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เปียดับัง ทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินเสีย

มาตรา 5 ผู้ใดเป็นพนักงานใช้อำนาจในหน้าที่โดยมิชอบ ช่มชืนใจหรือจงใจเพื่อให้ บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 6 ผู้ใดเป็นพนักงานเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกะทำการหรือไม่ทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าจะการนั้น จะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

มาตรา 7 ผู้ใดเป็นพนักงานทำการหรือไม่ทำการอย่างใดในหน้าที่โดยเห็น แก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็น พนักงานในหน้าที่นั้น

มาตรา 8 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้ อำนาจหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่องค์กร บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือ หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 9 ผู้ใดเป็นพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อ ประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันเนื่องด้วยกิจการนั้น

มาตรา 10 ผู้ใดเป็นพนักงานมีหน้าที่จ่ายทรัพย์ จ่ายทรัพย์นั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 11 ผู้ใดเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

6. ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือริดเอาทรัพย์ที่กระทำโดยอำนาจอภัยหรือช่องโหว่ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

6.1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 337 (การกรรโชกทรัพย์)

ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่น ได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือ โดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือ ทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอม เช่นว่านั้น โดยอ้างว่าเป็นสมาชิกของคณะบุคคลที่ปกปิดวิธีการดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อกระทำการกรรโชกทรัพย์

6.2 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 338 (การริดเอาทรัพย์)

ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่น ได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยการขู่เข็ญว่าจะเปิดเผย ความลับซึ่งการเปิดเผยนั้นจะทำให้ผู้ถูกขู่เข็ญหรือบุคคลที่สามเสียหาย จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นว่านั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานริดเอาทรัพย์โดยอ้างว่าเป็นสมาชิกของคณะบุคคลที่ปกปิดวิธีการดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อกระทำการริดเอาทรัพย์

7. ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ได้แก่

7.1 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร ทั้ง 19 ฉบับ

7.2 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ความตอนท้ายได้บัญญัติใหม่โดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2490 มาตรา 3 คือ การนำหรือพาของที่ยังไม่ได้เสีย

ภาษี หรือของต้องกำจัด หรือของต้องห้าม หรือที่ยังไม่ได้ผ่านศุลกากรโดยถูกต้องเข้ามาภายในราชอาณาจักรสยาม หรือที่ส่ง หรือพาของเช่นว่านี้ จากเรือกำปั่น ท่าเทียบเรือ โรงเก็บสินค้า คลังสินค้ามั่นคง หรือโรงเก็บของ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือให้ที่อาศัยเก็บ หรือเก็บหรือซ่อนของ เช่นว่านั้น หรือยอมหรือจัดให้ผู้อื่นกระทำการเช่นว่านั้น หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใดๆ ในการขน หรือย้ายถอน หรือกระทำอย่างใดแก่ของเช่นว่านั้น หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใดๆ ในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยง การเสียภาษีศุลกากร หรือในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงบทกฎหมายและข้อจำกัดใดๆ อันเกี่ยวแก่การนำเข้า ส่งของออก ขนของขึ้น เก็บของในคลังสินค้า และการส่งมอบของโดยเจตนาจะช้อค่าภาษีของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะต้องเสียสำหรับของนั้นๆ

7.3 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 ทวิ เพิ่มความโดยได้บัญญัติใหม่ตาม พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2499 มาตรา 4 คือ การช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ชื้อ รับจำนวน หรือรับไว้ด้วยประการใดๆ ซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงอากรข้อห้าม หรือ ข้อจำกัด

8. ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา*

ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2546 มาตรา 4 ซึ่งความผิดก่อการร้าย ได้แก่ มาตรา 135/1 (ความผิดฐานก่อการร้าย) มาตรา 135/2 (ความผิด ช่มชู้ เตรียมการ สมคบ ยุยงหรือ ปกปิด การก่อการร้าย) มาตรา 135/3 (ความผิดเป็นผู้สนับสนุนการก่อการร้าย) มาตรา 135/4 (ความผิดเป็นสมาชิกผู้ก่อการร้าย)

มาตรา 135/1 กระทำการอันเป็นความผิดอาญา** ดังต่อไปนี้

* เพิ่มเติมเป็นความผิดมูลฐานที่ 8 โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2546 มาตรา 2

** ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย มาตรา 135/1 มาตรา 135/2 มาตรา 135/3 มาตรา 135/4 เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546

- (1) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ
- (2) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ ระบบการขนส่ง สาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ
- (3) การกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใดหรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน

มาตรา 135/2

- (1) ขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้น จะกระทำการตามที่ขู่เข็ญจริง หรือ
- (2) สะสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดการหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย ตระเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่ามีผู้ก่อการร้ายและกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือปกปิดไว้

มาตรา 135/3

เป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตาม มาตรา 135/1 หรือ มาตรา 135/2

มาตรา 135/4

เป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำ อันเป็นการก่อการร้ายและรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความรับรองมติหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้ว

9. ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีจำนวนผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่น

แต่ละครั้งเกินกว่าหนึ่งร้อยคน หรือมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมูลค่าเกินกว่าสิบล้าน บาทขึ้นไป*

นอกจากนี้ยังมีความผิดมูลฐานอีก 2 ฐานความผิด ซึ่งไม่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แต่มีการนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ด้วย คือ ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่ง สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2550 และ ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีรายละเอียดดังนี้ คือ

10. ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2550 มาตรา 53 ซึ่งห้ามมิ ให้ผู้ใดสมัคร หรือผู้ใด กระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียง เลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรืองดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(1) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมว่าจะให้ ททรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ ททรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะเป็นโดยตรง หรือโดยอ้อม แก่ ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

นั่นก็คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ.2550 ซึ่งในมาตรา 53 จะมีอยู่ 5 อนุมาตรา แต่ในมาตรา 53 วรรคท้าย จะบัญญัติเฉพาะการกระทำความผิดในมาตรา 53(1) หรือ (2) เท่านั้น หรือเรียกง่าย ๆ ก็ คือ ทุจริตโกงการเลือกตั้ง เอาเงินไปซื้อเสียงต่างๆ (ส่วนกรณีผิดหลักเกณฑ์ เช่น ปิดประกาศ ไม่เข้า องค์กรประกอบของความผิดนี้

* เพิ่มเติมเป็นความผิดมูลฐานที่ 9 โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551

11. ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

ความผิดการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 14 ซึ่งกำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ซึ่งได้กำหนดความผิดไว้ดังนี้

มาตรา 6 ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หนองเหนียว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคล โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาผลประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หนองเหนียว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

มาตรา 7 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

- (1) สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
- (2) อุปการะโดยให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
- (3) ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์พ้นจากการถูกจับกุม
- (4) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ถูกลงโทษ

(5) ชักชวน ชี้นำ หรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายฟอกเงิน ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ฉบับที่ 4 พ.ศ.2556 มาตรา 3 ได้เพิ่มความผิดมูลฐานจาก 11 เป็น 23 ความผิดมูลฐาน ดังนี้

12. ความผิดเกี่ยวกับกาเป็นสมาชิกอั้งยี่หรือเป็นพรรคพวกซ่องโจรตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด

13. ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยจำหน่าย ซื่อ รับจํานำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า

14. ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตั๋วตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

15. ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอมหรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

16. ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระเพื่อการค้า

17. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติหรือสิ่งแวดลอม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า

18. ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน

19. ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

20. ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ซ้อโกงหรือยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ

21. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

22. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

23. ความผิดเกี่ยวกับอาวุธหรือเครื่องมืออุปกรณ์ของอาวุธที่ใช้หรืออาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์

ความผิดมูลฐานทั้ง 23 ฐานความผิดมีความสำคัญมากกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพราะเป็นฐานความผิดที่จะนำไปสู่ความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งแต่ละประเทศได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นจำนวนหรือฐานความผิด ในอนาคตอันใกล้ประเทศไทยอาจกำหนดความผิดมูลฐานเพิ่มเติมมากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบันก็ได้

2.2.3 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา

ในการประชุมและอภิปรายปัญหาการฟอกเงินในประเทศสิงคโปร์ระหว่างวันที่ 21-23 เมษายน 2536 ในการประชุมได้มีการอภิปรายปัญหาการฟอกเงินทั่วโลกและตั้งข้อสังเกตว่าการฟอกเงินนั้น ไม่เพียงแต่จะเกิดขึ้นในกลุ่มของผู้ค้ายาเสพติดเท่านั้นแต่ยังเกิดในกลุ่มของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจด้วย เช่น กลุ่มบั้นหุ้น แชรส์ลูกโซ่ กักตุนสินค้า คำกำไรเกินควร เป็นต้น ผู้กระทำการฟอกเงินต้องมีความผิดตามกฎหมายและได้รับโทษด้วย ซึ่งที่ประชุมได้วางมาตรการไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ประเทศต่างๆ ควรดำเนินการให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญา
2. ให้ประเทศต่างๆ ให้สัตยาบันของอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1988 ซึ่งใน

อนุสัญญาที่กำหนดมาตรการและแนวทางให้ประเทศต่างๆ ร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เช่น การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญา

3. ให้ถือว่าการประสานงานร่วมกันระหว่างธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ กับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเป็นความจำเป็นในการต่อต้านการฟอกเงิน
4. ความจำเป็นในการทราบประวัติและรายละเอียดเกี่ยวกับลูกค้าของสถาบันการเงินโดยจัดให้มีการจัดแจ้งการแสดงผลของลูกค้าย รวมทั้งการเก็บรักษาบันทึกหลักฐานไว้ในสถาบันการเงิน
5. ขอความร่วมมือธนาคารในการรายงานบัญชีที่ต้องสงสัยการโอนเงินจำนวนมาก
6. กำหนดมาตรการทางการเงินแก่ธนาคารและธุรกิจการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร
7. ตรวจสอบควบคุมการไหลเวียนของเงินระหว่างประเทศ
8. จัดให้มีสื่อหรือตัวกลางที่มีประสิทธิภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารระหว่างหน่วยงานภายในประเทศกับหน่วยงานระหว่างประเทศ
9. จัดให้มีการร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ
10. ให้พิจารณาโดยถือเป็นการผิดสำคัญในการติดตามยึดอายัดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด

มาตรการพื้นฐานของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ การกำหนดให้ฟอกเงินเป็นความผิดอาญา ส่วนความหนักเบาของโทษนั้นแต่ละประเทศอาจกำหนดแตกต่างกันออกไป¹⁶

ความผิดอาญาฐานฟอกเงินของประเทศไทย ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ดังนี้

¹⁶ สุรพล ไตรเวทย์, คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542), หน้า 26-27.

มาตรา 5 ผู้ใด

1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

2) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 – 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่ถ้าเป็นนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 200,000 – 1,000,000 บาท

จากบทบัญญัติข้างต้นได้บัญญัติให้การกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้น นอกจากจะเป็นการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด อีกทั้งการโอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้นแล้ว การกระทำความผิดฐานฟอกเงินยังรวมถึงการช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อนการกระทำความผิด ขณะกระทำความผิด หรือหลังการกระทำความผิด เพื่อมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐานด้วย

ซึ่งสามารถแยกองค์ประกอบความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้เป็น 2 กรณี¹⁷ คือ

กรณีที่ 1 เมื่อการกระทำนั้นเข้าองค์ประกอบความผิด ดังนี้

(1) ผู้ใด รวมถึงนิติบุคคลด้วย

¹⁷ อรรถนพ ลิขิตจิตถะ, ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. พิมพ์ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2542) หน้า 31.

- (2) กระทำการโอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด
- (3) เจตนาธรรมดา ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59
- (4) เจตนาพิเศษ
 - (4.1) เพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินนั้นหรือ
 - (4.2) เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังกระทำความผิดมิให้ต้องรับ โทษ หรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน

กรณีที่ 2 เมื่อการกระทำนั้นเข้าองค์ประกอบความผิด ดังนี้

- (1) ผู้ใด
- (2) กระทำด้วยประการใดๆ
- (3) เจตนาธรรมดา ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59
- (4) เจตนาพิเศษ คือ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่ง ที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด

ตัวอย่างการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา 5(1)

- นาย ก นำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปมอบให้นาย ข เพื่อเป็นการปกปิด หรือมิให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด นาย ก และ นาย ข มีความผิดฐานฟอกเงิน (นาย ก เป็นผู้โอน นาย ข เป็นผู้รับโอน)
- นาย ก โอนเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปต่างประเทศเพื่อปกปิดแหล่งที่มา ของเงินนั้น
- นาย ก พี่ชาย นาย ข นักค้ายาเสพติดกลัวว่านาย ข จะถูกส่งสัยว่าได้เงิน จำนวนมากมาโดยการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน จึงโอนเงินบางส่วนไป ต่างประเทศเพื่อช่วยเหลือนาย ข น้องชาย ไม่ให้เป็นที่สงสัย ดังนี้ นาย ก มีความผิดฐานฟอกเงิน

ตัวอย่างการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา 5(2)

- นาย ก นำเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดไปซื้อบ้านพร้อมที่ดิน ซื้อมอเตอร์ หรือลงทุนในกิจการต่างๆ เพื่ออำพรางการได้เงินมาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย นาย ก มีความผิดฐานฟอกเงิน
- กระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เช่น โดยการฝากธนาคาร โดยการโอนเงินออกนอกประเทศ โดยการจัดตั้งบริษัทขึ้นบังหน้า โดยการนำเงินซึ่งมีผลขาดทุนแต่มีรายรับเป็นเงินสด เช่น โรงแรม ธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ภัตตาคาร ร้านค้าปลีก ชื่อทองคำแท่ง หรือชื่อตราสารที่โอนเปลี่ยนมือได้

2.2.4 มาตรการลงโทษทางอาญาที่หนักขึ้นสำหรับผู้สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้พยายามกระทำความผิด หรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

2.2.4.1 ผู้สนับสนุนหรือช่วยเหลือเพื่อกระทำความผิด

หลักการลงโทษทางอาญาในกรณีผู้สนับสนุนการกระทำความผิดอาญาโดยทั่วไปบัญญัติไว้ในตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 86 คือ ต้องระวางโทษเพียง 2 ใน 3 ส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น ยกเว้นบางกรณี เช่น ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ ผู้สนับสนุนต้องรับโทษเช่นเดียวกับตัวการ แต่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้บัญญัติโทษสำหรับผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ให้รับโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดฐานฟอกเงินด้วย เพราะในความผิดฐานฟอกเงินนั้นลักษณะของการกระทำความผิดจะดำเนินการเป็นขบวนการหรือองค์กร มีการแบ่งหน้าที่กันทำโดยผู้ที่บงการใหญ่จะอยู่เบื้องหลัง แต่ผู้ที่กระทำความผิดฟอกเงินที่ถูกจับกุมจะเป็นเพียงลูกน้องหรือผู้รับจ้างเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการฟอกเงินก็คือผู้ที่อยู่เบื้องหลังนั่นเอง ดังนั้น หากใช้หลักการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาทั่วไปคงจะไม่

เหมาะสมกับผู้ที่อยู่เบื้องหลังหรือผู้บงการในความผิดฐานฟอกเงิน กฎหมายฟอกเงินจึงลงโทษผู้สนับสนุนให้รับผิดเช่นเดียวกับตัวการ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดในการสนับสนุนหรือช่วยเหลือในความผิดฐานฟอกเงิน คือ

มาตรา 7 ในความผิดฐานฟอกเงิน ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

(1) สนับสนุนการกระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด

(2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใดๆ หรือกระทำการใดๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิด

ผู้ใดจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

เห็นได้ว่า มาตรา 7 ได้วางหลักเกี่ยวกับการสนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. สนับสนุนการกระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด เช่น นายดำรู้ว่านายแดงเป็นผู้ค้ายาเสพติด ยินยอมให้นายแดงนำเงินที่ได้จากการขายยาเสพติดมาฝากไว้กับบัญชีเงินฝากของนายดำ เพื่อปกปิดแหล่งที่มาของเงินและเพื่อให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบติดตามเงินจำนวนดังกล่าวได้

2. จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใดๆ หรือกระทำการใดๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิด เช่น นายเอ ให้การช่วยเหลือนายบี นักฟอกเงินจากการค้ายาเสพติดโดยการให้พักอาศัยอยู่ที่บ้านเพื่อหลบหนีจากการจับกุมตัวของเจ้าพนักงานตำรวจ

การกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้น เป็นการกระทำความผิดที่ต่อเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรงและมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม ซึ่งกฎหมายฟอกเงินเรียกว่าเป็นความผิดมูลฐานนั่นเอง กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้กระทำความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการกระทำความผิดต้องรับโทษเท่ากับตัวการ เพราะหากปล่อยให้มีการช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้มีการฟอกเงิน จะส่งผลให้มีการกระทำความผิดมูลฐานมากยิ่งขึ้น จึงกำหนดโทษไว้สูงกว่าการสนับสนุนการกระทำความผิดตามหลักกฎหมายอาญาทั่วไป

ในวรรคท้ายของมาตรา 7 ได้บัญญัติเพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจในกรณีบุคคลซึ่งจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่ทำนุ หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดสำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

2.2.4.2 ผู้พยายามกระทำความผิด

หลักการลงโทษทางอาญาในกรณีผู้พยายามการกระทำความผิดโดยทั่วไปนั้นได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 80 บัญญัติ คือ ต้องระวางโทษเพียง 2 ใน 3 ส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่พยายามกระทำนั้น แต่มีข้อยกเว้นบางกรณี เช่น ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ แม้จะพยายามกระทำความผิดแต่กฎหมายกำหนดให้ต้องรับโทษเช่นเดียวกับการกระทำความผิดสำเร็จ

เนื่องจากการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน เป็นการกระทำเพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐานไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดหรืออาชญากรรมอื่นๆ ต่อไปได้อีกเป็นวงจรทำให้ยากแก่การปราบปราม* และเป็นอาชญากรรมที่ผลกระทบต่อประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ถือเป็นอาชญากรรมที่ลักษณะ

* หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

ร้ายแรง¹⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 บัญญัติให้ผู้พยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ ดังนี้

มาตรา 8 ผู้ใดพยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ

เช่น ก เจตนาจะฟอกเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดโดยการโอนเงินไปยังต่างประเทศ แต่พนักงานธนาคารสงสัยและรายงานไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรมสั่งยับยั้งการทำธุรกรรมไว้ชั่วคราว ถือว่า ก ได้ลงมือกระทำความผิดแล้วแต่ไม่บรรลุผล¹⁹ ก มีความผิดฐานพยายามกระทำความผิดฟอกเงิน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับความผิดสำเร็จ

2.2.4.3 ผู้สมคบเพื่อกระทำความผิด

วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 คือ การกำหนดมาตรการต่างๆ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีมาตรการสำคัญ คือ การตัดวงจรของการประกอบอาชญากรรมฟอกเงินนั่นเอง* มาตรการที่นำมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ การลงโทษผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

การสมคบ หมายถึง การรวมกัน (Conspiracy) ของบุคคลสองคนหรือมากกว่า เพื่อกระทำอาชญากรรมหรือสิ่งผิดกฎหมาย (Criminal or unlawful act) หรือเพื่อกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย (Lawful act) โดยอาชญากรรมหรือโดยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful means)²⁰ ในประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดให้การสมคบกันเป็นความผิดอาญาหลายฐาน

¹⁸ สุรพล ไตรเวทย์, คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, พิมพ์ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2543), หน้า 75.

¹⁹ อรรถนพ ลิขิตจิตตะ, ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. พิมพ์ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2542) หน้า 61.

* หมายถึงผู้ช่วยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

²⁰ Steven H. Gifis, Law Dictionary, (United State: Barron's Educational Series, 3rd Ed., 1991, หน้า 93.

เช่น การสมคบกันเพื่อเป็นกบฏ ตามมาตรา 140, การคบคิดกับผู้อื่นซึ่งกระทำการเพื่อรัฐต่างประเทศ ด้วยวัตถุประสงค์ให้เป็นผู้ซึ่งกระทำการเพื่อรัฐ ตามมาตรา 120 และการสมคบกันฐานเป็นช่องโจร ตามมาตรา 210 เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง และมีลักษณะการกระทำเป็นขบวนการหรือองค์การอาชญากรรม โดยกฎหมายจะลงโทษเพียงแค่นี้ได้มีการคบคิดหรือตกลงกันเพื่อกระทำการอันเป็นความผิด แม้ยังไม่ถึงขั้นลงมือกระทำความผิดก็ตาม นอกจากประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ตามพระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาตรา 8 บัญญัติให้ผู้ตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีความผิดฐานสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ในการฟอกเงินซึ่งมักกระทำกันเป็นองค์การหรือขบวนการนั้น ผู้บงการหรือตัวการแท้จริงมักจะไม่ใช้ผู้ซึ่งกระทำการอันเป็นความผิดฐานฟอกเงินอย่างออกนอกหน้านอกตา แต่จะเป็นมันสมองหรือผู้วางแผนการอยู่เบื้องหลัง ผู้ลงมือกระทำความผิดมักเป็นเพียงผู้ร่วมงานหรือสมุนระดับล่าง เมื่อมีการจับกุมหรือดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว มักเป็นการยากที่จะสืบสาวราวเรื่องไปเพื่อให้สามารถลงโทษผู้วางแผนการอยู่เบื้องหลังเช่นนี้ได้ ซึ่งคล้ายกับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่ผู้บงการอยู่เบื้องหลังหรือนายทุนจะไม่แสดงออกจนปรากฏเป็นพยานหลักฐานให้ดำเนินคดีได้แต่จะเป็นผู้กระทำการในชั้นสมคบหรือวางแผนเท่านั้น²¹

ด้วยเหตุที่การกระทำผิดฟอกเงินเป็นอาชญากรรมร้ายแรง จึงกำหนดให้ลงโทษผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 โดยบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดในการสมคบกันเพื่อกระทำการฟอกเงิน ดังนี้

มาตรา 9 ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

²¹ สุรพล ไตรเวทย์, คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, พิมพ์ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2543), หน้า 76.

ถ้าได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกันตามวรรคหนึ่ง ผู้สมคบกันนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้น คงรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสมคบที่จะเป็นความผิดอาญฐานสมคบกันฟอกเงินนั้น จะต้องมิลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. มีการสมคบโดยตักกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป
2. มีเจตนาที่จะกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

การสมคบเป็นความผิดเบื้องต้น (Preliminary Offense) หรือเป็นความผิดตามกฎหมายก่อนที่ความผิดตามที่ได้สมคบกัน (Substantive Offense) จะเกิดขึ้น การสมคบอาจมีการกระทำแสดงออกมาให้เห็นภายนอก (Overt Act) หรืออาจไม่มีการกระทำที่แสดงออกมาให้เห็นภายนอก (Non-Overt Act) ซึ่งในประการหลังการสมคบกันเป็นความผิดโดยไม่จำเป็นต้องมีการกระทำที่เป็นรูปธรรมเกิดขึ้น²² เพียงแค่มีการสมคบและตกลงกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ก็เป็นความผิดอาญาแล้ว โดยไม่ต้องถึงขั้นลงมือกระทำความผิดตามที่ตกลงกันเสียก่อน กฎหมายฟอกเงินก็ลงโทษผู้สมคบกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

การกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 6 ถึงมาตรา 9 ถือเป็นภาระหน้าที่ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องดำเนินการแตกต่างไปจากการบังคับใช้กฎหมายในคดีอาญาโดยทั่วไป เพราะการดำเนินคดีอาญฐานฟอกเงินต้องพิจารณาถึงเจตนาพิเศษภายใน

²² อรรถนพ ลิขิตจิตตะ, ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. พิมพ์ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2542), หน้า 62.

ใจว่ารัฐหรือควรจะรู้ว่าเป็นหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากความผิดมูลฐานหรือการฟอกเงิน ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ให้ศาลเห็นถึงเจตนาพิเศษดังกล่าวโดยปราศจากข้อสงสัย

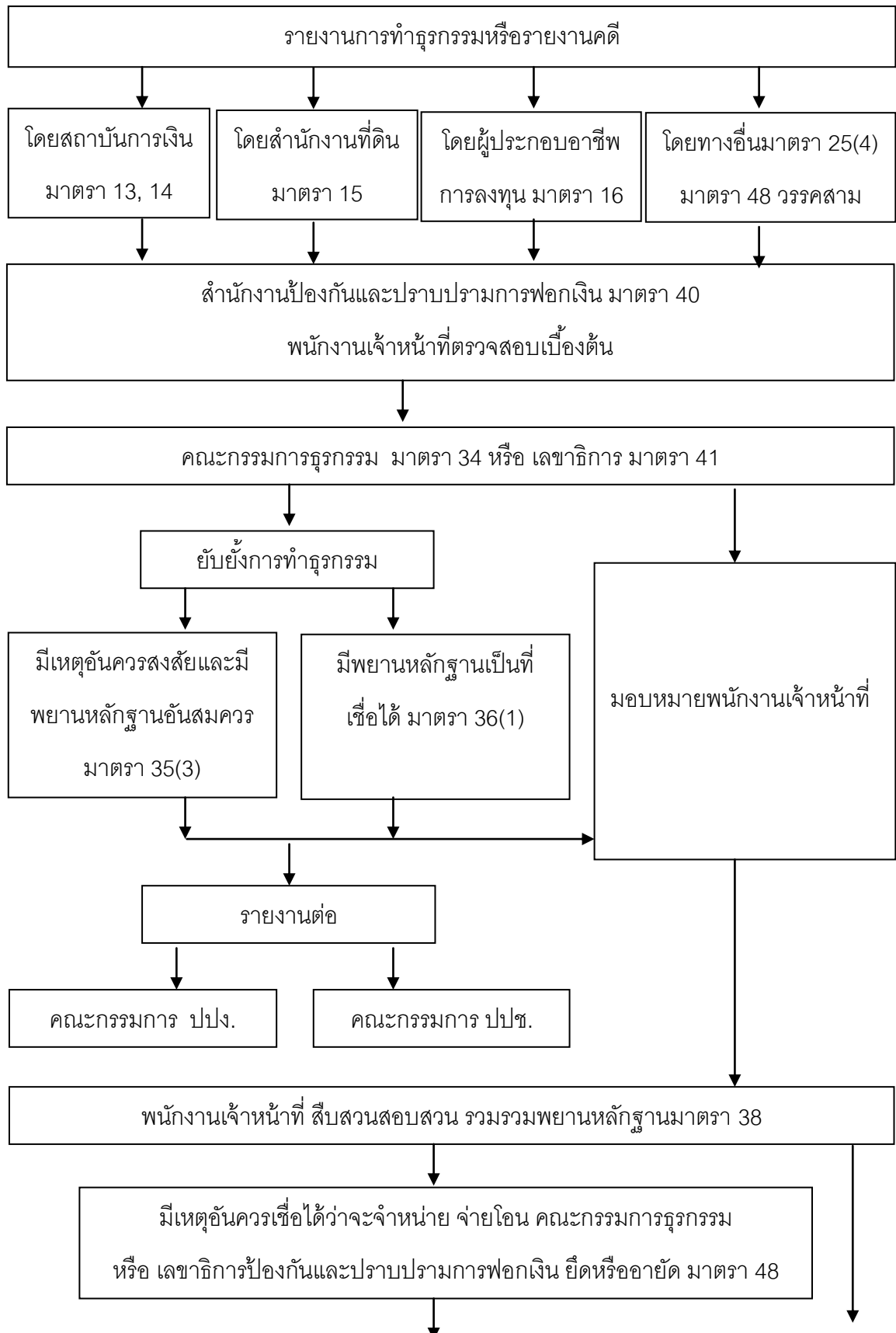
2.2.5 มาตรการการรายงานธุรกรรมและการรวบรวมข้อมูลการทำธุรกรรม

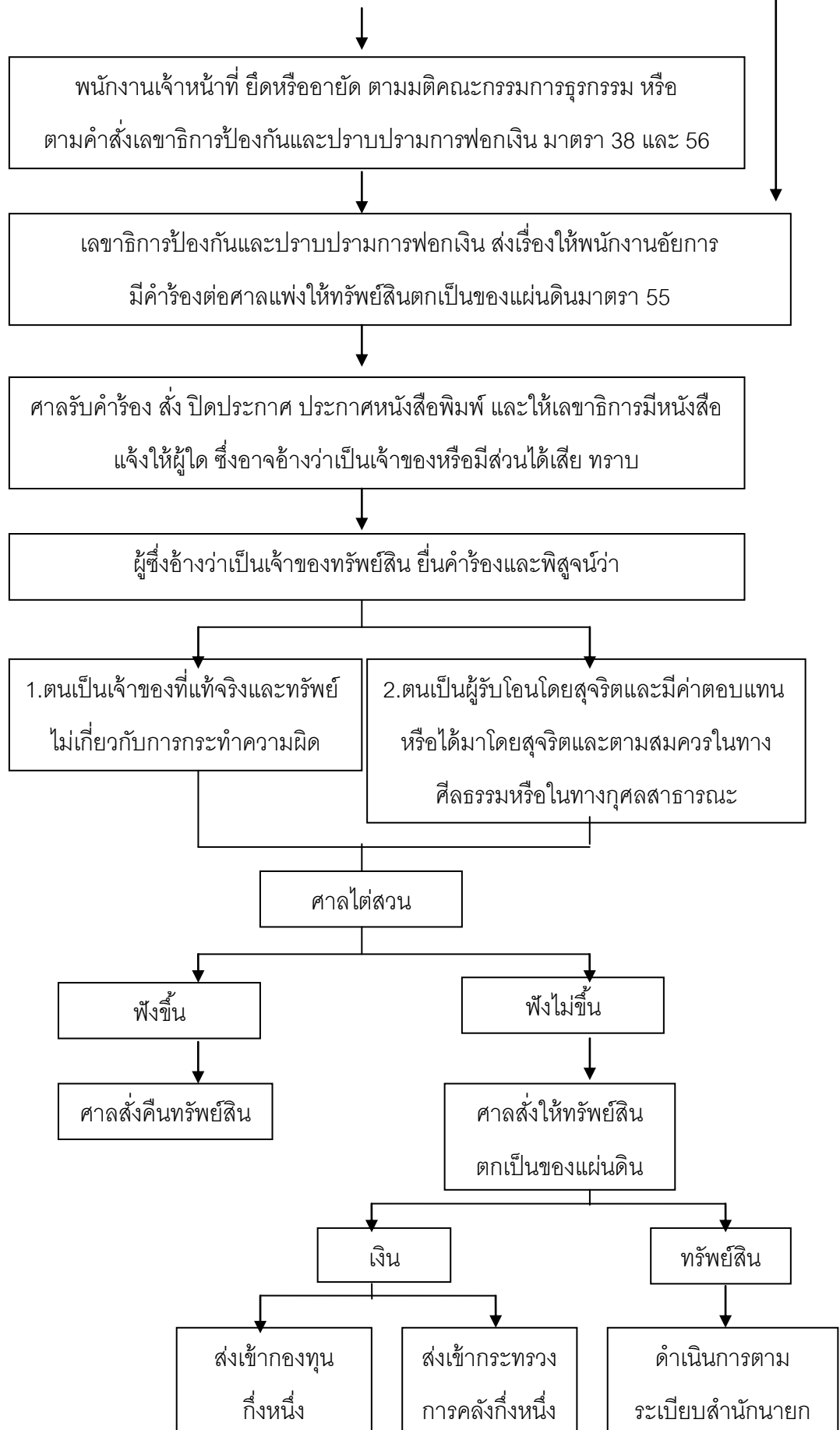
ผู้กระทำผิดฐานฟอกเงินใช้ช่องโหว่ของธุรกิจที่ไม่มีการบันทึกหลักฐานหรือมีเอกสารหลักฐานทางการเงิน จึงเปิดโอกาสให้มีการฟอกเงินได้อย่างง่ายดาย และทำให้ยากแก่การสืบสวนสอบสวนในความผิดฟอกเงิน กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรม และดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในประการอื่นๆ ด้วย ได้แก่ สถาบันการเงิน สำนักงานที่ดิน ผู้ประกอบอาชีพที่ปรึกษาลงทุน ดังปรากฏตามแผนภูมิดังต่อไปนี้²³

²³ นางสาวศุภรสุดา ปิ่นเฟื่อง, “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษาเฉพาะกรณีการแก้ไขความผิดมูลฐานลักลอบหนีศุลกากร”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 18-20.

แผนภูมิที่ 1 การบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

บทที่ 3

อำนาจการจับ การค้น ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศ

3.1 การจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38/1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

หลายคนอาจเข้าใจว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นเรื่องของการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้ตกเป็นของแผ่นดินซึ่งเป็นเรื่องของการดำเนินการทางแพ่งเพียงอย่างเดียว แต่แท้จริงแล้วการฟอกเงินยังมีความผิดทางอาญาด้วย ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ* ความผิดฐานฟอกเงิน จึงเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาประเภทหนึ่งเหมือนเช่นความผิดอาญาโดยทั่วไป ดังนั้น ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมความผิดอาญาทั่วไปรวมถึงความผิดฐานฟอกเงินด้วย คือ เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก่ เจ้าพนักงานตำรวจที่มีอำนาจและหน้าที่จับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาทั่วไป** นั่นเอง

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญา และเป็นกฎหมายเฉพาะกฎหมายหนึ่ง ซึ่งในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินแต่อย่างใด นอกจากนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม

* พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 60

** ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 16

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็ไม่ใช่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงไม่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน

ดังนั้น ก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38/1 ผู้ที่มีอำนาจในการจับกุมความผิดฐานฟอกเงิน คือ เจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่มีอำนาจจับกุมความผิดฐานฟอกเงิน¹ เพราะไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจไว้

3.2 เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38/1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 กำหนดให้ความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอาญาแต่มิได้กำหนดให้อำนาจผู้ใดในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้มีผลบังคับใช้มาเรื่อยมาจนกระทั่งใน ปี พ.ศ.2551 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38/1 ด้วยเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้

เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นใด ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเข้าไปตรวจค้นเพื่อหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 38 วรรคหนึ่ง (3) ซึ่งกำหนดให้กรรมการธุรกรรม เลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการ มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการซุกซ่อนหรือเก็บรักษาทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน เพื่อตรวจค้นหรือเพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบหรือยึดหรือ

¹ อรรถพ ลิขิตจิตตะ, ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. พิมพ์ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2542) หน้า 123.

อายุทรัพย์สินหรือพยานหลักฐาน เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ ทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานดังกล่าวนั้นจะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไป จากเดิม ปรากฏว่าขณะที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงินทำการค้นนั้นได้พบยาบ้าในสถานที่ดังกล่าวซึ่งเป็นอีกความผิดมูลฐานหนึ่ง แต่ไม่สามารถ จับกุมได้เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจก่อน ส่งผลให้ ผู้กระทำความผิดสามารถยกย้าย ซุกซ่อน ทำลายหลักฐาน ก่อนที่เจ้าพนักงานตำรวจจะมาถึง กรณีดังกล่าวจึงไม่สามารถดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้

ดังนั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้เห็นถึงความจำเป็นของปัญหา ดังกล่าว จึงเห็นว่าหากกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน มีอำนาจจับกุมเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงาน ตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ย่อมสามารถจับบุคคลดังกล่าวได้ทันทีและยึดหลักฐาน เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดได้ต่อไป นอกจากนี้ ยังเห็นว่าควรให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจสอบสวนผู้ถูกจับ ก่อนส่งตัวให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปได้ด้วย ซึ่งจะทำให้เป็นประโยชน์ในการ ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด และทำให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

เหตุผลอีกประการ คือ หลังจากที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้บังคับใช้มาระยะหนึ่งพบว่า สถิติการจับกุมคดียาเสพติดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหนึ่ง กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่สถิติการ จับกุมและดำเนินคดีฐานฟอกเงินมีเพียงหลักสิบคดีซึ่งถือว่าน้อยมาก ทั้งที่ในความเป็นจริงเมื่อ ผู้กระทำความผิดได้เงินมา ไม่มีผู้กระทำความผิดคนใดนำเงินไปเก็บไว้เฉยๆ เพียงแค่นำเงิน เหล่านั้นไปซุกซ่อน ไปใช้ ซื้อทรัพย์สิน เป็นต้น ก็เป็นความผิดฐานฟอกเงินแล้วทั้งสิ้น นั่นเป็นสิ่งที่

แสดงว่าความผิดอาญาฐานฟอกเงินไม่สามารถบังคับใช้ได้ดีเท่าที่ควร และยังสะท้อนให้เห็นว่าเจ้าพนักงานตำรวจไม่สามารถจับกุมความผิดอาญาฐานฟอกเงินได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า มาตรา 5 ความผิดอาญาฐานฟอกเงินไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง สาเหตุมาจากผู้ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายหรือมีหน้าที่จับกุมไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดอาญาฐานฟอกเงินได้ หรือเกิดจากขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายฟอกเงินในเรื่องขององค์ประกอบความผิด หรือวิธีปฏิบัติในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน หรือการแจ้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า * “ในปัจจุบันมีกฎหมายบางฉบับที่บัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดและควบคุมตัว รวมถึงทำการสอบสวนเบื้องต้นผู้ถูกจับก่อนส่งตัวให้เจ้าพนักงานตำรวจ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ.2534 (มาตรา 4 และมาตรา 5) เนื่องจากเป็นความผิดที่เกิดขึ้นในทะเลซึ่งโดยสภาพของการกระทำความผิด เจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่สามารถส่งตัวผู้ถูกจับให้พนักงานสอบสวนได้ทันที จึงจำเป็นต้องให้อำนาจแก่ทหารเรือในการสอบสวนเบื้องต้นเพื่อแสวงหาพยานหลักฐานข้อเท็จจริงแห่งการกระทำความผิดนั้นๆ สำหรับกรณีของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เห็นควรกำหนดให้อำนาจจับกุมตามที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเสนอ เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนอำนาจการสอบสวนนั้น ควรกำหนดให้อำนาจเพียงบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับเพื่อเป็นหลักฐานเบื้องต้น เช่น สอบถามชื่อ ที่อยู่ ก่อนส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนโดยไม่ชักช้าต่อไป”

จึงเป็นมาของการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 มาตรา 16 ซึ่งบัญญัติว่า ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา 38/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 “มาตรา 38/1 ภายใต้อำนาจแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการ มีอำนาจจับกุม

* ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินและบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับเพื่อเป็นหลักฐานเบื้องต้น แล้วส่งตัวไปยังพนักงานสอบสวนโดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง”

แม้ว่าปัจจุบันอำนาจจับกุมตามมาตรา 38/1 ได้มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ยังคงมีความเห็นเป็นสองแนวทางว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจจับกุมความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 38/1

แนวทางแรก มีความเห็นดังที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าจำเป็นเพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางที่สอง มีความเห็นว่าไม่มีความจำเป็น เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าสำคัญในการตรวจสอบยับยั้งการทำความผิดฐานฟอกเงินที่มีเหตุอันควรสงสัย ยึดหรืออายัดทรัพย์สินและดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งเป็นงานด้านนโยบายและประสานข้อมูลกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อีกทั้งปริมาณงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีมากอยู่แล้ว การที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเข้ามาทำหน้าที่ในการจับกุมคดีฟอกเงินด้วยอาจทำให้งานด้านการตรวจสอบธุรกรรมเสียหายและเป็นอำนาจที่ซ้ำซ้อนกับเจ้าพนักงานตำรวจ เพียงแค่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ขณะจับกุมนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่มีอำนาจจับกุมตัว ทางแก้ปัญหาก็ง่ายและสามารถปฏิบัติได้จริง คือ การให้เจ้าพนักงานตำรวจร่วมตรวจค้นด้วย กรณีพบการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินก็เป็นอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนพยานหลักฐานที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต้องการนำไปใช้ในการดำเนินการริบทรัพย์ทางแพ่งก็เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นผู้ดำเนินการ วิธีนี้นอกจากจะสามารถปฏิบัติได้จริงแล้วยังเป็นการบูรณาการกำลังระหว่างหน่วยงาน เกิดความสมัคครสมานสามัคคี เพื่อจะได้ร่วมมือกันบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โดยส่วนตัวผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวทางที่สอง เพราะสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินควรทำหน้าที่ในด้านการยับยั้งธุรกรรมทางการเงิน รวมถึงการริบทรัพย์ในทางแพ่งซึ่งมีปริมาณงานมากอยู่แล้ว และที่สำคัญไม่เคยปฏิบัติงานในด้านภาคสนาม หากจะปฏิบัติงานจริง ต้องใช้งบประมาณในการฝึกอบรมอีกมากกว่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะสามารถปฏิบัติงานได้จริง ทั้งๆ ที่เจ้าพนักงานตำรวจมีความพร้อมในการจับกุมรวมถึงยุทธวิธีสามารถจับกุมความผิดอาญาฐานฟอกเงินได้อยู่แล้ว

3.3 ขอบเขตการใช้อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1

3.3.1 การใช้อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดมูลฐาน

เดิมร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 กำหนดให้เลขาธิการหรือรองเลขาธิการ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติมปี 2551 กำหนดให้มีอำนาจจับกุมเพียงแค่ความผิดฐานฟอกเงินเท่านั้น ดังนั้น ผู้มีอำนาจในการจับกุมความผิดมูลฐานทั้ง 23 ฐานความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ยังคงเป็นเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดิม

3.3.2 การใช้อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน

แม้ว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้เลขาธิการหรือรองเลขาธิการ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการมีอำนาจจับกุมความผิดฐานฟอกเงินแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ตัดอำนาจเจ้าพนักงานตำรวจในการจับกุมผู้กระทำความผิดฟอกเงิน ดังนั้น เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจจับกุมความผิดฐานฟอกเงินรวมถึงความผิดมูลฐานทั้ง 23 ความผิด แต่มีข้อสังเกต คือ เลขาธิการ รองเลขาธิการ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการไม่มีอำนาจจับกุมความผิดมูลฐานทั้ง 23 มูลฐานโดยตรง

3.4 การจับ การค้น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 38/1

อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่งเป็นความผิดอาญาฐานหนึ่งของเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 38/1 ทั้งสองกรณีนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและภายใต้บังคับกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่วางหลักการใช้อำนาจจับกุมโดยรัฐเอาไว้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ปัจจุบันทั้งเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน แต่การใช้อำนาจจับกุมนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 32 วรรคสาม ได้บัญญัติว่า การจับกุมและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ นั้นหมายความว่า กฎหมายมุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการจากการใช้อำนาจรัฐโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ การจับกุมที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ประการแรก ต้องเป็นการจับกุมโดยมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือ ประการที่สอง ต้องมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น การจับกุมกรณีความผิดซึ่งหน้า ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการในการจับได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น การใช้อำนาจในการจับกุมของเจ้าพนักงานต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยเคร่งครัด

การจับกุมบุคคลในคดีอาญา เป็นการกระทำที่จำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหวร่างกายของบุคคล ซึ่งโดยปกติแล้วจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีความจำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและเพื่ออำนวยความยุติธรรมภายในรัฐ จึงจำเป็นต้องใช้อำนาจบางประการอันเป็นละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยทั่วไปแล้ววัตถุประสงค์ของการจับมีเป้าหมายหลักที่สำคัญ 4 ประการ

ประการแรก เพื่อนำตัวผู้ที่มีหลักฐานว่าน่าจะเป็นผู้กระทำความผิดมาควบคุมหรือฟ้องต่อศาล
 ประการที่สอง เพื่อป้องกันมิให้ผู้หนึ่งก่อเหตุร้ายหรือกระทำความผิด
 ประการที่สาม เพื่อป้องกันมิให้ผู้หนึ่งไปข่มขู่พยาน หรือย้ายพยานหลักฐาน
 ประการที่สุดท้าย เพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาตามที่กฎหมายกำหนด เช่น แจ้งข้อหา หรือ
 การสอบปากคำผู้ต้องหา เป็นต้น²

การจับ การค้น เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจที่สำคัญในการนำตัวผู้กระทำความผิด
 อาญาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ในทางตรงกันข้ามก็เป็นการกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน
 ด้วยเช่นกัน ดังนั้น การจับ การค้น จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากประการหนึ่งของกฎหมายวิธี
 พิเคราะห์ความอาญา โดยผู้เขียนจะนำเสนออำนาจจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวล
 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นหลัก โดยเปรียบเทียบกับอำนาจจับกุมของพนักงาน
 เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติ
 ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 38/1 ควบคู่ไปด้วย

3.4.1 การจับกุม

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุ
 อย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พ.ศ.2550 มาตรา 32 วรรคสาม ส่วนการจับบุคคลต้องมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยหลักแล้วต้องเป็นเหตุ
 อันสมควรที่ต้องจับ แต่ก่อนที่จะจับกฎหมายกำหนดให้มีการตรวจสอบโดยองค์กรศาล ซึ่งศาล
 ตรวจสอบเหตุแล้วจึงออกหมายจับ อย่างไรก็ตามในกรณีความผิดซึ่งหน้าหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ไม่
 อาจออกหมายจับได้ทันทีเป็นข้อยกเว้นของกฎหมายที่อนุญาตให้จับได้โดยไม่มีหมายจับ³ หรือ
 กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมายต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุ
 อย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น เช่น การจับกุมความผิดซึ่งหน้า ดังนั้น การใช้อำนาจในการ
 จับกุมโดยรัฐ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

² ณรงค์ ใจหาญ , หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552) หน้า 223.

³ ณรงค์ ใจหาญ , หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2555),
 หน้า 228.

3.4.1.1 การจับโดยมีหมายจับ

โดยหลักแล้วเจ้าพนักงานตำรวจจะจับบุคคลใดมิได้ เว้นแต่กรณีจะมีคำสั่งหรือหมายของศาล โดยเจ้าพนักงานตำรวจจะนำคำสั่งหรือหมายของศาลที่สั่งให้จับกุมบุคคลใดที่มีชื่ออยู่ในหมายจับ โดยในหมายจับจะระบุฐานความผิดเอาไว้ด้วย จากนั้นเจ้าพนักงานตำรวจจะสืบสวนว่าบุคคลตามหมายนั้นอยู่ที่ใด เพื่อนำหมายจับดังกล่าวไปจับกุมตัวบุคคลนั้นมาดำเนินคดีตามคำสั่งของศาล หรือเรียกให้เข้าใจง่ายๆ คือ การจับตามหมาย หรือการจับคดีค้างเก่า ตามที่ปรากฏเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น เจ้าพนักงานตำรวจสามารถรวบตัว นายปัญญา (นามสมมุติ) ผู้ต้องหาซึ่งมีหมายจับกว่า 20 คดีในข้อหาชิงทรัพย์ในเวลากลางคืน หลังการจับกุมมีผู้เสียหายมาชี้ตัวแล้วกว่า 10 ราย เป็นต้น

การจับตามคำสั่งหรือหมายของศาลมักจะไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ เพราะหมายจับ เป็นหมายอาญาประเภทหนึ่ง หมายถึง หนังสือบงการที่ออกตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สั่งให้เจ้าพนักงานทำการจับผู้ต้องหาหรือจำเลย รวมทั้งสำเนาหมายจับอันได้รับรองว่าถูกต้อง และคำบอกกล่าวทางโทรเลขว่าได้ออกหมายจับแล้ว ตลอดจนสำเนาหมายจับที่ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น* การออกหมายจับจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยในปัจจุบัน อำนาจในการออกหมายจับเป็นของศาลเท่านั้น** การออกหมายจับของศาลนั้นจะต้องเข้าหลักเกณฑ์หรือเหตุที่จะออกหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 66 กล่าวคือ

ประการแรก มีหลักฐานสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาซึ่งมีโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี

ประการที่สอง เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือการเหตุอันตรายประการอื่น

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(9) และมาตรา 77

** ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 58

จะเห็นว่าการจับตามคำสั่งหรือหมายของศาลได้ผ่านการตรวจสอบหลายชั้นและหลายองค์กร ดังนั้น ความผิดพลาดในการจับกุมหรือการละเมิดสิทธิของประชาชนผู้บริสุทธิ์จึงมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยกว่าการจับโดยไม่มีหมายจับ

การจับกุมตามคำสั่งหรือหมายของศาลในความผิดฐานฟอกเงินนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับการยื่นคำร้องขอหมายจับในกรณีความผิดอาญาทั่วไป เจ้าพนักงานตำรวจต้องดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการออกหมายเพื่อให้ศาลพิจารณาคำหมายจับว่ามีบุคคลใดได้กระทำความผิดอาญาฐานฟอกเงิน โดยนำพยานหลักฐานต่างๆ ที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนเสนอต่อศาล ในทางปฏิบัติจะต้องมีรายละเอียดและเอกสารประกอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ.2548 ข้อ 10 ที่บัญญัติว่า “คำร้องให้ศาลออกหมายจับ ต้องมีรายละเอียดและวิธีการดังต่อไปนี้

- (1) ต้องระบุชื่อ ชื่อสกุล รูปพรรณ อายุ อาชีพ หมายเลขประจำตัวประชาชนของบุคคลที่จะถูกจับกุมเท่าที่ทราบ
- (2) จะต้องระบุเหตุที่จะออกหมายจับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 66 พร้อมทั้งสำเนาเอกสารซึ่งสนับสนุนเหตุแห่งการออกหมายจับ
- (3) แนบบทพิมพ์หมายจับที่กรอกข้อความครบถ้วนแล้วพร้อมสำเนา รวมทั้งเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น บันทึกคำร้องทุกข์ หนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ เป็นต้น มาท้ายคำร้อง”

เพื่อให้ศาลพิจารณาคำหมายจับว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 66 หรือไม่ หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะออกหมายจับได้ ศาลจะสั่งยกคำร้อง แต่หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุที่จะออกหมายจับได้ ก็จะออกหมายจับให้เจ้าพนักงานตำรวจไปจับกุมผู้ที่มีชื่อระบุไว้ในหมายจับมาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป โดยหมายจับนั้นจะต้องทำเป็นหนังสือและจะต้องมีข้อความตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 60 ซึ่งประกอบด้วย สถานที่ออกหมายจับ วันเดือนปีที่ออกหมายจับ เหตุที่ต้องออกหมาย

ชื่อหรือรูปพรรณของบุคคลที่จะถูกจับ ความผิดหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย ลายมือชื่อและตราประทับของศาล โดยกฎหมายให้กำหนดตัวบุคคลที่จะถูกจับด้วยการระบุชื่อของบุคคลนั้นลงในหมายจับ แต่ในกรณีที่ไม่สามารถระบุชื่อได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 67 ได้บัญญัติว่า จะออกหมายจับบุคคลที่ยังไม่รู้จักชื่อก็ได้ แต่ต้องบอกรูปพรรณของผู้นั้นให้ละเอียดเท่าที่จะทำได้

สรุปได้ว่า เจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณานุมัติหมายจับฐานฟอกเงินได้ ซึ่งถ้าศาลได้ออกหมายจับบุคคลใดในความผิดฐานฟอกเงินแล้ว เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจจับกุมตัวบุคคลนั้นได้โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนั้นเลขอาธิการ ร่องเลขอาธิการ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขอาธิการ มีอำนาจจับกุมตัวบุคคลนั้นได้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 38/1 ได้เช่นกัน

3.4.1.2 การจับโดยไม่มีหมายจับ

เจ้าพนักงานตำรวจจะมีอำนาจจับบุคคลที่ไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาลให้จับได้ก็ต่อเมื่อเข้าเหตุหรือหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือพูดอย่างง่าย ๆ ว่าเป็นการจับซึ่งหน้าเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยหลักแล้วการจับจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมี “คำสั่งหรือหมายของศาล” จะจับโดยไม่มีหมายก็เฉพาะความผิดซึ่งหน้าหรือเป็นกรณีเร่งด่วนที่ไม่อาจจะรอให้มีการออกหมายได้เสียก่อน กฎหมายได้บัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการจับกุมผู้กระทำความผิดโดยไม่มีหมายจับไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 ดังนี้

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

- (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80

- (2) เมื่อพบบุคคลโดยพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
- (3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
- (4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117

ถ้าพิจารณาตาม (1) เจ้าพนักงานตำรวจจะจับบุคคลซึ่งไม่มีหมายจับได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ⁴

1. ความผิดซึ่งหน้าอย่างแท้จริง
 - (ก) เห็นกำลังกระทำ (ความผิด) หรือ
 - (ข) พบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสุดๆ

ความผิดซึ่งหน้าอย่างแท้จริงต้องเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจพบหรือเห็นการกระทำผิดด้วยตาของตนเอง ที่เรียกว่าซึ่งหน้านั้นเจ้าพนักงานต้องแลเห็นเองไม่ใช่ได้รับคำบอกเล่ามาจากคนอื่นอีกทอดหนึ่ง * เช่น ร้อยตำรวจตรีหนึ่ง เห็นนายสองขณะกำลังใช้ไม้หน้าสามตีศีรษะนายสาม เป็นกรณี “เห็นกำลังกระทำ” หรือได้ยินเสียงนายสามร้อง และเสียงตีศีรษะดังขึ้น จึงวิ่งมาตรงที่ได้ยินเสียงดัง และเห็นนายสามร้องนอนเอามือกุมศีรษะ และมีไม้หน้าสามเปื้อนเลือดอยู่ในมือ นายสอง เป็นกรณี “พบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่า เขา (นายสอง) ได้กระทำ

⁴ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการพิจารณา พิพากษา พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรจักรพิมพ์, 2548), หน้า 279.

* คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 481/2491

ความผิดมาแล้วสุดๆ”⁵ กรณีนี้ ร้อยตำรวจตรีหนึ่ง มีอำนาจจับกุมได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ เพราะ “เห็น” หรือ “พบ” ด้วยตาของตนเองหรือในอาการใดที่แทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสุดๆ

กรณีความผิดฐานฟอกเงิน เช่น สืบตำรวจเอกบุญเรือง สืบทราบว่านายเอ จำเลย ในคดียาเสพติดซึ่งได้รับการประกันตัวออกมา กำลังนำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปโอนเงินให้กับญาติที่ธนาคารแห่งหนึ่ง สืบตำรวจตรีบุญเรืองมีอำนาจจับกุมตัวนายเอ ในความผิดฐานฟอกเงินได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลเพราะเป็นกรณีความผิดซึ่งหน้าเจ้าพนักงาน ในกรณีนี้ เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมาย เป็นหนังสือจากเลขาธิการมีอำนาจจับกุมนายเอได้เช่นเดียวกัน

2. ให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า ได้แก่ กรณีที่ผู้จับกุมได้ “เห็น”หรือ“พบ”ซึ่งหน้า แต่เป็นกรณีความผิดที่เกิดขึ้นนั้นระบุนไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และ

2.1 มีบุคคลถูกไล่จับตั้งผู้กระทำความผิด (ความผิด) โดยมีเสียงร้องเอะอะ หรือ

2.2 เมื่อพบบุคคล (1) แทบจะทันทีทันใดหลังจากกระทำความผิด (2) ในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ นั้น และ (3) มีสิ่งของที่ได้อาจจากการกระทำความผิด หรือ (4) มีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือ (5) มีร่องรอยพิรุณเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น⁶

ความผิดที่ระบุนไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้แก่ ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล ความผิดฐานขบถ ความผิดต่อทางไมตรีกับต่างประเทศ ความผิดฐานทำอันตรายแก่ธงหรือเครื่องหมายของต่างประเทศ ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ความผิดฐานหลบหนีจากที่คุมขัง ความผิดฐานกระทำให้เกิดอันตรายแก่สาธารณชน

⁵ เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในชั้นตอนก่อนการพิจารณา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัชการพิมพ์, 2548), หน้า 279.

⁶ เรื่องเดียวกัน หน้า 280.

ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ชีวิต ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ร่างกาย ความผิดฐานทำให้เสื่อมเสียเสีรภาพ ความผิดต่อทรัพย์สิน เฉพาะลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และโจรสลัด และความผิดฐานกรรโชก ทั้งนี้ตามบท มาตราที่ระบุไว้ เหตุที่กฎหมายขยายพฤติการณ์ของความผิดซึ่งหน้าออกไปก็เพราะความผิดตาม บัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีลักษณะร้ายแรงกว่าความผิดอื่น⁷ แต่กรณี ความผิดฐานพอกเงินมิได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น ร้อยตำรวจตรีหนึ่ง เห็นผู้หญิงคนหนึ่งวิ่งไล่ตามนายสองและร้องว่า “ช่วยด้วยถูกกระชากกระเป๋า” เช่นนี้ ร้อยตำรวจตรีหนึ่งย่อมจับนายสองได้เพราะนายสอง “ถูกไล่จับตั้งผู้กระทำ(ความผิด) โดยมี เสี่ยงร้องเอะอะ” เป็นกรณีตามมาตรา 80 วรรคสอง (1) โดยให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า เพราะ เป็นการจับผู้กระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ ซึ่งระบุอยู่ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา และเข้าตาม 2.1 กล่าวคือ บุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำ (ความผิด) โดยมี เสี่ยงร้องเอะอะ

หากเป็นกรณี ชาวบ้านร้องตะโกนบอกตำรวจให้จับนายสองซึ่งกำลังถูกชาวบ้าน ไล่จับโดยชาวบ้านร้องว่า “ช่วยจับหน่อย คนขายยาบ้า” ตำรวจไม่มีอำนาจจับตามมาตรา 78(1) เพราะแม้ว่าจะเข้าตามมาตรา 80 วรรคสอง (1) แต่การขายยาบ้าไม่ใช่ความผิดที่ระบุไว้ในบัญชี ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา⁸ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจไม่มี อำนาจจับกุมในความผิดซึ่งหน้าฐานจำหน่ายยาเสพติด แต่เจ้าพนักงานตำรวจมีสิทธิตรวจค้นตัว นายสองเพราะมีเหตุอันควรสงสัยว่านายสองจะมีสิ่งของไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย คือ ยาบ้า

แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่ ชาวบ้านร้องตะโกนบอกตำรวจให้จับนายหนึ่งซึ่งกำลังถูก

⁷ คณิง ภาไชย, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1, แก้ไขเพิ่มเติมโดย อ.ไพโรจน์ วายุภาพ และ รศ.ณรงค์ ใจหาญ, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดียนตุลา, 2550), หน้า 237.

⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการ พิจารณา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัชการพิมพ์, 2548), หน้า 280.

ชาวบ้านไล่จับโดยชาวบ้านร้องว่า “ช่วยจับหน่อย นักฟอกเงิน” ตำรวจไม่มีอำนาจจับตามมาตรา 78(1) เพราะแม้ว่าจะเข้าตามมาตรา 80 วรรคสอง(1) แต่การฟอกเงินไม่ใช่ความผิดที่ระบุไว้ใน บัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีตามมาตรา 80 วรรคสอง (2) หากเปรียบเทียบกับกรณีของความผิดฐาน ฟอกเงิน เช่น ร้อยตำรวจตรีชาว สืบทราบว่ามีนายแดงนักค้ายาเสพติดนำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปซื้อรถยนต์คันหนึ่งจากศูนย์บริการรถยนต์ จึงติดตามไปเห็นนายแดงกำลังขับรถยนต์คันใหม่ ออกจากศูนย์บริการรถยนต์คันดังกล่าว กรณีนี้ร้อยตำรวจตรีชาวมีอำนาจจับกุมนายแดงได้หรือไม่ มีความเห็นเป็น 3 กรณี ดังนี้

ความเห็นแรก เห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่ร้อยตำรวจตรีชาวพบนายแดง แพบจะทันที่ทันใดหลังจากกระทำผิดฟอกเงินในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ เป็นกรณีตามมาตรา 80 วรรคสอง (2) แต่ความผิดฐานฟอกเงินไม่ได้ระบุไว้ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น ร้อยตำรวจตรีชาว จึงไม่มีอำนาจจับกุมนายแดงได้

ความเห็นที่สอง เห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่ร้อยตำรวจตรีชาวพบนายแดง แพบจะทันที่ทันใดหลังจากกระทำผิดฟอกเงินในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ เป็นกรณีตาม มาตรา 80 วรรคสอง (2) แม้ความผิดฐานฟอกเงินจะไม่ได้ระบุไว้ท้ายประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญาก็ตาม แต่เนื่องจากร้อยตำรวจตรีชาวเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจจับกุมกรณีความผิดซึ่งหน้าอย่างแท้จริงและกรณีให้ถือว่าเป็น ความผิดซึ่งหน้าได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าความผิดนั้นจะระบุไว้ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาหรือไม่

ความเห็นที่สาม เห็นว่ากรณีดังกล่าวไม่ใช่กรณีตามมาตรา 80 วรรคสอง (2) ถึงแม้ว่าร้อยตำรวจตรีชาวจะสืบทราบว่ามีนายแดงนักค้ายาเสพติดนำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไปซื้อรถยนต์คันหนึ่งจากศูนย์บริการรถยนต์ จึงติดตามไปเห็นนายแดงกำลังขับรถยนต์คันใหม่ ออก จากศูนย์บริการรถยนต์คันดังกล่าวก็ตาม การกระทำของนายแดงยังไม่เข้าองค์ประกอบความผิด ฐานฟอกเงิน เพราะเงินจำนวนที่นายแดงนำไปซื้อรถยนต์นั้น ยังไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนอันควร เชื่อได้ว่า เป็นเงินที่มาจากการค้ายาเสพติด เพราะเงินเป็นทรัพย์สินที่เปลี่ยนมือได้ง่ายและไม่สามารถ

พิสูจน์ ณ ตอนจับกุมได้ว่าเงินที่นายแดงนำไปซื้อรถยนต์นั้น เป็นเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด หรืออาจจะเป็นเงินส่วนที่ได้มาจากการประกอบอาชีพสุจริตก็ได้ เนื่องจากว่าการดำเนินการทางแพ่งเพื่อริบทรัพย์ของผู้กระทำความผิดมูลฐานที่นำเงินหรือทรัพย์สินนั้นกล่าวไปกระทำการพอกเงิน ยังต้องเปิดโอกาสให้ชี้แจงที่มาของทรัพย์สินนั้น ดังนั้น ถ้าฟังเพียงแค่การสืบสวนเบื้องต้นของ ร้อยตำรวจตรีขาว ยังไม่ถึงเป็นพยานหลักฐานเพียงพอที่จับกุมนายแดงซึ่งหน้าฐานพอกเงินได้

โดยส่วนตัวผู้เขียนเห็นด้วยกับความเห็นแรกและความเห็นที่สาม เพราะในขณะที่จับกุมมียังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเงินที่นายแดงนำมาซื้อรถยนต์คันใหม่ เป็นเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดหรือไม่ กรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าร้อยตำรวจตรีขาวไม่ควรจับกุมนายแดงในขณะนั้น แต่ควรที่จะบันทึกภาพถ่ายไว้เพื่อเป็นหลักฐานว่านายแดงได้นำเงินที่สงสัยว่าได้มาจากการค้ายาเสพติดไปกระทำการพอกเงินโดยการซื้อรถยนต์ เป็นนำไปประกอบกับพยานหลักฐานอื่นๆ เพื่อดำเนินคดีกับนายแดงในความผิดฐานพอกเงินในภายหลัง

ประการต่อไป การจับตามมาตรา 78 (2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมืออาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

กรณีนี้หากเป็นความผิดฐานพอกเงิน เช่น นายดำแจ้งต่อสืบตำรวจตรีขาวว่า นายเอนักค้ายาเสพติด นำยาเสพติดไปขายให้กับกลุ่มนายทุนภาคเหนือ ได้เงินมา 5 ล้านบาท และนายเอนำเงินนั้นไปฝากธนาคาร สืบตำรวจตรีขาว จึงไปดักรออยู่ภายในธนาคารที่นายแดงจะนำเงินมาฝาก สักครู่หนึ่ง นายแดงเดินเข้ามาในธนาคาร แต่นายแดงสังเกตว่าอาจมีเจ้าหน้าที่ตำรวจตามมา จึงเปลี่ยนใจเดินออกจากธนาคารและกลับไปที่บ้านเสียก่อน กรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่านายแดงยังไม่มี ความผิดฐานพอกเงินเนื่องจากยังไม่ได้ลงมือนำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปกระทำการอันเข้าองค์ประกอบความผิดฐานพอกเงิน สืบตำรวจตรีขาวจึงยังไม่มีอำนาจจับกุมนายแดงได้

ประการต่อไป การจับโดยไม่มีหมายจับตามมาตรา 78(3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66(2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

การจับโดยไม่มีหมายจับตามมาตรา 78(3) นี้ หมายถึงกรณีดังนี้

1. เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา
2. มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุ

อันตรายอื่น (ถ้อยคำจากมาตรา 66(2))

3. มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

ในทางปฏิบัติการจับกุมตามมาตรา 78 นี้เกิดขึ้นได้น้อยมาก เพราะการจับโดยไม่มีหมายจับตามมาตรา 78 นี้จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ครบทั้งสามประการ หากขาดข้อใดข้อหนึ่งเจ้าพนักงานตำรวจต้องขอให้ศาลออกหมายจับ⁹

3.4.1.3 การจับโดยราษฎร

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจราษฎรในการจับด้วย แต่ต้องเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 และความผิดซึ่งหน้านั้น ต้องระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย*

ตัวอย่าง นายหนึ่งราษฎร เห็นนายดำวิ่งราวทรัพย์กระเป๋าสะพายของนางสาวสอง ดังนี้ นายหนึ่งจับนายดำได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ เป็นกรณีความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 ประกอบ มาตรา 79 เพราะความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ระบุอยู่ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดังนั้น ราษฎรไม่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฟอกเงินไม่ว่ากรณีใด เพราะความผิดฐานฟอกเงินไม่ได้เป็นความผิดที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจร้องขอให้ช่วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 82

⁹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในชั้นตอนก่อนการพิจารณา พิพากษา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัชการพิมพ์, 2548), หน้า 284.

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 79

3.4.2 การค้น

โดยทั่วไปแล้วการจับกุมบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นตามคำสั่งหรือหมายของศาลหรือกรณีไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลก็ตาม เจ้าพนักงานตำรวจจะใช้เทคนิคและวิธีการจับกุมในที่สาธารณะสถาน เพื่อตัดปัญหาในเรื่องอำนาจการเข้าไปในเคหสถานหรือที่รโหฐาน เช่น เจ้าพนักงานตำรวจได้ สืบสวนติดตามจับกุม นาย ก ตามหมายจับคดีฟอกเงิน และทราบว่านาย ก อยู่ในบ้านของนางสาว ข ซึ่งเป็นญาติ ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานตำรวจจะไม่เข้าไปจับนาย ก ภายในบ้านของ นางสาว ข ทั้งนี้แต่จะใช้วิธีการดักรอจนกว่านาย ก จะเดินออกมาจากบ้านของ นางสาว ข เสียก่อน จึงเข้าจับกุมตัวตามหมายจับคดีฟอกเงิน แต่ในบางกรณีเจ้าพนักงานตำรวจก็จำเป็นต้องจับกุมผู้กระทำความผิดในที่รโหฐาน หรือเข้าไปในเคหสถานเพื่อค้นหาพยานหลักฐานต่างๆ การจับและการค้นจึงมีเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันมาก การใช้อำนาจจับกุมจึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับอำนาจในการค้นด้วย ดังนั้น ไม่ว่าเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะเข้าไปจับกุมในที่รโหฐานที่ถือว่าเป็นการค้นด้วย ต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายโดยละเอียด เพราะกฎหมายให้ความคุ้มครองแก่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล โดยบุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถานและได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นในเคหสถานหรือในที่รโหฐานจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นหลักการที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชนจากการใช้อำนาจของรัฐในการค้นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 มาตรา 33

3.4.2.1 การค้นโดยมีหมายค้น

การค้นในคดีอาญาทั่วไป เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องนำพยานหลักฐานไปยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อพิจารณาอนุมัติออกหมายค้นให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 59 ซึ่งก่อนที่จะออกหมายนั้น ศาลจะต้อง

พิจารณาพยานหลักฐานตามสมควรว่ามีเหตุที่จะออกหมายค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 69*

พยานหลักฐานที่เจ้าพนักงานตำรวจนำมาเสนอต่อศาล ต้องปรากฏว่ามีเหตุที่จะออกหมายค้นได้ คือ เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งจะเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวน ได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา, เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งไม่ว่างเป็นความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำความผิด, เพื่อพบและช่วยบุคคลซึ่งได้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย, เพื่อพบบุคคลซึ่งมีหมายจับ, เพื่อพบและยึดสิ่งของตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาลในกรณีที่จะพบหรือจะยึดโดยวิธีอื่นไม่ได้แล้ว**

ในทางปฏิบัติในการขอหมายค้นในคดีฟอกเงิน เจ้าพนักงานตำรวจจะต้องนำพยานหลักฐานไปแสดงต่อศาลเพื่อยึดเงินหรือทรัพย์สินรวมทั้งพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งศาลจะพิจารณาจากพยานหลักฐาน เช่น รายงานการสืบสวน ภาพถ่าย ถามปากคำเจ้าพนักงานตำรวจผู้ขอหมายว่าพบเห็นเหตุการณ์อย่างไร เป็นต้น หากศาลพิจารณาแล้วเชื่อว่ามีเหตุที่จะออกหมายค้นได้ตามกฎหมาย ศาลจะออกหมายค้นให้พนักงานผู้นั้นไปจัดการตามหมาย ส่วนวัน เวลาที่อนุญาตให้ค้นนั้น ส่วนใหญ่ศาลจะให้ทำการค้นในวันเดียวกับที่ขอหมายค้น และเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้ทำการค้นแล้ว จะต้องรายงานผลการปฏิบัติว่า วัน เวลา สถานที่ตรวจค้น ผู้นำการตรวจค้น พบอะไรบ้าง อย่างไร จับกุม ดำเนินคดีหรือไม่ โดยการบันทึกผลการตรวจค้นที่หลังหมายค้นนั้นพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (หากมี) แล้วนำส่งคืนให้ศาลเพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจอีกครั้งหนึ่ง ด้วย ส่วนการค้นบุคคลในที่สาธารณะสถาน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 93 ให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จะค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ต่างกับการ “จับ” ซึ่งต้องมี “หมายจับ” แม้จะจับในที่สาธารณะสถาน เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นให้จับได้โดยไม่ต้องมี

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 59/1

** ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 69

หมายจับ¹⁰ ผู้มีอำนาจออกหมายค้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 33 คือ ศาล ซึ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 57 ก็บัญญัติไว้สอดคล้องกัน

การค้นกรณีมีหมายค้น ถือว่าได้ผ่านการตรวจสอบคัดกรองจากศาลมาขั้นหนึ่งแล้ว เช่น เจ้าพนักงานตำรวจนำพยานหลักฐานเสนอต่อศาลเพื่อให้อนุมัติออกหมายค้นบ้านของ นาย ก ในความผิดฐานฟอกเงินหากศาลพิจารณาว่ามีเหตุที่จะออกหมายค้นให้ได้ ก็จะอนุมัติหมายค้นเพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจไปดำเนินการตามหมายค้นตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป สรุปว่าในปัจจุบันเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถนำพยานหลักฐานนำเสนอต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาอนุมัติออกหมายจับความผิดฐานฟอกเงินและจับกุมตัวบุคคลตามหมายจับของศาลได้ ดังนั้น ในทางปฏิบัติการค้นกรณีมีหมายจะไม่มีปัญหาเท่าไรนัก แต่การค้นที่มีปัญหามากทั้งด้านข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง คือ การค้นโดยไม่มีหมายค้น ซึ่งจะขอกกล่าวในหัวข้อต่อจากนี้

3.4.2.2 การค้นโดยไม่มีหมายค้น

การค้นในกรณีไม่มีหมายค้น คือ การที่เจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นโดยปราศจากคำสั่งหรือหมายของศาล หรือกล่าวให้เข้าใจง่ายขึ้น ก็คือ การบุกรุกเข้าไปในบ้านของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตนั่นเอง ซึ่งถือว่าเป็นการรบกวนการครอบครองเคหสถานของประชาชนโดยปกติสุขและเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญด้วย แต่การเข้าไปในเคหสถานโดยไม่มีหมายค้นนี้กฎหมายยังคงให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจสามารถกระทำได้ หากเข้าเหตุที่กฎหมายกำหนด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การค้นในที่รโหฐานเพื่อ “หาตัวคน” หรือ “หาสิ่งของ” ต้องมี “หมายค้น” แต่การค้นในที่รโหฐานไม่ต้องมีหมายค้นก็ทำได้ หากเข้าหลักเกณฑ์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92* ดังนั้น การค้นโดยไม่มีหมายค้นในความผิดฐานฟอกเงินมิได้กรณีใดบ้าง ต้องวิเคราะห์จากข้อกฎหมายดังต่อไปนี้ คือ

¹⁰ เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการพิจารณา พิพากษา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัชการพิมพ์, 2548), หน้า 319.

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 57

กฎหมายห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีดังต่อไปนี้*

- (1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากด้านในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติกรรมอันใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น
- (2) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน
- (3) เมื่อบุคคลซึ่งได้กระทำผิดซึ่งหน้าขณะถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุแน่นแฟ้นอันควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น
- (4) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นเนื่องจากการเนินซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน
- (5) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา 78

เมื่อพิจารณากรณีอนุมาตรา 1 จะเห็นว่าเป็นการให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจที่จะเข้าไปในที่รโหฐานนั้นโดยไม่ต้องมีหมายค้น หากได้ยินเสียงร้องให้ช่วยมาจากด้านในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติกรรมอันใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น เช่น สืบตำรวจเอกดำรง ขณะออกตรวจพื้นที่ผ่านไปหน้าบ้านหลังหนึ่ง ได้ยินเสียงร้องของผู้หญิงที่อยู่ภายในบ้าน ตะโกนร้องให้ช่วย ดังนี้ สืบตำรวจเอกดำรง มีอำนาจเข้าไปในบ้านหลังนั้นได้เพราะเข้าช้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีนี้เมื่อนำมาใช้กับความผิดฐานฟอกเงิน ในทางปฏิบัติแล้วคงจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเพราะคงไม่มีใครตะโกนออกมาจากภายในบ้านว่า “ฟอกเงินๆ”

กรณีอนุมาตรา 2 ความผิดซึ่งหน้านั้น ต้องปรากฏซึ่งหน้าเจ้าพนักงานผู้ค้น ไม่ใช่ซึ่งหน้าบุคคลอื่นแล้วมาบอกกล่าวต่อเจ้าพนักงานอีกทอดหนึ่ง

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92

กรณีนี้หากมีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเกิดขึ้นในที่รโหฐานจริง ในทางปฏิบัติไม่มีโอกาสที่เจ้าพนักงานตำรวจจะพบหรือเห็นการกระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่งหน้าและเข้าไปในที่รโหฐานโดยไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลเพื่อจับกุมความผิดฟอกเงินซึ่งหน้าได้ เพราะเสี่ยงต่อการถูกเจ้าบ้านฟ้องกลับฐานบุกรุกหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบได้

กรณีอนุมาตรา 3 เมื่อบุคคลซึ่งได้กระทำความผิดซึ่งหน้าขณะถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุแน่นแฟ้นอันควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น เช่น เจ้าพนักงานตำรวจสืบสวน ติดตามนายดำพ่อค้ายาเสพติดที่ได้รับการประกันตัวออกมาต่อผู้คดี ทราบว่านายดำกำลังนำเงินสดจำนวน 10 ล้านบาทที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดไปที่ธนาคารเพื่อโอนเงินให้กับญาติที่ต่างจังหวัด ขณะนายดำกำลังโอนเงินอยู่หน้าเคาท์เตอร์ธนาคาร เจ้าพนักงานตำรวจจึงเข้าไปจะทำการจับกุมตัวนายดำพร้อมกับเงินสดจำนวน 10 ล้านบาท นายดำไหวตัวทัน จึงคว้าเงินสดและวิ่งหนีออกจากธนาคาร เจ้าพนักงานตำรวจจึงไล่ติดตามอย่างกระชั้นชิด ในระหว่างวิ่งหลบหนีนายดำได้ปีนเข้าไปในบ้านของนายแดง กรณีเช่นนี้ เจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปในบ้านของนายแดงได้ถือว่าเป็นการค้นโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 อนุมาตรา 3

กรณีอนุมาตรา 4 มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าภายในที่รโหฐานมีสิ่งของที่

1. มีไว้เป็นความผิด
2. ได้มาโดยการกระทำความผิด
3. ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือ
4. อาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิด

ทั้งข้อ 1-4 ต้องประกอบด้วยเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอามาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน เช่น ร้อยตำรวจโทหนึ่ง นำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสะกดรอยติดตามนายสองผู้ผลิตยาเสพติดจนมาถึงบ้าน จึงได้ซุ่มดูอยู่ภายนอกบ้าน เพื่อรอให้นายสองออกจากบ้านจะเข้าทำการตรวจค้นยาเสพติดและจับกุมตัวนายสอง ในระหว่างซุ่มดูอยู่ข้างนอกบ้านนั้น ร้อยตำรวจโทหนึ่งเห็นว่านายสองกำลังทำลายอุปกรณ์การผลิตยาเสพติดภายในบ้าน ร้อยตำรวจโทหนึ่งจึงนำกำลังเข้าไปในบ้านของนายสองโดยไม่ต้องมีหมาย

คั้นนั้นทำได้ เพราะเป็นกรณีที่อยู่ในบ้านของนายสองซึ่งเป็นที่รโหฐานมีสิ่งของหรืออุปกรณ์ผลิตยาเสพติดซึ่งได้ใช้หรือไม่ไว้ใช้ในการกระทำความผิดในการผลิตยาเสพติดและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายมาคั้นได้ อุปกรณ์ผลิตยาเสพติดจะถูกนายสองทำลายเสียก่อน

กรณีการฟอกเงิน เช่น ร้อยตำรวจโทหนึ่ง นำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสะกดรอยติดตามนายสองนักฟอกเงินจนมาถึงบ้าน จึงได้ซุ่มดูอยู่ภายนอกบ้าน ในระหว่างซุ่มดูอยู่ข้างนอกบ้านนั้น ร้อยตำรวจโทหนึ่งเห็นว่านายสองกำลังจะเผาเงินสดประมาณ 10 ล้านบาทที่ได้มาจากการฟอกเงินภายในบ้าน ร้อยตำรวจโทหนึ่งจึงนำกำลังเข้าไปในบ้านของนายสองโดยไม่ต้องมีหมายคั้นนั้นทำได้ เพราะเป็นกรณีที่อยู่ในบ้านของนายสองซึ่งเป็นที่รโหฐานมีสิ่งของหรือเงินสดซึ่งได้มาจากการกระทำความผิดการฟอกเงินหรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายมาคั้นได้ เงินสดจะถูกนายสองทำลายเสียก่อน

กรณีอนุมาตรา 5

กรณีของการฟอกเงิน เช่น ร้อยตำรวจโทสมเดชมีหมายจับคดีฟอกเงินของนายสมชาย เห็นนายสมชายอยู่ในบ้านของตนในเวลากลางวัน ร้อยตำรวจโทสมเดชจึงเข้าไปในบ้านของนายสมชายและจับกุมนายสมชายตามหมายจับได้ เป็นการ “จับ” ที่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 81 เพราะ “ได้ทำตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ อันว่าด้วยการคั้นในที่รโหฐาน” แล้ว กล่าวคือ ที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับ คือ นายสมชาย เป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับ การเข้าไปในบ้านของนายสมชาย ถือเป็นกรณืคั้นตามบทบัญญัติของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92(5)

สรุป ผู้เขียนเห็นว่ากรณืคั้นโดยไม่มีหมายคั้นนั้น มีข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณาอย่างมาก ทั้งยังต้องศึกษาจากคำพิพากษาศาลฎีกาในเรื่องกรณืคั้นโดยไม่มีหมายคั้นด้วย กรณีของความผิดฐานฟอกเงินนั้น การเข้าไปคั้นโดยไม่มีหมายคั้นในคดีฟอกเงิน ผู้เขียนเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะเข้าคั้น เพราะโดยสภาพของความผิดฐานฟอกเงิน คั้นเพื่อยึดเงินหรือทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ควรจะต้องให้ศาลเป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจก่อน เพราะกรณืคั้นเป็นการรบกวนการครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข

จึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และเหตุผลที่สำคัญ คือ ไม่ว่าเงินหรือทรัพย์สินจะเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งก็ตาม การกระทำก็ยังคงเป็นความผิดฐานฟอกเงิน และเงินหรือทรัพย์สินก็ยังสามารถติดตามริบได้ในภายหลัง

3.4.3 การควบคุม

การจับและการควบคุมมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมาก การควบคุม หมายความว่า การควบคุมหรือกักขังผู้ถูกจับโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในระหว่างสืบสวนและสอบสวน* โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกจับอยู่ในอำนาจรัฐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีต่างๆ การจับและการควบคุมจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เพราะเมื่อมีการจับกุมก็ต้องมีการควบคุมตามไปด้วยเสมอ จึงอาจกล่าวได้ว่าการจับนั้นเป็นการจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนที่ของบุคคลนั้นให้สิ้นสุดลง ส่วนการควบคุมเป็นการทำให้เสรีภาพที่ถูกจำกัดนั้นคงอยู่ตลอดไปจนกว่าจะสิ้นระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือได้รับการปล่อยชั่วคราว¹¹ แต่สิ่งที่เจ้าพนักงานตำรวจต้องพึงระลึกไว้เสมอ คือ การเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐมิใช่เอาตัวไว้เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องเป็นการเอาตัวไว้เพราะความจำเป็นในการดำเนินคดี¹²

การจับหรือการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐโดยไม่มีหมายจับในทางหลักวิชาการถือว่าเป็น “การจับตัวไว้ชั่วคราว” (vorläufige Festnahme / temporary arrest) เพราะการจับหรือการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐที่แท้จริงคือการจับโดยมีหมายจับ แต่ไม่ว่าจะเป็นการจับโดยมีหมายจับหรือไม่มีหมายจับกฎหมายก็บัญญัติไว้ทำนองเดียวกัน คือ ต้องนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมง¹³

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 130 การสอบสวนย่อมกระทำได้โดยผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วย และมาตรา 134 บัญญัติว่าผู้ต้องหานั้นอาจจะมาให้การที่

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(21)

¹¹ จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช, คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่าด้วยหมายเรียก หมายอาญา. (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร, หน้า 131.

¹² คณิต ฒ นคร, “การเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐกับการปล่อยชั่วคราว” มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับประจำวัน ที่ 22-28 ตุลาคม 2553 และฉบับประจำวัน ที่ 29 ตุลาคม – 5 พฤศจิกายน 2553

¹³ คณิต ฒ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2555), หน้า 228.

พนักงานสอบสวนโดยเรียกมาหรือส่งตัวมาหรือเข้าหาเจ้าพนักงานเองก็ได้ มีข้อควรระวังก็คือว่า ที่กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ได้นั้นก็ด้วยประสงค์ได้ตัวมาพิจารณาลงโทษเท่านั้น หาใช่ผู้ใดทำผิดแล้วก็จำเป็นต้องคุมขังไว้ก่อนทุกเรื่องทุกรายไป¹⁴

อำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

มาตรา 87 ห้ามมิให้ควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี

บทบัญญัตินี้วางหลักทั่วไปในการใช้อำนาจควบคุม อย่างไรก็ตามเป็นการจำเป็นตามพฤติการณ์ ย่อมแล้วแต่ข้อเท็จจริงของการดำเนินคดีเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น ความจำเป็นที่ต้องควบคุมไว้เพื่อถามคำให้การผู้ต้องหา ความจำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือเพื่อป้องกันการที่ผู้ต้องหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานของเจ้าพนักงาน เป็นต้น ผลจึงเกิดขึ้นว่าเมื่อความจำเป็นตามพฤติการณ์สิ้นไปแล้ว อำนาจควบคุมของเจ้าพนักงานก็สิ้นไปเช่นกัน แม้ว่าจะยังไม่สิ้นระยะเวลาที่กฎหมายอนุญาตให้ควบคุมได้ก็ตาม และในทางกลับกันแม้ว่าความจำเป็นทางพฤติการณ์จะยังไม่หมดไปแต่ระยะเวลาที่กำหนดไว้เพื่อการควบคุมสิ้นไป อำนาจควบคุมของเจ้าพนักงานก็ต้องสิ้นไปด้วย¹⁵ หรือในกรณีลหุโทษ จะควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เท่าเวลาที่จะถามคำให้การและที่จะรู้ตัวว่าเป็นใคร และที่อยู่ของเขายู่ที่ไหนเท่านั้น* ระยะเวลาที่เจ้าพนักงานจะควบคุมไว้ได้ก็เพียงเพื่อการดังกล่าวเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงานดำเนินการจนได้ความดังกล่าวแล้วอำนาจควบคุมก็สิ้นไปทันที อย่างไรก็ตาม การถาม “คำให้การ” น่าจะหมายความถึง คำให้การที่ผู้ต้องหาให้ต่อพนักงานสอบสวนซึ่งจะต้องจดไว้ตามมาตรา 134 ถ้าเจ้าพนักงานผู้จับไม่ใช่พนักงานสอบสวน แม้จะได้มีการสอบปากคำและได้ความว่าผู้ถูกจับเป็นใครที่ไหนแล้วก็ตาม เจ้าพนักงานคงควบคุมต่อไปได้จนกว่าพนักงานสอบสวนจะได้สอบสวนจดคำให้การหรือบันทึกไว้ตามนัยมาตรานั้น¹⁶

ผู้เขียนเห็นว่า แม้จะเป็นความผิดลหุโทษ เช่น ชายเมาสุราอาละวาด พนักงานสอบสวนไม่อาจดำเนินการได้ว่าผู้กระทำความผิดเป็นใครและอยู่ที่ไหน หากปล่อยไปจะสร้างความเดือดร้อน

¹⁴ อัยการนิเทศ เล่มที่ 2 พ.ศ.2479 หน้า 11-12

¹⁵ คณิง ภาไชย, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1, แก้ไขเพิ่มเติมโดย อ.ไพโรจน์ วายุภาพ และ รศ.ณรงค์ ใจหาญ, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2550), หน้า 262

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญามาตรา 87 วรรคสอง

¹⁶ เรื่องเดียวกัน.

ราคาญาติให้กับผู้อื่น อำนาจควบคุมของเจ้าพนักงานคงมีต่อไปจนกว่าจะชายผู้นั้นจะอยู่ในสภาพปกติและได้ความนั้นหรือจนกว่าจะสิ้นระยะเวลาควบคุมของเจ้าพนักงาน

ส่วนการควบคุมตัวนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรแยกออกเป็นสองกรณี คือ การควบคุมในชั้นจับกุมเพื่อนำตัวมาส่งพนักงานสอบสวน กับ การควบคุมตัวในชั้นสอบสวนเมื่อมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจว่าหากผู้ถูกจับประสงค์จะประกันตัวหรือปล่อยตัวชั่วคราวต้องกระทำในชั้นจับกุมหรือสอบสวน ดังนี้ อำนาจควบคุมในชั้นจับกุมนี้เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมตัวผู้ถูกจับ ในชั้นนี้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับมีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับมาเพื่อส่งให้พนักงานสอบสวนเท่านั้น เมื่อผู้จับนำตัวผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนแล้ว อำนาจควบคุมในชั้นจับกุมจะสิ้นสุดลงทันที แต่จะมีพนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมต่อจากการจับกุม คือ อำนาจควบคุมในชั้นสอบสวน ซึ่งหากผู้ถูกจับประสงค์จะประกันตัวหรือขอปล่อยตัวชั่วคราวย่อมกระทำได้ในชั้นนี้ ในกรณีที่ผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว และมีเหตุจำเป็นเพื่อทำการสอบสวนหรือการฟ้องคดี พนักงานสอบสวนต้องนำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 83 เว้นแต่เหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ โดยให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลขอออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่ามีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลออกเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาก็ได้*

หลักการตามวรรคสามของมาตรา 87 นี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจมีเวลาควบคุมผู้ถูกจับไม่เกิน 48 ชั่วโมง นับแต่วันที่มาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน และไม่รวมเวลาเดินทางปกติเมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน และจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนไปยังศาล เพื่อขอฝากขัง อย่างไรก็ตามก็ดีเหตุที่จะขอขยายเวลาเกิน 48 ชั่วโมงนั้น ต้องเป็นเหตุจำเป็นที่ลักษณะเป็นเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ เช่น น้ำท่วมทางขาดจึงนำตัวมาศาลไม่ได้ หรือผู้ถูกจับป่วยหนักจนต้องเข้าห้องฉุกเฉิน เป็นต้น ซึ่งหากยังมีเหตุดังกล่าวก็ยังไม่ต้องนำ

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พุทธศักราช 2547 มาตรา 21

ตัวมาศาลเพื่อขอฝากขังซึ่งต่างจากบทบัญญัติในมาตรา 87 วรรคสามเดิมที่ “มีเหตุจำเป็นก็อาจขยายได้เกิน 48 ชั่วโมงแต่ไม่เกิน 3 วัน” นอกจากนี้ ในมาตรา 87 วรรคสาม กำหนดให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่ามีข้อคัดค้านการขอฝากขังของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการหรือไม่ และศาลมีอำนาจเรียกพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนมาชี้แจงเหตุจำเป็นหรือเรียกพยานหลักฐานมาพิจารณาว่ามีความจำเป็นเพื่อการสอบสวนหรือฟ้องคดีหรือไม่ (ซึ่งกระบวนการนี้อยู่ในมาตรา 87 วรรคสี่เดิม)¹⁷ ซึ่งผู้เขียนขอตั้งข้อสังเกตทิ้งท้ายไว้ว่า แม้กฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาการควบคุมในชั้นจับกุมไว้ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับจะนำตัวผู้ถูกจับไปที่ไหนก็ได้ กฎหมายให้อำนาจควบคุมในชั้นจับกุมเพื่อเพียงนำตัวส่งพนักงานสอบสวนเท่านั้น หากเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับนำตัวผู้ต้องหาไปที่อื่นซึ่งไม่ใช่เพื่อนำตัวมาส่งพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับจะมีความผิดฐานทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบได้

3.5 อำนาจการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศ

3.5.1 ประเทศออสเตรเลีย

3.5.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1. Custom Act 1901

เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ให้รัฐมีอำนาจในการยึดรายได้ซึ่งมีที่มาจาก การซื้อขายยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็เงินสด เช็ค หรือทรัพย์สินใดก็ตาม รวมทั้งให้อำนาจศาลในการสั่งปรับได้สูงเท่าผลประโยชน์ที่ได้รับการซื้อขายยาเสพติด อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้มิได้

¹⁷ ณรงค์ ไชหาญ, หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2555), หน้า 250.

กำหนดถึงความผิดมูลฐานที่เกี่ยวกับยาเสพติดไว้โดยตรง เพียงแต่ตรากฎหมายเพื่อรองรับในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น¹⁸

2. Proceeds of Crime Act 1987

เป็นกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ศาล เจ้าพนักงานตำรวจ และกำหนดบทลงโทษแก่บุคคลที่พยายามช่วยเหลือ ยุยง จัดหา ยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินช่วยเหลือผู้กระทำความผิดให้พ้นจากการถูกลงโทษด้วย ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) ให้อำนาจศาลสั่งยึดทรัพย์สินที่ใช้หรือเกี่ยวกับการกระทำความผิด
- (2) ให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถขออำนาจศาล สั่งให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลของบุคคลให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือเชื่อว่าข้อมูลซึ่งอยู่ที่สถาบันการเงินนั้น แสดงว่ากำลังจะกระทำหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดข้อหารุนแรง อันได้แก่ การค้ายาเสพติด การร่วมกันฉ้อโกง การหลีกเลียงภาษีและการฟอกเงิน ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิด
- (3) ให้สถาบันการเงินต้องทำการเก็บรักษาหลักฐานธุรกรรมทางการเงินไว้อย่างน้อย 7 ปี
- (4) ให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถขอหมายค้นจากศาลได้ หรือให้ขอหมายค้นจากศาลโดยทางโทรศัพท์กรณีมีเหตุเร่งด่วน หากเจ้าพนักงานตำรวจเชื่อว่า ผู้ใดมีทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำความผิดไว้ในครอบครอง
- (5) บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดา ปรับไม่เกิน 20,000 เหรียญ หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ให้ปรับไม่เกิน 600,000 เหรียญ¹⁹

3. Telecommunications Amendments Act 1987 (TAA)

¹⁸ นางสาวศุภรสุดา ปิ่นเฟื่อง, "ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษาเฉพาะกรณีการแก้ไขความผิดมูลฐานลักลอบหนีศุลกากร", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 111.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน หน้า 117.

เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจในการติดตามและรับทราบข่าวสารทางอุปกรณ์สื่อสาร
เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถขอหมายศาลเพื่อดักฟังโทรศัพท์ได้ในคดีที่สำคัญ เช่น ฆาตกรรม ยาเสพติด
ติด การลักพาตัว การหลบเลี่ยงภาษี เป็นต้น

4. Financial Transaction Report Act 1988 (CTRA)

เป็นกฎหมายกำหนดให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานทางธุรกรรม
ทางการเงินประเภทต่างๆ ได้แก่ ธุรกรรมเงินสดปริมาณเกินกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐ ธุรกรรมที่
น่าสงสัย คำสั่งให้โอนเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการรายงาน และการแสดง
ตนของลูกค้านักสถาบันการเงิน ห้ามการเปิดหรือการดำเนินการทางบัญชีเงินฝากกับธนาคารหรือผู้
ประกอบธุรกิจการเงินโดยใช้ชื่อปลอม จึงเป็นกฎหมายที่ใช้ในการสืบสวนเกี่ยวกับการทำธุรกรรม
ทางการเงินทั้งในและนอกประเทศ²⁰

3.5.1.2 หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินของประเทศออสเตรเลียนั้น จะมีบทลงโทษที่รุนแรง
มาใช้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่รายงานข้อมูลทางการเงิน แต่ไม่รายงานการกระทำความผิดฐานฟอก
เงิน และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ผู้อำนวยการกอง
ปราบปรามการฟอกเงินสามารถใช้อำนาจศาลในการขอทำการตรวจสอบข้อมูลทางการเงินของผู้
ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินได้ การฟอกเงินของประเทศออสเตรเลียเป็น
อาชญากรรมที่กำหนดให้เป็นความผิดภายใต้พระราชบัญญัติและกฎหมายในทุกมลรัฐของ
ประเทศออสเตรเลีย หลายหน่วยงานในออสเตรเลียถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำการสืบสวนความผิดที่เกิด
จากการฟอกเงิน ตัวอย่างของหน่วยงานเหล่านั้นได้แก่ NCL, The Australian Federal Police
(กรมตำรวจ), Customs and The Australian Tax Office (กรมสรรพากร), AAU หรือ AUSTRAC
Analysis Unit ซึ่งจะนำเจ้าหน้าที่ทั้งจากกรมตำรวจ กรมสรรพากร และ NCL มาทำงานร่วมกัน
เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ใช้ในการสืบสวนหาผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน

²⁰ นางสาวศุภรศุดา ปิ่นเฟื่อง, "ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษาเฉพาะกรณีการ
แก้ไขความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 118-119.

หน่วยงานบังคับที่ใช้กฎหมายฟอกเงินที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำการต่อต้านองค์กร
อาชญากรรมการฟอกเงิน มีดังนี้

1. Australian Federal Police ตั้งอยู่ที่ PO Box 401, Canberra ACT 2600
2. National Crime Authority ตั้งอยู่ที่ 201 Elizabeth Street, Sydney, New South Wales 2000
3. AUSTRAC ตั้งอยู่ที่ Level 12 Tower A, Zenith Center. 821 Pacific Highway, Chatswood, New South Wales 2067

ในประเทศออสเตรเลียมีกระบวนการทางศาลและลักษณะการดำเนินการทาง
กฎหมาย คือ มีระบบศาล 2 แบบที่ทำงานขนานกันไป ระบบแรกคือ ระบบศาลระดับมลรัฐ ระบบที่
สองคือ ระบบศาลระดับประเทศ ซึ่งทั้งสองระบบมีกระบวนการดำเนินงานที่เหมือนกัน นั่นคือ
กระบวนการศาลอุทธรณ์ โดยผู้เสียหายสามารถทำการอุทธรณ์ตามลำดับของศาลได้

ประเทศออสเตรเลียมีความพยายามในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศโดย
ตระหนักถึงความสำคัญของความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศที่จะทำให้ปัญหาการ
ฟอกเงินได้หมดไป โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียที่ถือเป็นจุดดึงดูดต่ออาชญากร ผู้ทำการฟอกเงิน
เนื่องมาจากนโยบายและกฎหมายที่เข้มงวดในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในภูมิภาค
คาริเบียนลาตินอเมริกาและยุโรป กฎหมายฟอกเงินของออสเตรเลียจะให้การช่วยเหลือร่วมกันใน
ระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศมีการลงนามในสนธิสัญญาช่วยเหลือร่วมกัน รวมทั้งประเทศอื่น
ไม่ว่าในระดับภูมิภาคหรือระหว่างประเทศ นอกจากสนธิสัญญาแล้วยังมีการตกลงร่วมกันใน
รูปแบบที่ไม่ใช่สนธิสัญญาอีกด้วย แม้ว่าขณะนี้ ประเทศออสเตรเลียจะยังไม่ได้มีการลงนามใน
สนธิสัญญากับประเทศอเมริกาในการช่วยเหลือร่วมกันอย่างเป็นทางการ แต่ทั้งสองประเทศก็มี
การตกลงร่วมกันที่จะให้ความช่วยเหลือกัน²¹

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

²¹ Richard Parlour, Butterworths International Guide to Money Laundering Law and Practice, Butterworth & Co (Publishers)Ltd 1995,P. 39-41.

ของประเทศออสเตรเลีย คือ Australian Transaction Report and Analysis Center หรือ AUSTRAC ซึ่งมีลักษณะภาพรวมของหน่วยงาน ดังนี้²²

AUSTRAC เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ต่อต้านการฟอกเงินของประเทศออสเตรเลีย ต่อต้านการสนับสนุนการก่อการร้าย มีหน่วยข่าวกรองด้านการเงินแบบพิเศษ และในฐานะหน่วยข่าวกรองด้านการเงินแบบพิเศษ AUSTRAC จะมีส่วนในการสืบสวนและบังคับใช้กฎหมายเพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมทางการเงินและอาชญากรผู้กระทำผิดทั้งในประเทศออสเตรเลียและต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2012-2013 AUSTRAC มียุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ คือ ต่อต้านการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนการก่อการร้ายโดยมีจุดมุ่งหมายปกป้องระบบการเงินของประเทศออสเตรเลีย โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานในการต่อต้านการฟอกเงินและกลุ่มสนับสนุนทางการเงินให้แก่ผู้ก่อการร้ายด้วย

บทบาทสำคัญและจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน คือ การทำงานร่วมมือกันระหว่าง 2 แฉก ดังต่อไปนี้ คือ *

1. แฉก AMC/CTF หรือ Australia's anti-money laundering and counter-terrorism financing (AML/CTF) regulator เป็นแผนกที่มุ่งเน้นการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย โดยมีกฎหมายรองรับ คือ พระราชบัญญัติ AML/CTF The Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Act 2006(AML/CTF Act) ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้ในปี ค.ศ. 2006 พระราชบัญญัตินี้ถูกจัดขึ้นเพื่อ

²² About AUSTRAC, [Online]. Available from: <http://www.austrac.gov.au>

*

1. AUSTRAC oversees the compliance of Australian businesses, defined as 'reporting entities', with their requirements under the Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Act 2006 and the Financial Transaction Reports Act 1988. These requirements include: implementing programs for identifying *and monitoring customers and for managing the risks of money laundering* and terrorism financing; reporting suspicious matters, threshold transactions and international funds transfer instructions; and submitting an annual compliance report.

2. In its intelligence role, AUSTRAC provides financial information to state, territory and Australian law enforcement, security, social justice and revenue agencies, and certain international counterparts. The intelligence provided has been analysed by highly qualified AUSTRAC personnel who use sophisticated tools to identify information that can assist AUSTRAC's partner agencies to investigate and prosecute criminal and terrorist enterprises in Australia and overseas.

นำมาตรฐานระดับข้ามชาติที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ The Financial Action Task Force (FATF) ซึ่งถือเป็นพระราชบัญญัติสากลเข้ามาผนวกใช้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติ AML/CTF ยังครอบคลุมเรื่อง กลุ่มผู้ประกอบการเงิน กลุ่มผู้ประกอบการพนัน กลุ่มผู้ประกอบการค้าทองคำ ผู้ประกอบอาชีพและธุรกิจต่างๆ เหล่านี้ ถือเป็นกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่ต้องทำการยื่นรายงานการบัญชีและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญตามที่ได้ถูกระบุไว้ให้แก่ AUSTRAC

2. แผนกหน่วยข่าวกรอง ที่ทำการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวกรองด้านการเงิน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงของประเทศและหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ทั้งในออสเตรเลียและประเทศอื่น ๆ ด้วย โดยหน่วยข่าวกรองจะมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์และใช้ข้อมูลทางการเงินหน่วย ซึ่งประกอบไปด้วย 3 หน่วยงานย่อย ดังนี้*

1. หน่วยวิเคราะห์รายงานที่น่าสงสัย
2. หน่วยวิเคราะห์และควบคุมดูแลรายงานทั่วไป
3. หน่วยวิเคราะห์แบบกลยุทธ์

ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. หน่วยวิเคราะห์รายงานที่น่าสงสัย **

* Operational Intelligence consists of three units:

- 1.Suspect Reports Analysis
- 2.Monitoring and Analysis
- 3.Tactical Analysis and Support

** Suspect Reports Analysis

The Suspect Reports Analysis unit is responsible for receiving, processing and assessing Suspect Transaction Reports (SUSTRs) reported by cash dealers (reporting entities) under the Financial Transaction Reports Act 1988 (FTR Act).

Each one of the approximately 25,000 SUSTR reports received each year is read and evaluated to determine if further action is warranted. This involves queries for additional financial transaction data, searches on other data sources and checks with partner agencies. SUSTRs are assessed and classified in terms of the suspected activity and data quality, and rated on the significance of the matter described.

If analysts determine that a SUSTR report may be of interest to one of AUSTRAC's partner agencies, the report may be referred to the agency for further enquiries. In addition, suspect reports are made available (with appropriate restrictions) to partner agency users via the AUSTRAC TES system.

หน่วยวิเคราะห์รายงานที่น่าสงสัยมีหน้าที่รับผิดชอบในการรับข้อมูล การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์รายงานที่น่าสงสัยหรือที่เรียกว่า Suspect Transaction Reports (SUSTRs) ภายใต้พระราชบัญญัติ the Financial Transaction Reports Act 1988 (FTR Act) โดยในแต่ละปีนั้นมีรายงานที่น่าสงสัยมากกว่า 25,000 เรื่องที่หน่วยงานต้องทำการตรวจสอบอย่างละเอียดไม่ว่าจะเป็นการหาข้อมูลเพิ่มเติมที่เชื่อมโยงกับรายงานนั้นๆ จากหน่วยงานหรือองค์กรความร่วมมืออื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดแล้วรายงานแต่ละเรื่องจะได้รับการแบ่งประเภทตามลำดับความสำคัญ

หลังจากทำการตรวจสอบอย่างละเอียดแล้วพบว่ารายงานอาจเป็นประโยชน์และเป็นที่น่าสนใจแก่หน่วยงานหรือองค์กรอื่น เจ้าหน้าที่จะทำการส่งต่อข้อมูลเพื่อทำการสืบสวนสอบสวนในขั้นต่อไป หน่วยงานหรือองค์กรความร่วมมืออื่นสามารถเข้าถึงรายงานที่น่าสงสัยได้ผ่านระบบที่เรียกว่า AUSTRAC TES system

2. หน่วยวิเคราะห์และควบคุมรายงานทั่วไป*

หน่วยวิเคราะห์และควบคุมรายงานทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินรายงานที่อาจเป็นที่ต้องสงสัยหรือเป็นที่สนใจ หน่วยงานนี้ประกอบไปด้วยทีมเจ้าหน้าที่ที่มีความ

* Monitoring and Analysis

Monitoring and Analysis (M&A) is responsible for producing financial intelligence assessments on matters of potential interest to AUSTRAC's domestic and international partner agencies. The unit comprises a number of highly skilled analysts who are experts in interrogating the AUSTRAC database and preparing intelligence assessments detailing the financial behaviour of persons; highlighting suspicious and/or potential criminal activity.

Matters of interest are primarily identified from the output of the AUSTRAC automated monitoring system known as 'TargIT'. This system automatically monitors the large volumes of financial transaction data for activity of potential interest. Additional matters of interest can also be identified via manual detection, a suspect report, or via a request from a partner agency for analysis on a specified suspect. Assessments disseminated to a partner agency may initiate an investigation, assist to further a current investigation or may be used for intelligence purposes only.

Since May 2006 Monitoring & Analysis has been responsible for facilitating the international exchange of financial intelligence. This enables information sharing with overseas financial intelligence units (FIUs) and law enforcement agencies. Exchange instruments allow AUSTRAC to receive and provide financial intelligence to and from our overseas partners. This process assists in establishing a global network of FIUs, making it more difficult for criminals to move dirty money across national borders undetected.

เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมีทักษะขั้นสูงในการประเมินข้อมูลในฐานข้อมูล และชี้แจงรายงานที่น่าสงสัย รายงานในฐานข้อมูลจะถูกกลั่นกรองโดยอัตโนมัติ เพื่อเสาะหาข้อมูลที่น่าสงสัยด้วยระบบที่เรียกว่า TargIT ซึ่งจะมุ่งหาข้อมูลธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมาก หลังจากที่ข้อมูลได้รับการกลั่นกรองโดยระบบแล้ว ข้อมูลก็จะได้รับการวิเคราะห์โดยทีมเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านด้วยทักษะขั้นสูงในการประเมินข้อมูล

ตั้งแต่ พฤษภาคม ค.ศ.2006 เป็นต้นมา หน่วยงานนี้มีหน้าที่ในการช่วยเหลือและให้การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนหน่วยข่าวกรองทางการเงินระหว่างประเทศ กิจกรรมนี้ส่งผลให้ข้อมูลได้รับการแบ่งปันกับหน่วยงานข่าวกรองข้ามชาติและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหน่วยงานอื่นหรือที่เรียกว่า financial intelligence units (FIUs) นอกจากนี้ กิจกรรมนี้ยังส่งผลให้เกิดเครือข่ายหน่วยข่าวกรองข้ามชาติซึ่งมีผลให้อาชญากรทำการฟอกเงินและโยกย้ายเงินข้ามชาติได้ยากขึ้น

3. หน่วยวิเคราะห์แบบกลยุทธ์*

หน่วยงานนี้ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสของ AUSTRAC ที่ถูกคัดเลือกให้ไปประจำการในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ที่มีความร่วมมือหรือเป็นองค์กรหรือหน่วยงานในเครือข่ายของ AUSTRAC ตามเมืองหลักต่างๆ ทั่วทั้งประเทศ เพื่อทำการรวบรวมให้ความรู้และให้

* Tactical Analysis and Support

The Tactical Analysis and Support team provides a network of out-posted AUSTRAC Senior Liaison Officers to AUSTRAC partner agencies in each of the major capital cities across the country. The team also provides training and support in the use of the TRAQ Enquiry System (TES).

The role of the Tactical Analysis and Support team is to:

1. ensure the integration of AUSTRAC information into partner agency operations and investigations
2. facilitate communication between AUSTRAC and partner agencies on intelligence-related matters
3. provide a high level of onsite analytical support
4. provide customised training in the use of TES
5. deliver presentations on AUSTRAC functions; AML/CTF legislation and typologies
6. support our partner agencies in achieving their objectives.

The team is also responsible for ensuring feedback is reported to AUSTRAC encompassing the use of AUSTRAC information by partner agencies as well as emerging trends and typologies.

ความช่วยเหลือหน่วยงานหรือองค์กรเหล่านั้น ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนและวิเคราะห์แบบกลยุทธ์
ดังนี้

1. เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับจาก AUSTRAC เข้ากับองค์กรหรือหน่วยงานเครือข่าย เพื่อทำการสืบสวนในเบื้องต้นต่อไป
2. ช่วยสื่อสารและอธิบายให้องค์กรหน่วยงานในเครือข่ายเข้าใจถึงข้อมูลข่าวกรองที่ถูกจัดทำขึ้นโดย AUSTRAC
3. ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง
4. ให้ความช่วยเหลือ และอบรมการใช้ระบบ ที่เรียกว่า TRAQ Enquiry System (TES)
5. อธิบายการทำงาน ให้ความรู้ความเข้าใจหลักการการทำงานของหน่วยงาน
6. สนับสนุนให้องค์กรหรือหน่วยงานเครือข่าย ให้บรรลุวัตถุประสงค์การทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานเครือข่ายต่างๆ เหล่านี้

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการรายงานข้อมูลกลับมายัง AUSTRAC หรือการรายงานที่ได้รับเพิ่มเติมหลังจากทำการดำเนินการร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานในเครือข่าย รวมทั้งรูปแบบอาชญากรรมใหม่ที่สืบค้นเจอด้วย

3.5.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.5.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ประเทศสหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นประเทศแรกเริ่มที่นำเรื่องการฟอกเงินให้สังคมโลกได้รับรู้ที่เกิดอาชญากรรมประเภทนี้ขึ้น โดยกลุ่มองค์กรอาชญากรรม หรือ มาเฟีย ได้ประกอบกิจการต่างๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด การค้าประเวณี บ่อนการพนัน การรับของโจร เป็นต้น และได้รับผลตอบแทนเป็นเงินหรือทรัพย์สินจำนวนมาก จากนั้นองค์กรอาชญากรรมเหล่านี้จะนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดหรือเงินสกปรกเหล่านั้น เข้าสู่ขั้นตอนและกระบวนการฟอกเงิน เพื่อให้ดูเหมือนว่าเงิน

เหล่านั้นเป็นเงินสะอาดหรือได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ด้วยการนำไปประกอบธุรกิจที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การนำไปซื้อบ้าน รถยนต์ ที่ดิน หรือทรัพย์สินอื่นที่ถูกกฎหมาย แต่สิ่งที่ทำให้รัฐบาลสหรัฐวิตกกังวลอย่างยิ่ง คือ การนำเงินฝากเข้าบัญชีธนาคารลับของชาวอเมริกันเพื่อประโยชน์การประกอบอาชญากรรม ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถทราบถึงแหล่งที่มาของเงินนั้นได้ และยังไม่สามารถติดตามจับกุมหรือดำเนินคดีบังคับใช้กฎหมายกับเงินดังกล่าวได้เลย องค์การอาชญากรรมจะนำเงินสกปรกเหล่านั้นไปลงทุนไว้จนได้ผลกำไรจำนวนมากและนำไปขยายเครือข่ายขององค์การอาชญากรรมให้เติบโต เกิดความไม่สงบสุขเรียบร้อยในสังคม และเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ

รัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกาเล็งเห็นว่า การฟอกเงินเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการประกอบอาชญากรรม จึงเกิดแนวคิดในการหยุดยั้งการฟอกเงินขององค์การอาชญากรรม โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การตัดวงจรเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดที่สนับสนุนให้เกิดการประกอบอาชญากรรม ซึ่งถ้าหากอาชญากรไม่สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปใช้ประโยชน์ได้ ก็ไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้องค์การอาชญากรรมได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการติดตามริบเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเหล่านั้นให้ได้ เพื่อให้อาชญากรไม่มีแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชญากรรมครั้งต่อไป ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงคิดหามาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยการออกกฎหมายเพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ

1. Federal Crime and Criminal Procedure

เป็นกฎหมายฉบับแรกของสหรัฐอเมริกาที่ใช้มาตรการทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิด การพยายามกระทำความผิด การสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำความผิด การปกปิดหรือซ่อนเร้นในการกระทำความผิด การหลีกเลี่ยงไม่รายงานธุรกรรม รวมถึงการกระทำหรือพยายามนำเข้าหรือนำออกไปซึ่งตราสารหรือเอกสารทางการเงิน โดยผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษทั้งในทางอาญาและทางแพ่ง

2. The Bank Secrecy Act of 1970 (The BSA)

เนื่องด้วยรัฐบาลกลางของประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับการกระบวนกรฟอกเงินโดยการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารลับของชาวอเมริกัน โดยในระหว่างปี 1960 – 1970 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบเพื่อทราบถึงแหล่งที่มาของเงิน ปริมาณและความเคลื่อนไหวทางการเงินทั้งเงินเข้ามาภายในประเทศและเงินออกนอกประเทศ ซึ่งในปี 1970 รัฐบาลได้ออกกฎหมาย The Bank Secrecy Act of 1970 เพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกำหนดให้สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎระเบียบให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องเก็บบันทึกธุรกรรมทางการเงิน ซึ่งอาจสามารถใช้ในการสืบสวน สอบสวนและฟ้องร้องดำเนินคดีในความผิดฐานฟอกเงินรวมถึงความผิดเกี่ยวกับการเงินประเภทอื่นได้ด้วย²³

กฎหมายฉบับนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาสามารถใช้ในการตรวจสอบและสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา กฎหมายศุลกากร กฎหมายภาษีอากร และกฎหมายอื่นๆ แต่เนื่องจากบางประเทศมีกฎหมายคุ้มครองความลับของธนาคาร โดยถือว่าข้อมูลของธนาคารเป็นความลับ จะเปิดเผยข้อมูลในบัญชีลูกค้าไม่ได้ หากธนาคารเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นความผิดอาญา ทำให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารต่างประเทศในการสืบสวนหาหลักฐานและพฤติการณ์การกระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้นำเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายนำไปฝากในบัญชีลับของธนาคารต่างประเทศ โดยเฉพาะเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดและการหลีกเลียงภาษี

3. Money Laundering Control Act 1986 (MLCA)

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ. 1986 ประธานาธิบดี Reagan ได้ประกาศใช้กฎหมาย The Anti-Abuse Act of 1986 ส่วน H ตอน 1 ที่เรียกว่า Money Laundering Control Act 1986 (MLCA) ซึ่งในตอนแรกมีจุดมุ่งหมายเพื่อต่อต้านปัญหาการฟอกเงินที่ได้มาจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต่อมาปรับปรุงให้ครอบคลุมถึงการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามที่ระบุเฉพาะ (Specified Unlawful Activity) หรือ ความผิดมูลฐาน (Predicate Crime) ทำให้

²³ The Bank secrecy Act, [Online], 17 November 2010. Available from: <http://.sec.gov/about/offices/ocie/amlsourcetool.html#1>

การฟอกเงินเป็นความผิดอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดมูลฐานไว้ โดยจะกำหนดความผิดมูลฐานในลักษณะกว้างๆ เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องของการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำนั้นต้องมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มาหรือเจ้าของเงินหรือการควบคุมการเงินหรือหลบเลี่ยงการรายงานการโอนเงิน²⁴

4. USA Patriot Act 2001

กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับเมื่อเดือน ตุลาคม 2001 หลังเกิดเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 เป็นกฎหมายปราบปรามแหล่งเงินขององค์กรก่อการร้ายข้ามชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการบังคับใช้กฎหมายในการสกัดกั้นและลงโทษการกระทำของผู้ก่อการร้ายในสหรัฐอเมริกาและทั่วโลก กฎหมายฉบับนี้เพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการต่อผู้ก่อการร้ายหรือผู้ต้องสงสัยในรูปแบบที่เป็นการละเมิด โดยมีมาตรการตอบโต้²⁵ ดังนี้

- ให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการติดตามและดักฟังทางโทรศัพท์อย่างถูกต้องในกรณีสงสัย สามารถดักฟังข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตได้

- กำหนดวิธีปฏิบัติในการริบทรัพย์สินของผู้ก่อการร้าย
- มีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย
- การเพิ่มโทษในความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

และภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการตามการกระทำความผิดทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งให้อำนาจอัยการและเจ้าพนักงานตำรวจสหรัฐในการต่อสู้กับกลุ่มผู้ก่อการร้ายในการสืบสวนสอบสวนการกระทำที่เป็นการก่อการร้ายอย่างไม่จำกัด ตลอดจนให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการดำเนินคดีกับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการ

²⁴ นางสาวศุภรสุดา ปิ่นเฟื่อง, “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษาเฉพาะกรณีการแก้ไขความผิดมูลฐานลักลอบหนีศุลกากร”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 96.

²⁵ นางสาวนชนพร สุวรรณกุล, “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 : ศึกษากรณีการใช้มาตรการพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐาน”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), หน้า 58.

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและยังได้เพิ่มอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการคลัง เพื่อดำเนินการในส่วนของเงินได้ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่ผ่านสถาบันการเงินอีกด้วย²⁶

3.5.2.2 หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

หน่วยงานที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา มี 3 หน่วยงาน หน่วยงานแรก คือ Financial Crimes Enforcement Network (Fincen) สังกัดกระทรวงการคลัง หน่วยงานที่สอง คือ Money Laundering Section ซึ่งอยู่ใน Criminal Division สังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งทั้งสองหน่วยงานนี้รับผิดชอบ Money Laundering Control Act และ หน่วยงานที่สาม คือ The Office of The Financial Enforcement สังกัดกระทรวงการคลัง รับผิดชอบตาม Bank Secrecy Act (BSA)²⁷

1. Financial Crimes Enforcement Network (Fincen)

ก่อตั้งขึ้นในสหรัฐอเมริกาเมื่อปี 1990 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับมลรัฐ ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ โดยการวิเคราะห์ ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมการฟอกเงินภายใต้กฎหมายที่มีชื่อว่า Bank Secrecy Act หรือ BSA ซึ่งถือหน่วยงานซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการต่อต้านอาชญากรรมการฟอกเงินระดับชาติโดยข้อบังคับของ BSA ที่กำหนดให้จำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูล และมีการรายงานผลช่วยส่งผลให้การสืบสวนสถานะทางการเงินและทรัพย์สินของอาชญากร สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานได้พัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก BSA ซึ่งสามารถนำไปสู่การเปิดโปงแผนการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมที่ซับซ้อนได้ จุดประสงค์ของการฟอกเงิน คือ การปลอมแปลง

²⁶ วีระพงษ์ บุญญาภาส, การกำหนดความผิดมูลฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและมาตรการ รวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงิน และมาตรการยึดอายัดและริบทรัพย์, สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, หน้า 12.

²⁷ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.), “รายงานการประชุม ครั้งที่ 6/2537 เรื่องการริบ ทรัพย์ในคดียาเสพติด”, 12 กันยายน 2537, หน้า 4-6

ที่มาที่แท้จริงของเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย* เงินสกปรกหรือเงินผิดกฎหมายเหล่านั้นสามารถเคลื่อนย้ายผ่านธนาคาร ผ่านทางเช็ค ผ่านทางการเงินออนไลน์ ผ่านการทำธุรกิจ ผ่านทางคาสิโน หรือแม้แต่การส่งข้ามไปยังประเทศอื่น เพื่อให้เงินเป็นเงินสะอาดหรือเงินที่ถูกกฎหมาย หรือที่เรียกว่า การฟอกเงินนั่นเอง วิธีในการฟอกเงินมีตั้งแต่การทำธุรกรรมทางการเงินที่ซับซ้อนผ่านทางออนไลน์ทางเว็บไซต์ไปยังบริษัทในเครือชาย** FinCEN ได้ทำการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการสอบสวนอาชญากรรมฟอกเงินด้วยศักยภาพและความสามารถในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่หลากหลายทำให้ FinCEN เป็นหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุดที่ได้รับความไว้วางใจในเรื่องของการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลของการฟอกเงิน การเก็บรักษาความลับของฐานข้อมูลที่หน่วยงานมีและขั้นตอนหรือการเคลื่อนไหวต่างๆ ทางด้านข้อมูล ถือเป็นความรับผิดชอบที่ใหญ่หลวงของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน และที่สำคัญนั้น FinCEN มีการออกแบบขั้นตอนที่เป็นระบบเพื่อใช้ในการแบ่งปันข้อมูลร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ในการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรม²⁸

FinCEN เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายฟอกเงิน โดยหน่วยงานสามารถขอข้อมูลจากหน่วยงานได้ หากองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีบทบาทและหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายทั้งหลาย ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของ BSA หรือข้อมูลการวิเคราะห์ที่ซับซ้อนเพื่อ

* FinCEN was created in 1990 to support federal, state, local, and international law enforcement by analyzing the information required under the Bank Secrecy Act (BSA), one of the nation's most important tools in the fight against money laundering. The BSA's recordkeeping and reporting requirements establish a financial trail for investigators to follow as they track criminals, their activities, and their assets. Over the years, FinCEN staff has developed its expertise in adding value to the information collected under the BSA by uncovering leads and exposing unknown pieces of information contained in the complexities of money laundering schemes.

** Dirty money can take many routes-some complex, some simple, but all increasingly inventive-the ultimate goal being to disguise its source. The money can move through banks, check cashers, money transmitters, businesses, casinos, and even be sent overseas to become clean, laundered money. The tools of the money launderer can range from complicated financial transactions, carried out through webs of wire transfers and networks of shell companies, to old-fashioned currency smuggling.

²⁸ Enforcement[Online], Available from: http://www.fincen.gov/law_enforcement/

ใช้ในการสืบสวนได้ ก็สามารถทำการขอข้อมูลดังกล่าวจาก FINCEN ได้* โดย FinCEN จะส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายทั้งหลายโดยอยู่ภายใต้การดูแลของ OLE หรือ Office of Law Enforcement Support ในขณะเดียวกัน ยังมีการจัดเตรียมข้อมูลการวิเคราะห์ที่ซับซ้อนซึ่งได้มาจาก BSA และข้อมูลแขนงอื่นๆ ที่องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ สามารถนำไปใช้เพื่อการสืบสวนได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานะทางการเงินของผู้ก่อการร้าย การฟอกเงิน หรืออาชญากรรมทางการเงินอื่นๆ นอกจากนี้ OLE ยังทำหน้าที่กำกับดูแล FinCEN ในการสนับสนุนข้อมูลต่ออาชญากรรมทางการเงินที่รุนแรงอีกด้วย**

สำหรับด้านการวิเคราะห์ภัยคุกคาม FinCEN จะส่งเสริมการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทในการใช้บังคับกฎหมายทั้งหลาย โดยการวิเคราะห์แนวทางรูปแบบ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและอาชญากรรมทางการเงิน ดังนั้น ข้อมูลจาก BSA ถือเป็นหัวใจของข้อมูลและเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ FinCEN ใช้ในการทำการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์นั่นเอง*** กรณี ข้อ 314(a) การขอข้อมูลนโยบายของ FinCEN ภายใต้ข้อ 314(a) ได้กล่าวถึงการสนับสนุนขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น มลรัฐ ประเทศ และระหว่างประเทศในการเข้าถึงสถาบันทางการเงินต่างๆ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีหรือธุรกรรมทางการเงินของบุคคลต่างๆ ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือ

* Law Enforcement agencies that do not have direct access to Bank Secrecy Act (BSA) data may make requests for BSA information and complex analytical support to their investigations.

** FinCEN, through the Office of Law Enforcement Support (OLE), provides specialized analysis of Bank Secrecy Act (BSA) and other records in support of law enforcement and intelligence efforts to deter, identify and investigate crimes including terrorism financing, money laundering, and other significant national security or financial crimes. The office also has oversight of FinCEN's support for the High Intensity Financial Crimes Area (HIFCA) program and personnel assigned to the HIFCA locations. More information is available within the OLE Pamphlet of Products and Services.

*** FinCEN also provides strategic analytic support to law enforcement through identification of trends, patterns, and issues associated with money laundering and other financial crimes. BSA information filed by the nation's financial industries forms the heart of FinCEN's strategic analysis knowledge base. Strategic analysis products are intended to assist partners in the improvement of money laundering prevention and detection programs while providing support for the enforcement of anti-money laundering laws and regulations

การฟอกเงินได้* ในด้านคู่มือการอ้างอิงและเครือข่าย FinCEN ทำหน้าที่สนับสนุนการอบรมให้แก่เครือข่ายองค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายต่างๆตั้งแต่ในเรื่องของการดำเนินงานของกระบวนการทางการเงินไปจนถึงอาชญากรรมทางการเงิน** และในด้านการเข้าถึงข้อมูลของ BSA หรือ Bank Secrecy Act ขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายในทั้งในระดับท้องถิ่น มลรัฐ และประเทศ สามารถเข้าหาข้อมูลของ BSA ได้โดยผ่านทางเว็บไซต์พร้อมด้วยระบบความปลอดภัยขั้นสูง หลังจากที้องค์กรหรือหน่วยงานเหล่านั้นได้ทำการตกลงบันทึกความเข้าใจร่วมกับ FinCEN แล้ว โดย FinCEN จะทำการสอนและควบคุม กำกับดูแลการใช้เว็บไซต์นี้เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลของ BSA ได้ถูกใช้อย่างเหมาะสมนอกจากนั้นแล้ว FinCEN ยังสามารถให้เจ้าหน้าที่จากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลการวิเคราะห์ของ FinCEN ผ่านเว็บไซต์*** ด้วยการเข้าถึงเครือข่ายระดับโลกของหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน หรือ FIU Financial Intelligence Units และที่สำคัญ FinCEN ถือเป็นหนึ่งในหน่วยข่าวกรองทางการเงินระดับโลกที่มีองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมมากกว่า 100 องค์กรข่าวกรอง หรือเรียกอีกชื่อว่ากลุ่ม Egmont Group นอกจากนั้น FinCEN สามารถช่วยเหลือองค์กร

* FinCEN's regulations under Section 314(a) enable Federal, State, local, and foreign (European Union) law enforcement agencies, through FinCEN, to reach out to financial institutions to locate accounts and transactions of persons that may be involved in terrorism or significant money laundering.

** FinCEN also provides a wide array of support, including training and materials, to the law enforcement community in educating them on the operations of financial mechanisms susceptible to financial crimes.

*** Federal, State and Local law enforcement agencies can access the Bank Secrecy Act data through a secure web connection after their agency has entered into a Memorandum of Understanding with FinCEN. FinCEN provides training, and monitors use to ensure that the BSA information is properly used, disseminated, and kept secure. FinCEN also uses a "platform" approach to support law enforcement needs. The Platform offers on-site access at FinCEN to employees from other federal agencies that need to conduct research on cases under investigation by those agencies.

หรือหน่วยงานที่มีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ได้ ถ้าหากองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศ*

ในฐานะที่ FinCEN เป็นส่วนหนึ่งของ FIU องค์กร FIU ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลธุรกรรมทางการเงินที่มีความผิดปกติหรือน่าสงสัยทั้งหลาย รวมถึงทำการวิเคราะห์และส่งต่อข้อมูลให้กับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่มีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ สามารถร้องขอข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินผ่านทาง FinCEN จากเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม FIU ได้ เพื่อที่ว่าข้อมูลที่จะได้รับเร็วขึ้น เนื่องจากว่าความพยายามในการสอบสวนข้ามชาตินั้นมักทำได้ล่าช้า วิธีนี้เป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินเรื่องรวดเร็วขึ้น

เจ้าหน้าที่ของ FinCEN ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับองค์กรต่างๆ ในกลุ่ม FIU และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนสมาชิกขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ในกลุ่ม FIU ที่จะสามารถให้การช่วยเหลือในการสืบสวนให้สามารถทำได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ²⁹

2. Money Laundering Section³⁰

2.1 แผนกการยึดทรัพย์อันเนื่องมาจากการฟอกเงิน

เป็นวิธีที่ส่งเสริมให้หน่วยงานสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเต็มที่และยังเป็นแนวทางสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานในการลงโทษผู้กระทำผิดอาชญากรรมฟอกเงิน นอกจากนี้ยังมีส่วนในการริเริ่มและให้ความร่วมมือในการจัดวางนโยบายที่ส่งผลต่อการยึดทรัพย์และองค์กรหรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปราบปรามการฟอกเงินอีกด้วย

แผนกนี้ทำงานกับองค์กรหรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ในภาพรวมโดยใช้หลักความร่วมมือและระเบียบข้อบังคับระหว่างองค์กรหรือหน่วยงาน โดยได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดังนี้ คือ

* As the FIU for the United States, FinCEN is part of a global network of more than 100 FIUs, known as the Egmont Group. Through this network, FinCEN can facilitate information exchange on law enforcement investigations that have an international component

²⁹ Enforcement [Online], Available from: http://www.fincen.gov/law_enforcement/les/

³⁰ Criminal [Online], Available from: <http://www.justice.gov/criminal/afmls/>

- 2.1.1 ประสานงานในการสืบสวนและดำเนินคดีระหว่างเขตพื้นที่ต่างๆ โดยการให้คำแนะนำทางกฎหมาย ให้ความช่วยเหลือในการสืบสวนการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการฟอกเงิน และการยึดทรัพย์ การดำเนินคดีที่มีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหลายเขตพื้นที่
- 2.1.2 ให้ความช่วยเหลือแก่กรมอัยการรวมถึงฝ่ายอาชญากรรมด้วย
- 2.1.3 มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยึดทรัพย์เพื่อปราบปรามการฟอกเงิน และจัดหลักสูตรการอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ที่สอบสวนสืบสวน และเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย
- 2.1.4 ทำหน้าที่ในการจัดทำสิ่งตีพิมพ์ทางกฎหมายให้แก่สาธารณะชนและข้อมูลหลักสูตรการอบรมให้แก่แผนกกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.5 ที่สำคัญยังทำหน้าที่ในการชี้ขาดหากมีการอุทธรณ์หรือการร้องขออภัยโทษหรือการยกหนี้
- 2.1.6 ทำหน้าที่ควบคุมดูแลโครงการ Weed and Seed Program and the Equitable Sharing Program และยังมีหน้าที่ในการอนุมัติการยึดทรัพย์ให้ตกทอดเป็นของทรัพย์สินแผ่นดิน

a. แผนกการต่อต้านการฟอกเงินของ CICAD

ถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1999³¹ หน้าที่หลักในการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค และการจัดเตรียมการฝึกอบรมข้อบังคับใช้ทางกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงิน โดยแผนกนี้จะประกอบด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายมารวมตัวกันและทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการอภิปรายร่วมกัน * ผ่านการวิเคราะห์และร่วมกันร่างนโยบายที่เกี่ยวข้องกระบวนการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินสำหรับการก่อการร้าย ซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนี้ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี 1990 ภายใต้หน่วยงานการพัฒนามากฎหมายซึ่งมีรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายการฟอกเงินที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดและอาชญากรรมอื่นๆ โดยถูกร่างและอนุมัติในปี ค.ศ.1992

³¹ [Online], Available from::

http://www.cicad.oas.org/Main/Template.asp?File=/lavado_activos/default_eng.asp

*

CICAD's Anti-Money Laundering (AML) Section was established in late 1999, due to CICAD's increased activities of training and assisting Member States in the control of money laundering. The section focuses its efforts on providing technical assistance and training on judicial, law enforcement and financial matters. It also acts as the technical secretariat of CICAD's Expert Group on the Control of Money Laundering.

ซึ่งรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายที่ถูกอนุมัติขึ้นนี้ถูกใช้เป็นกฎหมายอ้างอิงและเป็นรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายให้แก่สมาชิกในเขตอื่นๆ* โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ในปี 1999 โครงการที่มีชื่อว่า IADB-CICAD project ได้ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อให้การอบรมพนักงานในองค์กรสถาบันการเงินต่างๆ ทั่วทั้ง 8 ประเทศในภูมิภาคอเมริกาใต้
- ในปี 2001 อีกโครงการได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อทำงานร่วมกับผู้พิพากษาและอัยการใน 8 ประเทศทั่วภูมิภาคอเมริกาใต้
- ในปี 2002 อีกหนึ่งโครงการได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่หน่วยข่าวกรองการเงินในประเทศอาร์เจนตินา บราซิล ชิลี เอกวาดอร์ เปรู อุรุกวัย และเวเนซุเอลา
- ในปี 2009 เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญของ CICAD ได้นำร่องหลักสูตรการอบรมถึงวิธีการตรวจจับธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัยในประเทศลิมา (Lima) โดยโครงการที่มีความน่าสนใจ ได้แก่
 1. การจัดอบรมและให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่เจ้าหน้าที่ธนาคารและเจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายสถาบันทางการเงินประเภทของอาชญากรรมการฟอกเงินที่ถูกใช้ในสถาบันทางการเงิน
 2. การจัดอบรมและให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่ผู้พิพากษาและอัยการในการตรวจจับการฟอกเงินและพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรในประเทศสเปนที่มีชื่อว่า Plan National de Drogas of Spain และได้รับการชื่นชมจากองค์กร IADB
 3. ทำการพัฒนาหน่วยข่าวกรองด้านการเงิน เพื่อควบคุมและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่อาชญากรจะทำการฟอกเงินหรือทรัพย์สิน
 4. การอบรมการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการฟอกเงินให้กับเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

*

The Expert Group is the hemispheric forum to discuss, analyze and draft policies to deal with money laundering and the financing of terrorism. Through this expert group, which was founded in 1990 under the Legal Development Unit, the Model Regulations on Money Laundering Offenses Related to Drug Trafficking and Other Criminal Offenses were drafted and approved in 1992. These regulations serve as a permanent legal reference document to provide a legal framework to Member States.

4.1 เทคนิคและยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวนธุรกรรมทางการเงินเพื่อลดจำนวนอาชญากรรมและพัฒนาบทลงโทษที่เกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย

4.2 การริบทรัพย์ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม โครงการเหล่านี้จะทำให้เจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการและจัดการอาชญากรรมได้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. The Office of the Financial Enforcement³²

ในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ.1970 สภาองเกรสได้ออกพระราชบัญญัติที่มีชื่อว่า Bank Secrecy Act (BSA) มีวัตถุประสงค์เพื่อการต่อต้านอาชญากรรมทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากคนจำนวนมากต่างนำเงินสดผิดกฎหมายไปฝากไว้ที่ธนาคาร โดยพระราชบัญญัติ Bank Secrecy Act (BSA) ได้รับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลายครั้งตั้งแต่ปี 1970 โดยสองครั้งหลังสุด คือ ในปี 1992 พระราชบัญญัตินี้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็น Suppression Act of 1994 (the "MLSA") และถูกเปลี่ยนแปลงอีกครั้งในปี 1994 ในชื่อ Money Laundering Suppression Act of 1994 (the "MLSA") การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งในแต่พระราชบัญญัติมีวัตถุประสงค์เดียวกันเพื่อต่อต้านกับอาชญากรรมฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในช่วงรัฐบาลของประธานาธิบดีบุช รัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่จะชนะสงครามยาเสพติด จึงได้ทำการก่อตั้งหน่วยงานที่มีชื่อว่า FINCEN ในเดือนเมษายน ปี ค.ศ.1990 โดยวัตถุประสงค์แรกเริ่มของหน่วยงาน คือ การช่วยเหลือรัฐบาลในการสืบหาข่าวกรองที่มาจากแหล่งข่าวที่หลากหลายและเครือข่ายการวิเคราะห์ข่าวกรองนั้นๆ เพื่อสนับสนุนรัฐบาลในการตรวจค้น จับกุมสืบสวน สอบสวนและลงโทษอาชญากรรมฟอกเงินและอาชญากรรมอื่นๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ในปี ค.ศ.1994 หน่วยงานได้เพิ่มวัตถุประสงค์ของหน่วยงานโดยการรวม The Treasury Department's Office of Financial Enforcement (OFE) เข้ากับ FINCEN ในเดือนตุลาคม ค.ศ.1994 จากการรวม FINCEN เข้ากับหน่วยงาน OFE ที่เคยควบคุมบริหารพระราชบัญญัติ Bank Secrecy Act (BSA) ทำให้เหลือหน่วยงานเดียวที่ทำหน้าที่ในการต่อต้านอาชญากรรมฟอกเงิน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เป้าหมายของ FINCEN จะเน้นที่การปรับปรุง

³² [Online], Available from : <http://www.fas.org/irp/agency/ustreas/fincen/history.htm>

ข้อบังคับของ BSA และในขณะเดียวกันก็ทำให้ระบบการรายงานสถานะภาพทางการเงินเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์มากขึ้นสำหรับการสอบสวนสืบสวน

3.5.3 ประเทศอังกฤษ

3.5.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1. Drug Trafficking Act 1994-England and Wales only

พระราชบัญญัตินี้เป็นการรวบรวมพระราชบัญญัติป้องกันการค้ายาเสพติด ปี ค.ศ. 1986 และพระราชบัญญัติกระบวนการยุติธรรมทางอาญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการค้ายาเสพติดในปี ค.ศ. 1990³³ ซึ่งมีผลบังคับใช้วันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1995³⁴ กฎหมายฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ในประเทศอังกฤษและประเทศเวลส์เท่านั้น ถ้าศาลใช้ดุลยพินิจเห็นว่าผู้กระทำผิดได้รับประโยชน์จากการค้ายาเสพติด ศาลมีอำนาจสั่งการให้ผู้กระทำผิดหยุดการดำเนินการใดๆ ทุกกรณีในการประเมินทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดซึ่งอาจถูกยึดหรือริบทรัพย์สิน ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณายึดหรืออายัดทรัพย์สินไม่เพียงแต่เฉพาะเวลาที่จับกุมผู้กระทำความผิดได้ แต่ยังสามารถดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินย้อนหลังไปได้อีก 6 ปี กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ สามารถดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดย้อนหลังไปได้ถึง 6 ปี*

³³ Drug Trafficking Act 1994-England and Wales only [Online], Available from : <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1994/37/contents>

³⁴ Drug Trafficking Act 1994-England and Wales only [Online], Available from : <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index5174EN.html?pluginMethod=eldd.countryprofiles&country=UK>

* The Drug Trafficking Act 1994 (DTA) came into force on 3 February 1995, consolidating and replacing the Drug Trafficking Offences Act 1986 and subsequent amendments. Following a conviction, the court is able to make an assessment of an offender's benefit from drug trafficking and impose a confiscation order depriving him or her of any proceeds. In assessing the amount liable for confiscation, the court is able to assume, unless the contrary is shown, that the whole of an offender's assets at the time of conviction together with any property which has passed through that person's hands during the previous six years, represents the proceeds of drug trafficking. The Act thus ensures that the full value of a convicted trafficker's illicit proceeds, rather than those directly attributable to the offence for which he was convicted, are liable to confiscation.

ในประเทศอังกฤษการฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย รวมถึง The Drug Trafficking Offences Act 1986, the Criminal Justice Act 1989, the Criminal Justice (International Cooperation) Act 1990, the Criminal Justice Act 1993 and the Money Laundering Regulation 1993 กฎหมายเหล่านี้กำหนดให้มีการรายงานความผิดปกติของธุรกรรมทางการเงินของบุคคลและนิติบุคคล และผู้ใดก็ตามที่รู้หรือสงสัยว่ามีความผิดทางธุรกรรมทางการเงินแต่ไม่รายงานก็จะมีคามผิดด้วย*

2. Terrorism Act 2000

พระราชบัญญัตินี้ได้ทำการปฏิรูปและขยายการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายก่อนหน้านี้ด้วย โดยพระราชบัญญัติก่อนหน้านี้ประกอบไปด้วย³⁵

1. The Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act 1989 (“The PTA”)
2. The Northern Ireland (Emergency Provisions) Act 1996 (c. 22) (“The EPA”) and
3. Sections 1 to 4 of the Criminal Justice (Terrorism and Conspiracy) Act 1998

ซึ่งพระราชบัญญัติต่อต้านการก่อการร้ายก่อนหน้านี้ได้วางแนวทางในการป้องกันการก่อการร้ายและส่งเสริมการสืบสวนผู้ก่อการร้าย ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 แนวทางใหญ่ๆ ดังนี้**

* Money laundering related to illicit drugs is an offence under UK legislation. The Drug Trafficking Offences Act 1986, the Criminal Justice Act 1989, the Criminal Justice (International Cooperation) Act 1990, the Criminal Justice Act 1993 and the Money Laundering Regulation 1993 extended the legal base for reporting of unusual transaction to all persons and firms. According to article 26B of the Criminal Justice Act 1993 "A person is guilty of an offence if he knows, or suspects, that another person is engaged in drug money laundering".

³⁵ Terrorism Act 2000 [Online], Available from :
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/notes/division/2>

** Previous counter-terrorist legislation provided a range of measures designed to prevent terrorism and support the investigation of terrorist crime. These fall into three broad categories: a power for the Secretary of State to proscribe terrorist organisations, backed up by a series of offences connected with such organisations (membership, fundraising etc); other specific offences connected with terrorism (such as fund-raising for terrorist purposes, training

1. ให้อำนาจรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศในการยับยั้งองค์การอาชญากรรมการค้าการร้าย
2. รวมทั้งยับยั้งการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย เช่น การระดมทุนสนับสนุนองค์การอาชญากรรมการค้าการร้าย การฝึกอบรมการใช้อาวุธให้กับกลุ่มผู้ก่อการร้าย
3. ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจในการสืบสวน จับกุม ยับยั้ง ค้นหา กักขังผู้กระทำผิด เป็นต้น

พระราชบัญญัตินี้ได้ยกเลิก “The PTA” แต่ยังคงนำข้อกำหนดที่จำเป็นมาบังคับใช้อยู่ โดย “The PTA” จะต้องนำเข้าสู่รัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติเพื่อให้มีผลบังคับใช้เป็นรายปี ในขณะที่พระราชบัญญัตินี้สามารถบังคับใช้ได้ตลอดโดยไม่ต้องเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา แต่ต้องรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ต่อรัฐสภาทุกปี

พระราชบัญญัติการก่อการร้ายก่อนหน้านี้มีผลบังคับใช้แค่ในประเทศไอร์แลนด์ตอนเหนือเท่านั้น บางส่วนของพระราชบัญญัตินี้ได้มีการบังคับใช้ให้ครอบคลุมถึงการก่อการร้ายข้ามชาติ โดยพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้ได้มีการกำหนดให้มีผลบังคับใช้กับการก่อการร้ายทั้งในประเทศไอร์แลนด์ การก่อการร้ายข้ามชาติ รวมถึงการก่อการร้ายในประเทศอังกฤษด้วย *

3. Criminal Justice Act 2003³⁶

กฎหมายฉบับนี้มุ่งจะปฏิรูประบบการพิจารณาคดีของศาล และระบบการลงโทษ โดยเพิ่มอำนาจการลงโทษของศาล เพื่อให้จำนวนคดีที่ต้องผ่าน Crown Court ลดน้อยลง และยังมี

in the use of firearms for terrorist purposes, etc); and a range of police powers (powers of investigation, arrest, stop and search, detention, etc).

The Act repeals the PTA and re-enacts those of its provisions which remain necessary, with a number of modifications. The previous counter-terrorist legislation was subject to annual renewal by Parliament. Under the Act this will in general no longer be the case. The main provisions in the Act are to be permanent. There will, however, continue to be an annual report to Parliament on the working of the Act

* The previous counter-terrorist legislation was originally designed in response to terrorism connected with the affairs of Northern Ireland (“Irish terrorism”), and some of its provisions had subsequently been extended to certain categories of international terrorism. It did not apply to any other terrorism connected with UK affairs (“domestic terrorism”). Under the Act these restrictions have been lifted, so that counter-terrorist measures are to be applicable to all forms of terrorism: Irish, international, and domestic

³⁶ Criminal Justice Act 2003 [Online], Available from : <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/44/notes>

ผลทำให้การประกันตัวน้อยลงไปด้วย*

พระราชบัญญัตินี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพ กฎหมายฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลงกฎในการเปิดเผยพยานหลักฐาน และในกรณีที่คณะลูกขุนที่พิจารณาคดีถูกข่มขู่ คดีนั้นศาลจะเป็นผู้พิจารณาคดีแทน นอกจากนั้นหากเป็นคดีที่มีเกี่ยวข้องกับ การข่มขู่อย่างรุนแรง หรือมีการพิจารณาคดียาวนาน หรือรูปแบบคดีที่มีความซับซ้อนมาก ศาลจะเป็นผู้พิจารณาคดีเองเลยก็ได้ กฎหมายฉบับนี้เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพิจารณาคดี และยังอนุญาตให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นสำเนาและได้นำเสนอก่อนหน้านี้ แม้ว่าพยานหลักฐานดั้งเดิมจะไม่สามารถนำมาเสนอต่อศาลได้**

4. Money Laundering Regulation 1993³⁷

กฎหมายฉบับนี้มุ่งเน้นการป้องกันการใช้สถาบันการเงินในการฟอกเงิน มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1994 โดยเน้นให้พนักงานสถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ที่กฎหมายกำหนดเพื่อป้องกันการฟอกเงิน และยังกำหนดให้สถาบันการเงินต้องอบรมให้ความรู้แก่พนักงานของตนเพื่อให้ทราบธุรกรรมทางการเงินที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงิน สถาบันการเงินจะต้องกำหนดลูกค้าแสดงตนก่อนที่จะรับบริการในการทำธุรกรรมทางการเงินใดๆ ก็ตาม สำหรับเอกสารการแสดงตนของบุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ารับบริการจากสถาบันการเงิน

* This Act is intended to introduce reforms in these two areas. With regard to court procedure, the Act aims to improve the management of cases through the courts by involving the Crown Prosecution Service in charging decisions, by reforming the system for allocating cases to court, and by increasing magistrates' sentencing powers so that fewer cases have to go to the Crown Court. It will enable action to be taken to reduce breaches of bail by introducing a new presumption against bail in certain circumstances.

** The Act is designed to ensure that criminal trials are run more efficiently and to reduce the scope for abuse of the system. It will reform the rules on advance disclosure of evidence and will allow for judge-alone trial in cases involving threats and intimidation of juries, and paves the way for judge-alone trial in exceptionally long, complex serious fraud cases. It will ensure the wider involvement of the community as a whole by reforming rules on jury service. Rules on evidence will be changed to allow the use of previous convictions where relevant, and to allow the use of reported (hearsay) evidence where there is good reason why the original source cannot be present, or where the judge otherwise considers it would be appropriate

³⁷ Money Laundering Regulation 1993 [Online], Available from : <http://www.legislation.gov.uk/uksi/1993/1933/note/made>

จะต้องถูกเก็บไว้ที่สถาบันการเงินอย่างน้อย 5 ปี หากพนักงานของสถาบันการเงินพบธุรกรรมทางการเงินที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฟอกเงินต้องรายงานเส้นทางการเงินให้ทราบ*

3.5.3.2 หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศอังกฤษเดิมชื่อ National Criminal Intelligence Service (NCIS) แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็น หน่วยงานที่มีชื่อว่า SOCA ซึ่งมีโครงสร้างและลักษณะการทำงาน ดังนี้³⁸

1.วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน คือ การจับกุมอาชญากรที่ก่ออาชญากรรมที่ความรุนแรง โดยการใช้วิธีการต่างๆ เพื่อต่อต้านอาชญากรรมและทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของ SOCA มีอำนาจในการจับกุมอาชญากรเช่นเดียวกันพนักงานตำรวจ เจ้าหน้าที่สรรพากร และเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง หรือจะจับกุมร่วมกันก็ได้ โดยหน่วยงานจะทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในประเทศอังกฤษและทั่วทุกประเทศเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานอื่นด้วย**

* These Regulations give effect on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering. The Regulations come into force on 1 April 1994. The persons carrying out that business are required to maintain certain procedures for the purposes of forestalling or preventing money laundering. They are also required to train their employees in those procedures and, more generally, in the recognition of money laundering transactions and the law relating to money laundering. A person who fails to maintain the procedures and carry out the training is guilty of an offence satisfactory evidence of the identity of an applicant for business must be obtained Records of all identification evidence that has been obtained and of all transactions with applicants for business that have been carried out must be kept for the period of five years Within each relevant financial business, a person must be identified as the person to whom a report is to be made of any information that gives rise to a knowledge or suspicion that money laundering is taking place. That person must consider the reports and, if he also forms the view that money laundering may be taking place, he is required to make a report to a constable

³⁸ About-soca, [Online], Available from : www.soca.gov.uk/about-soca

** SOCA officers can have the combined powers of police, customs and immigration officers. We also have a substantial range of tools and legislation to target criminals with – everything from the ability to recover assets through to Serious Crime Prevention Orders. We work with agencies and officials across the UK and all over the world to help us do our job and to help them do theirs.

2. รูปแบบการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านอาชญากรรม จะใช้ทั้งวิธีการเดิมในการปราบปราม คือ การสืบสวน สอบสวน จับกุม อาชญากร และใช้วิธีการใหม่ คือ การป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น* โดยจะเน้นไปที่วิธีการป้องกันอาชญากรรมมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 หน่วยข่าวกรองชั้นหนึ่ง

คือ การใช้วิธีการที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานที่ เวลา และวิธีการเพื่อนำไปใช้ในการป้องกันอาชญากรรม

2.2 การเฝ้าดูอาชญากรแบบมืออาชีพ

วิธีนี้ คือ การเฝ้าจับตาดูอาชญากรตลอดเวลา เพื่อป้องกันไม่ให้อาชญากรก่ออาชญากรรมที่เคยทำทั้งขณะที่อาชญากรเหล่านั้นยังอยู่ในคุกและหลังจากพ้นโทษออกจากคุกแล้ว

2.3 การตัดช่องทางนำไปสู่การก่ออาชญากรรม

โดยใช้วิธีการริบเงินสดและทรัพย์สินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรม ซึ่งวิธีการนี้ทำให้อาชญากรรู้สึกวิตกกังวลมากกว่าการถูกคุมขังในเรือนจำ

2.4 การทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น

อาชญากรรมรุนแรงถือเป็นปัญหาที่ของสังคม ดังนั้น จึงต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งในภาครัฐและเอกชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

2.5 การปฏิบัติงานระหว่างประเทศ

การปฏิบัติงานทุกพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดอาชญากรรม ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในประเทศเท่านั้น เพราะผู้ค้ายาตามท้องถนนอาจจะเป็นจุดสำคัญที่นำไปสู่ผู้ค้ายาระหว่างประเทศก็ได้

2.6 การทำให้การก่ออาชญากรรมเป็นไปได้ยากขึ้น

* We use traditional law enforcement methods – investigating, and arresting criminals. We also draw on innovative new approaches to prevent crimes from happening in the first place.

วิธีนี้คือการส่งข้อมูลของบุคคลให้ธนาคารทราบล่วงหน้าถึงธุรกรรมทางการเงินที่ น่าสงสัยเพื่อให้ง่ายต่อการไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกิดขึ้น*

3. ลักษณะโครงสร้างของหน่วยงาน SOCA

3.1 เป็นหน่วยงานอิสระ หรือที่เรียกว่า Executive Non-Departmental Public Body (NDPB) โดยผู้นำและคณะกรรมการของหน่วยงานส่วนใหญ่จะมาจากสมาชิกอิสระไม่ขึ้น ตรงกับหน่วยงานหรือต้นสังกัดใด หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คือ การผลักดันให้ หน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและบรรลุป้าหมายของหน่วยงานที่ได้วางไว้ภายใต้ กระทรวงมหาดไทย

3.2 ผู้บริหารของ SOCA ถูกแต่งตั้งโดยกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลภาพรวมของหน่วยงาน ดูแลความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหรือหน่วยงาน ราชการอื่นๆ รวมไปถึงด้านยุทธศาสตร์และการปฏิบัติงานด้วย

ผู้อำนวยการทั่วไปของหน่วยงานถูกแต่งตั้งโดยกระทรวงมหาดไทยเช่นกันและมี หน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงต่อผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรวมถึงการชี้แนวทางให้แก่ พนักงาน นอกจากนี้ผู้อำนวยการยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้จัดการบัญชี จัดทำระบบบัญชีของ หน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่รับผิดชอบในการมอบหมายอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน

*

First class intelligence - we use all kinds of ways to gather the knowledge we need to know where, when and how to strike to best effect.

Monitoring serious career criminals - in some cases we watch them for life, to prevent them from continuing their criminal activities in prison or after release.

Hitting them where it hurts - by taking criminals' cash and property. For many serious criminals, this worries them more than the prospect of going to prison.

Working in partnership - serious organised crime is a major problem that affects everyone every day, so we co-operate with law enforcement, public and private sector partners to counter it.

Worldwide operations - we go anywhere we need to when tackling criminal activity. For instance, a street drug dealer is just the last link in a chain that probably stretches to the other side of the world. So our activities aren't limited by borders.

Making it harder to commit crime - for example, passing on details of suspicious financial activities or forged identities to banks before frauds can take place.

เพื่อนำไปปฏิบัติงานด้วย โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานจะมีหลายแผนก ซึ่งในบางแผนกเจ้าหน้าที่ต้องได้รับมอบหมายอำนาจพิเศษจากผู้อำนวยการทั่วไปในการปฏิบัติงานด้วย

จุดมุ่งหมายขององค์กรในช่วง 4 ปีแรกของศกียึดหลักยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 5 อย่างหลักการเหล่านี้ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นประโยชน์ต่อการบริหารความสัมพันธ์และการช่วยเหลือกันระหว่างหน่วยงานเมื่อเร็ว ๆ นี้คณะกรรมการขององค์กรได้ริเริ่มโครงการใหม่ที่มีชื่อว่า EVOLVE. จุดมุ่งหมายของโครงการนี้คือการมุ่งเน้นให้องค์กรได้ทำสิ่งที่จำเป็นต้องทำและในขณะเดียวกันก็สามารถได้ผลลัพธ์ ผลงานที่ดีที่มีประสิทธิภาพ *

รูปแบบของโครงการ EVOLVE ถูกออกแบบขึ้นให้มีความคล่องตัวและสามารถผลิตผลงานออกได้ดีและมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมถึงสถานการณ์บีบคั้นในเรื่องของงบประมาณ

คณะกรรมการขององค์กรได้สรุปลำดับความสำคัญและเป้าหมายขององค์กรในปี 2011/2012 ไว้ดังนี้

1. สืบหาค้นหาแหล่งตลาดอาชญากรรมที่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่องค์กรอื่นมีเบาะแส

* In its first four years, SOCA planned its work around five strategic imperatives. These proved useful for managing the interaction between different departments. More recently, the Board initiated a programme of organisational change (EVOLVE). The objective is to ensure that SOCA is doing only those things it must do, and can maintain the greatest impact in the most cost effective way possible, in preparation for transition to the NCA. The EVOLVE model is designed to be flexible and to maintain and improve business delivery during a period of change and financial pressure.

The SOCA Board has concluded that in 2011/12 activity should be driven by the following priorities:

- 1.The dislocation of those criminal markets where SOCA has the lead responsibility for UK law enforcement and support to other agencies in areas for which they have the lead. These will be identified within the new organised crime strategy;
- 2.The systematic management, on a risk basis, of all SOCA Persons of Interest (Pols) identified as involved in organised crime impacting on the UK, through effective information management and planned interventions; and
- 3.Delivery of more law enforcement activity against more organised criminals, at reduced cost and securing criminal convictions against the most serious criminals

2. การบริหารงานอย่างเป็นระบบในการจัดการกับบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่มีผลต่อประเทศอังกฤษผ่านระบบการบริหารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและการแทรกแซงอย่างมีแบบแผน

3. จัดให้มีบทลงโทษที่มากขึ้นสำหรับจำนวนอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น

ในปัจจุบัน องค์กร SOCA ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ 3,700 คนใน 50 สาขาทั่วประเทศอังกฤษ และในอีกกว่า 40 ประเทศโดยองค์กรแบ่งออกเป็น 3 ส่วนแต่ละส่วนนำโดยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการเฉพาะด้านและเจ้าหน้าที่จากหลากหลายฝ่ายเพื่อร่วมทำงานด้วยกัน³⁹

1. ยุทธศาสตร์และการป้องกัน*

กลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ขององค์กรโดยเน้นให้ความสำคัญกับนโยบายหลักของรัฐบาลในขณะที่ยังคงไว้ซึ่งความยืดหยุ่นในการแก้ไขปัญหาและทำหน้าที่เน้นย้ำกับแผนกต่างๆในองค์กรและองค์กรอื่นๆที่ร่วมงานด้วยถึงยุทธศาสตร์หลักนั้นก็คือ เน้นไปในการป้องกัน

2. ปฏิบัติการ

³⁹ Structure, [Online], Available from <http://www.soca.gov.uk/about-soca/how-we-are-run/structure>

* Strategy and Prevention. This group will drive SOCA strategy, ensuring that this reflects government priorities while preserving the flexibility to deal with fast moving strategic challenges and opportunities. It will bring together those SOCA functions focussed on preventative activity with partners. It will include an enhanced Civil Recovery team delivering a more holistic approach to asset denial, including recovery, seizure and freezing. The strategic approaches defined by the Group will inform the Executive Tasking Group which will provide strategic direction to the Operational Delivery group on priorities for action.

Operational Delivery. This group will plan how and where the desired impact and response can be achieved, allocate the appropriate resources in the right combination and sequence to achieve the most effective impact, and execute the subsequent criminal justice and other disruptive interventions. It will include the majority of SOCA's deployable assets.

Capability and Service Delivery. This group is responsible for the continuing investment in, and development and delivery of essential organisational capabilities which cut across all business groups; together with service delivery and the management of relationships with service providers. It is led at operating level by the Chief Operating Officer whose role will embrace the functions of Finance Director and Chief Information Officer.

กลุ่มนี้จะวางแผนวิธีการและระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติการในแต่ละแผนโดยจะเรียงลำดับว่าแผนไหนควรปฏิบัติก่อนหลัง และให้ผลของการปฏิบัติเกิดความเป็นธรรมชาติจากการแทรกแซง

3. ความสามารถขององค์กรและการบริการ

กลุ่มนี้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบริหารความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรถูกคาดหวังไว้

วิธีการทำงานของหน่วยงาน SOCA มีดังนี้⁴⁰

SOCA มีหน่วยข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ให้องค์กรได้รู้สถานที่ เวลา และวิธีที่จะทำการปฏิบัติการที่จะนำไปสู่ประโยชน์สูงสุด หน่วยงานได้ผสมผสานวิธีการปฏิบัติงานทั้งแบบเก่าและแบบใหม่เข้าด้วยกัน แบบเก่า คือการสืบสวนสอบสวนและทำการจับกุมอาชญากรแบบใหม่ คือ การลดช่องว่างการก่ออาชญากรรมของอาชญากร

อาชญากรส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การสร้างรายได้จากการก่ออาชญากรรม ดังนั้นยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน คือ การริบหรือยึดทรัพย์สินจากการก่ออาชญากรรมรวมถึงทรัพย์สินที่จะเป็นฐานให้นำไปสู่การก่ออาชญากรรมด้วย

นอกจากนั้นหน่วยงานยังประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้ด้วยการประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นในประเทศอังกฤษและต่างประเทศ*

หน่วยงาน SOCA มีหน้าที่หลักดังต่อไปนี้

งานหลักขององค์กรได้ถูกระบุไว้ในพระราชบัญญัติ Serious Organised Crime and Police Act 2005 (SOCPA) เนื้อหาโดยสังเขป มีดังนี้

1. ป้องกันจับกุม และลดจำนวนอาชญากรรมร้ายแรง

⁴⁰ How-we-work, [Online], Available from : <http://www.soca.gov.uk/about-soca/how-we-work>

* Effective intelligence enables us to know where, when and how to strike to best effect. We investigate wherever we can, using traditional law enforcement methods - investigating and arresting criminals and working with prosecutors to put them behind bars. We also use other new and innovative tools and powers to make crime harder to commit. Serious organised criminals are committed to making money from their illicit activities and so recovering criminal assets is a priority for SOCA. We achieve results by collaborating closely with other agencies in the UK and worldwide.

2. รวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ ข้อมูลที่มีผลต่อการป้องกัน จับกุม สืบสวนและลดจำนวนอาชญากรรม

SOCA ร่วมมือกับหน่วยข่าวกรองของอังกฤษ (UK) และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ โดยเฉพาะกรมตำรวจของอังกฤษ

หน่วยงานยังมีการวางแผนการดำเนินงานแบบผนวกโดยการทำความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังต่อไปนี้ HM Revenue and Customs (HMRC), the UK Border Agency (UKBA), Border Force และยังรวมไปถึงภาคเอกชนและความร่วมมือระหว่างประเทศอีกด้วย อย่างไรก็ตาม หน้าทีหลักที่สำคัญของหน่วยงาน คือ ความพยายามในการทำให้จำนวนของอาชญากรรมให้ลดลง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการวางแผนป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น*

3. ความสำคัญของงานในหน่วยงาน

ภายใต้พระราชบัญญัติ Serious Organised Crime and Police Act 2005, การดำเนินการของหน่วยงานซึ่งได้ถูกจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 มีดังนี้

ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 2012 รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดงานที่สำคัญของหน่วยงานไว้ดังนี้ คือ ยาเสพติด, อาชญากรรมในโลกออนไลน์, อาวุธปืน, การค้ามนุษย์ และการฉ้อโกง

หน่วยงานทำงานโดยจัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อต่อต้านยุทธศาสตร์ของการก่ออาชญากรรมที่มีการขยายผลจากระดับท้องถิ่นสู่ระดับชาติ

* SOCA's main functions are set out in the Serious Organised Crime and Police Act 2005 (SOCPA). In summary, these are:

- preventing and detecting serious organised crime and contributing to the reduction of such crime in other ways and to the mitigation of its consequences; and
- gathering, storing, analysing and disseminating information relevant to the prevention, detection, investigation or prosecution of offences, or the reduction of crime in any other ways, or the mitigation of its consequences.

SOCA works in close collaboration with UK intelligence and law enforcement partners, notably UK police forces, including through the implementation of the Integrated Operating Model, HM Revenue and Customs (HMRC), the UK Border Agency (UKBA) and now Border Force, the wider public, private and third sectors, and equivalent bodies internationally.

Putting it more simply, and in the words of the 2004 White Paper 'One Step Ahead', SOCA's job is to reduce the harm caused to the UK by serious organised crime.

หน่วยงานจะยังคงมุ่งมั่นต่อไปที่จะจัดการกับอาชญากรรมทางการเงิน และการค้าประเวณีเด็กที่มีองค์กร Child Exploitation and Online Protection Centre (CEOP) ไว้คอยดูแลเฉพาะด้าน

หน่วยงานจะให้การสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรอาชญากรรมแห่งชาติขึ้นหรือที่เรียกว่า National Crime Agency และจะพัฒนาความร่วมมือความสัมพันธ์กับสถาบันตำรวจในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะหรือความเสี่ยงในการจะก่อให้เกิดอาชญากรรมและแนวทางในการยับยั้งมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้นได้*

4. การรวบรวมข่าวกรอง

หนึ่งในงานของหน่วยงาน SOCA คือ การรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวกรองและข้อมูลอื่นๆ ที่ได้มา ซึ่งมีลักษณะวิธีการทำงาน ดังนี้

หน่วยข่าวกรอง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยกรองถือเป็นส่วนหนึ่งของการสืบสวนและมีหน้าที่รับผิดชอบในการสืบหาข้อมูลข่าวกรอง

ข่าวกรอง คือ ข้อมูลที่ได้รับหรือถูกรวบรวมขึ้นเพื่อตอบคำถามว่า ใคร ทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไหร่ ทำอย่างไร และทำไมถึงกระทำการก่ออาชญากรรม โดยทั่วไปแล้วในอังกฤษนั้นมีข้อมูลอยู่ 3 ส่วนที่ SOCA จะพยายามสืบหาข้อมูลให้ได้ คือ

1. ข้อมูลส่วนตัวของบุคคลที่ต้องสงสัยว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ

อาชญากรรม

2. ข้อมูลที่จะทำให้สามารถระบุตัวหรือพฤติกรรมของผู้ต้องสงสัยได้
3. ข้อมูลอื่นๆ ที่มีความสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

*

Under the Serious Organised Crime and Police Act 2005, the Home Secretary sets SOCA's strategic priorities. This was first done in June 2005.

In February 2012 the Home Secretary determined a refreshed set of strategic priorities for SOCA: drugs, cyber crime, firearms, organised immigration crime and fraud.

SOCA's activities in relation to these priorities are aligned with and deliver against the Organised Crime Strategy 'Local to Global', with an emphasis on the STRENGTHEN and SAFEGUARD themes of that strategy. SOCA continues to mainstream tackling criminal finances across its operational activities. The organised sexual exploitation of children continues to be combated through the Child Exploitation and Online Protection Centre (CEOP) which is affiliated to SOCA.

SOCA will support the creation of the National Crime Agency and will develop effective relationships with Police and Crime Commissioners in explaining the organised crime threats and SOCA's response.

หน่วยงานได้ข้อมูลมาโดยการรวบรวมข้อมูล รวมถึงข้อมูลข่าวกรองจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน และองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีบทบาททางกฎหมาย เช่น สถาบันตำรวจ องค์กรของรัฐบาล รวมไปถึงองค์กรหรือหน่วยงานของเอกชนด้วย ซึ่ง SOCA จะรวบรวมแค่ข้อมูลที่จำเป็นและเป็นประโยชน์แก่ทางกฎหมาย การรวบรวม การประสานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล (รวมถึงข้อมูลข่าวกรองด้วย) โดยหน่วยงาน SOCA จะถูกควบคุมและดูแลภายใต้ระบบกฎหมายที่เคร่งครัดเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลเหล่านั้นมีความปลอดภัยและไม่รั่วไหล*

5. การสืบสวนอาชญากรรม⁴¹

หน่วยงานจะดำเนินการสืบสวนอาชญากรรมก็ต่อเมื่อได้ข้อมูลข่าวกรองที่ตรงประเด็น การสืบสวนทุกครั้งมีจุดมุ่งหมายของการสืบสวน คือ การลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากกลุ่มอาชญากรโดยใช้กระบวนการฟ้องร้องดำเนินคดีและการใช้บังคับกฎหมายต่างๆ ในกระบวนการสืบสวน**

*

A vital area of our work is compiling and assessing criminal intelligence and other related information.

Here's a brief overview of what we do.

Intelligence is information that is received or collected to answer specific questions on who, what, where, when, how and why organised crime operates in the UK.

We generally look for information in three broad areas:

- Personal information on individuals we suspect are involved in serious crime, or their close associates, or whose personal information is required in connection with our UK or international duties.
- Information that enables the identification and profiling of people whose activities fall within our statutory responsibilities.
- Other important information relating to the harm caused by organised crime.

SOCA gathers information, including intelligence, through our operations, and via other law enforcement agencies such as the police, other government agencies and the private sector.

We only collect information to undertake our statutory or other legal functions. The gathering, sharing and storing of this information and intelligence by us is governed by legislation, the criminal justice system and strict internal safeguards to ensure all information is secure.

⁴¹ Criminal investigations, [Online], Available from : <http://www.soca.gov.uk/about-soca/how-we-work/criminal-investigations>

**

Our investigations respond to specific intelligence and threats. In every case our aim is to reduce the damage caused to the UK by organised crime groups by disrupting or dismantling them. We do this through prosecution and other lawful means.

การจัดการและกำจัดทุกเครือข่ายอาชญากรรมตั้งแต่รายใหญ่จนถึงรายย่อยถือเป็นกระบวนการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่ใช่เพียงแค่กำจัดเครือข่ายรายย่อยเท่านั้น

ไม่มีอาชญากรรมประเทศใดที่หน่วยงาน SOCA มีหน้าที่รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว แต่ SOCA จะทำงานร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ และเชื่อว่าการทำงานร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

ทีมผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงาน SOCA มีลักษณะและวิธีการทำงาน คือ

กระบวนการสืบสวนอาชญากรรมขององค์กรเริ่มการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้เป็นหัวหน้าทีมที่มีความเชี่ยวชาญพร้อมด้วยประสบการณ์ดังต่อไปนี้

1. การสืบสวน เจ้าหน้าที่สอบสวนสืบสวนของเราเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการเก็บข้อมูลและหลักฐานหลักฐานเหล่านี้อาจซึ่งถึงอาชญากรรมก่อนหน้านี้หรือกรรมทางการเงินที่ผิดกฎหมายก่อนหน้านี้การใช้วิธีการหรือรูปแบบของการสื่อสารของกลุ่มอาชญากรก่อนหน้านี้หรือรูปแบบวิธีการหรือวิถีชีวิตของกลุ่มอาชญากรก่อนหน้านี้

2. การเปิดเผย หน่วยงานได้มีการจัดวางกฎอย่างเคร่งครัดในการจัดเก็บข้อมูลหลักฐานที่รวบรวมได้ระหว่างการสืบสวนเพื่อเอาไว้ใช้ในศาลเจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมอย่างดีเพื่อปฏิบัติตามขั้นตอนนี้

3. การแสดงผล เจ้าหน้าที่การแสดงผลมีหน้าที่ในการรับผิดชอบให้เจ้าหน้าที่ทีมสืบสวนดำเนินการตามกระบวนการที่ถูกต้องในการจับกุมการจับกุม และการดูแล แสดงหลักฐาน

4. การสนับสนุนทางนิติวิทยาศาสตร์ (เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์มีส่วนช่วยทีมการสืบสวน คือ การใช้เทคนิคทางวิทยาศาสตร์กับนิติวิทยาศาสตร์ในการสืบสวน และเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการเก็บข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ จัดเตรียมหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ให้แก่ทีมสืบสวน

5. การใช้เทคนิคพิเศษแบบตำรวจ เจ้าหน้าที่สามารถได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มก่ออาชญากรรมได้โดยการสังเกตการณ์ ติดตามกลุ่มอาชญากรโดยทางอย่างใกล้ชิด การใช้อุปกรณ์เสริม

6. การอนุญาต เพื่อให้แน่ใจว่าการสืบสวนเป็นไปตามกฎหมายเจ้าหน้าที่จะเปิดเผยถึงวิธีการสืบสวนรวมถึงการใช้เทคนิคพิเศษแบบตำรวจ

7. การสืบสวนสอบสวนทางการเงิน SOCA จะมีการจัดเจ้าหน้าที่สอบสวนเฉพาะทางด้านการเงินเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรมซึ่งอาจนำไปถึงการยึดทรัพย์สิน

8. การจัดเตรียมคดีสำหรับศาล ระหว่างการสืบสวนอาชญากรรมหัวหน้าเจ้าหน้าที่จะประสานงานกับทีมกฎหมายเพื่อดูหลักฐานที่ถูกรวบรวมและทำการยื่นให้แก่ศาล นอกจากนี้ยังมีการเตรียมยุทธวิธีในการจับกุม ค้นหาและสอบสวนผู้ต้องสงสัย เมื่อคดีปิดแล้ว จะทำการอธิบายสิ่งที่เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้จากคดีนั้นๆ กับเจ้าหน้าที่ขององค์กรอื่นๆ*

* Investigation. Our trained investigators are experts in gathering information and evidence. This could be previous criminal activity, financial activity, the use of communications technology, and the lifestyle and habits of the criminal group.

Disclosure. There are strict rules on recording the material gathered during an investigation in preparation for its use in court, and a trained disclosure officer will manage this process.

Exhibits. A principal exhibits officer will be responsible for ensuring the investigation team follows the correct procedures on the seizure, packaging, labelling and handling of exhibits.

Forensic support. Specialist forensic staff help the investigation team with: forensic science techniques; best practice in the collection of items for forensic examination; and submitting and authorising forensic evidence.

Surveillance. Trained surveillance officers can obtain information about an organised criminal group in a covert manner by: establishing an observation post; following people on foot and in vehicles; and using authorised technology.

Authorities. To ensure that all activity during an investigation is lawful, an authorities officer will oversee applications for covert activity, including surveillance.

Intelligence. Intelligence officers work as part of the investigation and are responsible for telling the team about intelligence requirements and knowledge gaps.

Financial investigation. One of our priorities is to make sure crime doesn't pay. We appoint a specialist financial investigator to every investigation to identify any assets that are a result of criminal activity. These may later be subject to an asset recovery application.

Case preparation for court. During a criminal investigation the lead officer will communicate regularly with the legal team to discuss evidence gathering and admissibility in court. We also prepare strategies for arrest, search of premises and interviews of suspects. At the end of the court case, we review the investigation and share what we've learned with SOCA staff and partner agencies.

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐาน ความผิดอาญาฐานฟอกเงิน ความผิดซึ่งหน้า

ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทั้ง 23 ฐาน ความผิด แท้จริงแล้วก็คือความผิดที่มีโทษทางอาญาฐานหนึ่งเท่านั้นเอง เพียงแต่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำความผิดเหล่านั้นมาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ให้เป็นความผิดมูลฐานหรือเป็นฐานความผิดที่จะนำไปสู่การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน หากว่าผู้กระทำความผิดมูลฐานนำเงินหรือทรัพย์สินที่จากการกระทำความผิดไปกระทำการอย่างใดอันเป็นการครอบงำประกอบที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดฐานฟอกเงิน ผู้นั้นจะมีความผิดฐานฟอกเงินอีกกรรมหนึ่ง ตามมาตรา 5 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ดังนั้น หากผู้กระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาฐานอื่นนอกเหนือจากความผิดมูลฐานทั้ง 23 ฐานความผิด นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ไปกระทำการอันเป็นการฟอกเงินตามมาตรา 5 ก็ตาม แต่เงินหรือทรัพย์สินนั้นเมื่อไม่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานใดมูลฐานหนึ่งใน 23 ฐานความผิดเสียแล้ว การกระทำนั้นก็ไม่เป็นความผิดฐานฟอกเงิน

สำหรับความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 นั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท¹ คือ ซึ่งหน้าอย่างแท้จริง กับ ให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า

กรณีความผิดซึ่งหน้าอย่างแท้จริงนั้น สามารถแบ่งได้เป็น เห็นกำลังกระทำ กับ พบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสดๆ

¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการพิจารณา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจรัสการพิมพ์, 2548), หน้า 279.

กรณีให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า เป็นกรณีที่ถูกจับมิได้ “เห็น” หรือ “พบ” ซึ่งหน้า แต่เป็นกรณีที่เป็นความผิดที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และ

1. มีบุคคลถูกไล่จับตั้งผู้กระทำ (ความผิด) โดยมีเสียงร้องเอะอะ หรือ
2. เมื่อพบบุคคล (1) แทบจะทันทีทันใดหลังจากกระทำความผิด (2) ในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ นั้น และ (3) มีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือ (4) มีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือ (5) มีร่องรอยพิรุณเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

กรณีนี้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมความผิดฐานพอกเงิน โดยให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าได้หรือไม่นั้นมีความเห็นเป็น 2 แนวทาง

แนวทางแรก เห็นว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมความผิดซึ่งหน้าฐานพอกเงินได้ทั้งกรณีความผิดซึ่งหน้าอย่างแท้จริงและให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า แม้ความผิดฐานพอกเงินจะมีได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ตาม

แนวทางที่สอง เห็นว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมความผิดซึ่งหน้ากรณีให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าได้นั้น ความผิดที่จับกุมต้องเป็นความผิดที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น ซึ่งความผิดฐานพอกเงินไม่ได้อยู่ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น เจ้าพนักงานตำรวจจึงไม่มีอำนาจจับกุมความผิดฐานพอกเงินซึ่งหน้ากรณีให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าได้

ผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวทางที่สอง เพราะกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าการจับกุมความผิดซึ่งหน้ากรณีให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้านั้น ความผิดที่จับกุมต้องระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และการตีความตามกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัดตามตัวอักษร จะตีความโดยขยายความนั้นย่อมทำไม่ได้

4.1.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐานกับความผิดซึ่งหน้า

ผู้เขียนเห็นว่าความผิดมูลฐานทั้ง 23 ฐานความผิดนั้นก็คือความผิดอาญาทั่วไป ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมได้ในกรณีความผิดซึ่งหน้ากรณีให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาที่ความผิดมูลฐานแต่ละฐานว่าเป็นความผิดที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ หากความผิดมูลฐานใดระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจจับกุมความผิดซึ่งหน้ากรณีให้ถือว่า เป็นความผิดซึ่งหน้าได้ เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ากรธรรมชาติ เป็นความผิดมูลฐานหนึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 หากเจ้าพนักงานตำรวจสืบทราบว่า นาย ก เป็นพ่อค้าไม้เถื่อน และสืบสวนติดตามจับกุมมาโดยตลอดพบว่า นาย ก กำลังขนไม้เถื่อนเพื่อไปส่งให้กับลูกค้า กรณีเช่นนี้ เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุม นาย ก ได้พร้อมของกลาง เป็นกรณีความผิดซึ่งหน้าโดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล แต่สำหรับเลขาธิการ รองเลขาธิการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่มีอำนาจจับกุมในความผิดมูลฐานทั้ง 23 มูลฐานความผิด เพราะไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจไว้ คงมีเพียงอำนาจจับกุมเฉพาะความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 38/1 เท่านั้น ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

4.1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดฐานฟอกเงินกับความผิดมูลฐาน

ความผิดมูลฐานมีความสัมพันธ์กับความผิดฐานฟอกเงิน คือ การจะเป็นความผิดฐานฟอกเงินได้ ต้องผ่านการกระทำความผิดมูลฐานมาเสียก่อน แล้วนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐานนั้นมากระทำการอันเป็นการฟอกเงิน จึงจะเกิดเป็นความผิดฐานฟอกเงินขึ้นอีกกรรมหนึ่ง เพราะหากเงินหรือทรัพย์สินได้มาจากการกระทำความผิดที่มีใช้ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกแล้ว การกระทำนั้นก็จะเป็นความผิดฐานฟอกเงิน

การกระทำความผิดมูลฐานกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน มีใช้เป็นกรณีกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท แต่เป็นกรณีต่างกรรมต่างวาระ เช่น นาย ก นักค้ายาเสพติด นำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปซื้อบ้าน ดังนั้น นาย ก มีความผิดตามกฎหมายยาเสพติดกรรมหนึ่ง และมีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอีกกรรมหนึ่งแยกจากกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า ความผิดฐานมูลฐานเป็นความผิดประธาน ส่วนความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอุปกรรม หากความผิดประธานไม่เกิดขึ้นแล้ว ความผิดอุปกรรมก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เช่นกัน

4.1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดฐานฟอกเงินกับความผิดซึ่งหน้า

ดังที่กล่าวมาแล้วผู้เขียนเห็นว่าความผิดอาญาฐานฟอกเงินที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมได้กรณีความผิดซึ่งหน้านั้น ต้องเป็นกรณีที่เป็นความผิดซึ่งหน้าอย่างแท้จริงเท่านั้น เช่น การจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินกรณีความผิดซึ่งหน้า เช่น นาย ก นำเงินที่ได้จากการขายยาเสพติดจำนวน 10 ล้านบาท โอนเงินไปต่างประเทศที่ธนาคารแห่งหนึ่งในประเทศไทย เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมตัวนาย ก ในความผิดฐานฟอกเงินได้ โดยถือเป็นความผิดซึ่งหน้าอย่างแท้จริง ซึ่งเจ้าพนักงานได้พบหรือเห็นด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องขออนุมัติหมายจับจากศาลเสียก่อน เป็นกรณีมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

แต่ในทางปฏิบัติแล้วการที่จะสามารถรู้ได้ว่าเงินจำนวน 10 ล้านบาทนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดนั้นและกำลังจะถูกโอนไปต่างประเทศนั้น ทำได้ยากยิ่ง เพราะเงินจำนวนนั้นอาจมีที่มาจากการประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมายบางส่วนก็ได้ นอกจากนี้ในความเป็นจริงแล้ว นาย ก จะไม่ถือเงินสดจำนวน 10 ล้านไปโอนที่ธนาคาร แต่จะเป็นการโอนเงินผ่านทางธนาคารโดย นาย ก เองจะไม่ปรากฏตัวที่ธนาคารเพื่อขอให้เจ้าพนักงานตำรวจมาจับอย่างแน่นอน ดังนั้นในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานตำรวจจึงไม่สามารถจับกุมคดีฟอกเงินในลักษณะของความผิดซึ่งหน้าได้ถึงจับได้แต่ก็มีโอกาสน้อยมาก ผู้เขียนเห็นว่าข้อเท็จจริงในส่วนนี้ส่งผลต่อสถิติของการจับกุมคดีฟอกเงินในอดีตที่ผ่านมา

ความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอาญาฐานหนึ่ง ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจจับกุมได้ทันทีหากเป็นกรณีความผิดซึ่งหน้า หรือกรณีตามคำสั่งหรือหมายของศาล ซึ่งในกรณีหลังไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ แต่ผู้เขียนเห็นว่ากรณการจับกุมกรณีความผิดซึ่งหน้ายังมีปัญหาที่ในการปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแรก พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสืบสวนติดตาม นายสมชาย พ่อค้ายาเสพติดซึ่งถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวในคดียาเสพติดแต่ได้รับการประกันตัวออกมาสู่คดี ทราบว่า นายสมชายจะนำเงินจำนวน 5 ล้านบาท ที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปโอนเงินให้กับญาติที่อยู่ต่างจังหวัดที่ธนาคารแห่งหนึ่ง จึงได้ติดตามไปพบนายสมชายกำลังโอนเงินสดจำนวน 5 ล้านบาทในธนาคาร จึงจับกุมนายสมชายซึ่งหน้าในข้อหาฟอกเงิน

กรณีที่สอง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสืบสวนติดตาม นายสมชาย พ่อค้ายาเสพติด ทราบว่า นายสมชายจะนำเงินจำนวน 5 ล้านบาท ที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปโอนเงินให้กับญาติที่อยู่ต่างจังหวัดที่ธนาคารแห่งหนึ่ง จึงได้ติดตามไปพบนายสมชาย กำลังโอนเงินสดจำนวน 5 ล้านบาทในธนาคาร จึงจับกุมนายสมชายซึ่งหน้าในข้อหาฟอกเงิน

ทั้งสองกรณีคล้ายกันแต่แตกต่างกันที่ กรณีแรกการจับกุมความผิดฐานฟอกเงินของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ผ่านการกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานโดยเจ้าพนักงานตำรวจมาก่อนแล้ว แต่กรณีที่สองนายสมชายยังมิได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานเลย ดังนั้น นายสมชายจะถูกจับกุมและกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินได้อย่างไร ในเมื่อความผิดฐานฟอกเงินต้องผ่านความผิดมูลฐานมาก่อน แต่กรณีที่สองความผิดมูลฐานยังไม่เกิดแล้วฟอกเงินจะเกิดได้อย่างไร

ในส่วนนี้ ผู้เขียนเห็นว่าความผิดอาญาฐานฟอกเงิน ไม่จำเป็นต้องนำมาใช้จับกุมในความผิดซึ่งหน้า แต่ควรจะนำมาใช้ในชั้นสอบสวน คือ เมื่อจับกุมและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดในความผิดมูลฐานแล้วจากนั้นจึงนำความผิดฐานฟอกเงินมาขยายผล โดยการแจ้งข้อกล่าวหาเพิ่มเติมกับผู้กระทำความผิดหรือดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

4.2 วิเคราะห์ปัญหาการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

4.2.1 ผู้มีอำนาจจับกุมตามมาตรา 38/1

4.2.1.1 เลขาธิการ รองเลขาธิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จับกุมความผิดฐานฟอกเงิน

มาตรา 38/1 ให้อำนาจพิเศษกับเลขาธิการ และรองเลขาธิการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้ โดยการจับกุมนั้นต้องอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนี้

1. การจับกุมความผิดฐานฟอกเงินตามคำสั่งหรือหมายของศาล
 2. การจับกุมความผิดฐานฟอกเงินโดยมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ
- เช่น การจับกุมความผิดฐานฟอกเงินกรณีความผิดซึ่งหน้า

ผู้เขียนเห็นว่า ทั้ง 2 กรณีนั้น การที่เลขาธิการ หรือรองเลขาธิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจจับกุมความผิดฐานฟอกเงินนั้นมีโอกาสบังคับใช้น้อยมากเพราะในทางปฏิบัติแล้ว สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นหน่วยงานด้านนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งเลขาธิการ และรองเลขาธิการ เป็นตำแหน่งบริหาร ดังนั้น ในการปฏิบัติงานนั้น มีโอกาสน้อยมากที่เลขาธิการหรือรองเลขาธิการจะจับกุมด้วยตนเองหรือแม้แต่การไปขอหมายจับจากศาลก็ตาม

4.2.1.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจาก เลขาธิการให้จับกุมความผิดฐานฟอกเงิน

มาตรา 38/1 ให้อำนาจพิเศษกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้ โดยการจับกุมนั้นต้องอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนี้

1. การจับกุมความผิดฐานฟอกเงินตามคำสั่งหรือหมายของศาล
2. การจับกุมความผิดฐานฟอกเงินโดยไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาล เช่น การจับกุมความผิดฐานฟอกเงินกรณีความผิดซึ่งหน้า

ผู้เขียนเห็นว่า การจับกุมคดีอาญาฐานฟอกเงิน โดยเลขาธิการ รองเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการ ในกรณีความผิดซึ่งหน้านั้นต้องเป็นกรณีซึ่งหน้าอย่างแท้จริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78(1) คือ พบหรือเห็นการกระทำความผิดฐานฟอกเงินด้วยตนเอง โดยไม่สามารถจับกุมซึ่งหน้าในกรณีให้ถือเป็นความผิดซึ่งหน้าได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 วรรคสอง เพราะความผิดฐานฟอกเงินไม่ได้

ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และยังทำให้ราษฎรไม่มีอำนาจจับกุมความผิดฐานฟอกเงินกรณีความผิดซึ่งหน้าได้*

การที่เลขาธิการมอบหมายเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นเป็นการมอบหมายทั่วไปนั้นมีลักษณะคล้ายกับพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาตรา 14 ในการจับกุมหรือการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการก่อน และเมื่อดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้รายงานให้เลขาธิการทราบทันที การขออนุมัติ การอนุมัติ และการรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ซึ่งการมอบหมายในลักษณะนี้เป็นการมอบหมายทั่วไป หรือกล่าวอีกนัยว่าเป็นการมอบหมายโดยรวมให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองใดกองหนึ่งหรือแผนกใดแผนกหนึ่งมีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองนี้ มีอำนาจจับกุมความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ หากเปรียบเทียบกับ การที่เลขาธิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มอบหมายเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกองใดกองหนึ่งมีอำนาจทั่วไปในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้ภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพียงแต่เมื่อจับกุมได้แล้วให้รายงานให้เลขาธิการทราบทันที นั้นแสดงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการไม่จำเป็นต้องนำพยานหลักฐานมาเสนอต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาอนุมัติ เพียงแค่เลขาธิการมอบหมายเป็นหนังสือก็มีอำนาจจับกุมแล้ว

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาตรา 14 จะเห็นว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 79 “ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้เว้นแต่จะเข้าอยู่ในเกณฑ์แห่งมาตรา 82 หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ด้วย”

ปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นความผิดที่เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง ซึ่งแตกต่างจากความผิดฐานฟอกเงินที่ต้องผ่านการกระทำความผิดมูลฐานมาเสียก่อน ดังนั้น หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้นั้น ต้องมีพยานหลักฐานพอสมควรที่แสดงได้ว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมูลฐานใดมูลฐานหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาแล้ว และการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะมีพยานหลักฐานว่าผู้นั้นกระทำความผิดมูลฐานมาแล้วหรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะต้องมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับความผิดมูลฐานนั้นๆ ด้วย ซึ่งหากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้กระทำความผิดมูลฐานมาแล้วทั้ง 23 ฐานความผิดด้วยตนเอง แสดงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะต้องมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับความผิดมูลฐานทั้ง 23 ฐานความผิด เช่น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่งได้เงินมาจากการค้ายาเสพติด โดยผู้กระทำความผิดนั้นยังไม่ถูกจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน นั้นหมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะต้องมีพยานหลักฐานพอสมควรว่าผู้นั้นกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติด แล้วนำเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นมาฟอกเงิน จึงจับกุมผู้นั้นฐานฟอกเงินได้ แต่ในปัจจุบันพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่สามารถจับกุมผู้นั้นในความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดได้ เพราะกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ดังนั้น จะเหมาะสมหรือไม่หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน โดยอ้างว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดมาแล้ว โดยที่ผู้นั้นยังไม่ได้ถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดโดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายยาเสพติด เช่น เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเลย

แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่งได้เงินมาจากการค้ายาเสพติด โดยผู้กระทำความผิดนั้นได้ถูกจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมาแล้วโดยเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แต่ได้รับการประกันตัวออกมาสู่คดี แต่กลับออกมาเพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปโอนหรือแปรสภาพซึ่งเป็นความผิดฐานฟอกเงิน จึงถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจับกุม เช่นนี้ มีข้อแตกต่าง คือ ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินถูกจับกุมในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานมาก่อนแล้ว เท่ากับว่าความผิดมูลฐานซึ่งเป็นฐานความผิดที่นำไปสู่ความผิดฐานฟอกเงินได้ถูกตรวจสอบหรือกล่าวอ้างว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดชั้นหนึ่งก่อนแล้ว

ผู้เขียนเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้นั้น ต้องผ่านการกระทำความผิดมูลฐานมาก่อน เช่น ถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดโดยเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อเป็นการถ่วงดุลในชั้นหนึ่งว่า ผู้นั้นได้กระทำความผิดมูลฐานมาก่อนแล้วต่อมาจึงกระทำความผิดฐานฟอกเงิน จากจุดนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงจะเข้ามามีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดอาญาฐานฟอกเงินมาตรา 5 และมาตรา 38/1 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

4.2.2 การบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับตามมาตรา 38/1

ตามมาตรา 38/1 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินแล้ว ให้บันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(20) ได้ให้นิยามของคำว่า “บันทึก” หมายความว่าถึง

หนังสือใดที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดไว้เป็นหลักฐานในการสอบสวนความผิดอาญารวมทั้งบันทึกคำร้องทุกข์และคำกล่าวโทษด้วย

ผู้เขียนเห็นว่า การบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามมาตรา 38/1 ก็คือ การบันทึกจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจในกรณีทั่วไป ซึ่งต้องปรากฏ วัน เดือน ปี ที่กระทำความผิด สถานที่เกิดเหตุ ผู้จับกุม ข้อหาผู้ถูกจับ การแจ้งสิทธิในชั้นจับกุม พฤติการณ์ในการกระทำความผิด จากนั้นจึงรับนำตัวส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

4.2.3 การควบคุมตัวผู้ถูกจับตามมาตรา 38/1

ตามมาตรา 38/1 กำหนดระยะเวลาการควบคุมตัวผู้ถูกจับ เมื่อมีการจับกุมต้องส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง

การควบคุมในคดีอาญาทั่วไปนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(21) ได้ให้คำนิยามคำว่า “ควบคุม” หมายความว่า การควบคุมหรือกักขังผู้ถูกจับโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในระหว่างสืบสวนและสอบสวน โดยผู้เขียนจะขอกกล่าวถึงการควบคุมในชั้นจับกุม และ ชั้นสอบสวน

อำนาจควบคุมในชั้นจับกุม เกิดขึ้นเมื่อมีการจับกุมโดยเจ้าพนักงานผู้จับมีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับเพื่อนำตัวมาส่งพนักงานสอบสวน

อำนาจควบคุมในชั้นสอบสวน เกิดขึ้นผู้จับนำตัวผู้ถูกจับมาที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนรับมอบตัวผู้ถูกจับไว้เพื่อทำการสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย

ระยะเวลาในการควบคุมตัวผู้ถูกจับในชั้นสอบสวนคดีอาญาทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ ภายในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมง โดยเริ่มนับตั้งแต่มาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนจะต้องนำตัวผู้ถูกจับไปฝากขังต่อศาลในเขตท้องที่ที่กำหนด

ผู้เขียนเห็นว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การฟอกเงินตามมาตรา 38/1 นั้นไม่มีอำนาจสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพราะไม่มีกฎหมายใดกำหนดให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน

ถ้าพิจารณาตามมาตรา 38/1 จะเห็นว่าเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ภายในกำหนดระยะเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เริ่มจับกุม พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะต้องบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับแล้วส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนให้ทันภายในกำหนดระยะเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง โดยอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับเพื่อการสอบสวนของพนักงานสอบสวนสี่สิบแปดชั่วโมงจะเริ่มขึ้นทันทีเมื่อนำตัวผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนเหมือนคดีทั่วไป

อย่างไรก็ตามอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกจับในความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง ในการควบคุมตัวผู้ถูกจับของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีความเห็นเป็นสองกรณี คือ

กรณีแรกเห็นว่าการควบคุมผู้ถูกจับโดย “พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน” ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 86, 87 คือ ควบคุมเพื่อนำตัวผู้ถูกจับมาส่งพนักงานสอบสวนโดยเร็วเท่านั้น โดยไม่จำกัดค้ำจนถึงระยะเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงในมาตรา 38/1 เพราะการจับกุมโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีที่สอง เห็นว่า ที่มาตรา 38/1 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำตัวผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนภายในกำหนดระยะเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง เพราะต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ และเพื่อมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำตัวผู้ถูกจับไว้นานความจำเป็น

จึงกำหนดกรอบระยะเวลาไว้ไม่เกินสี่สิบสี่ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเพียงพอต่อการนำตัวผู้ถูกจับมาส่งพนักงานสอบสวนแล้ว

ผู้เขียนเห็นด้วยกับกรณีแรก เนื่องด้วยในทางปฏิบัติการนำตัวผู้ถูกจับจากที่จับกุมไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน อาจใช้ระยะเวลาเดินทางนานกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมง หากระยะทางระหว่างสถานที่จับกุมกับที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนั้นมีระยะทางไกล ประกอบกับการจับกุมตามมาตรา 38/1 นั้นต้องอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงต้องมีหลักเกณฑ์การปฏิบัติเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แม้กฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาการควบคุมในชั้นจับกุมไว้ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับจะนำตัวผู้ถูกจับไปที่ไหนก็ได้ กฎหมายให้อำนาจควบคุมในชั้นจับกุมเพื่อเพียงนำตัวส่งพนักงานสอบสวนเท่านั้น หากเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับนำตัวผู้ต้องหาไปที่อื่นซึ่งไม่ใช่เพื่อนำตัวมาส่งพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับจะมีความผิดฐานทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบได้

4.3 แนวปฏิบัติหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1

ปัจจุบันสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพิ่ม เพื่อมาทำหน้าที่ตามมาตรา 38/1 ซึ่งอยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและอุปกรณ์ต่างๆ ในการสืบสวน ตรวจสอบ จับกุม ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน และประสานงานในการขยายผลจากความผิดมูลฐานหลักทั้ง 23 ฐานความผิดไปสู่ความผิดฐานฟอกเงินด้วย จึงทำให้ไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีความเชี่ยวชาญในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38/1 และยังไม่มียุทธศาสตร์สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการแต่งตั้งการปฏิบัติหน้าที่และการรายงานการปฏิบัติหน้าที่ จึงเห็นควรให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเร่งจัดทำระเบียบสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการควบคุมและการรายงานการปฏิบัติหน้าที่ในการจับกุมความผิดฟอกเงินของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อไป

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบอำนาจการจับกุมตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยกับต่างประเทศ

หน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศออสเตรเลีย (AUSTRAC) หรือประเทศสหรัฐอเมริกา (FinCEN) จะทำหน้าที่ในด้านการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลของการฟอกเงิน การเก็บรักษาความลับของฐานข้อมูลที่หน่วยงานมี ขั้นตอนหรือการเคลื่อนไหวต่างๆ ทางด้านข้อมูลทางการเงิน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการช่วยเหลือและให้การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนหน่วยข่าวกรองทางการเงินระหว่างประเทศ การเข้าถึงสถาบันทางการเงินต่างๆ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีหรือธุรกรรมทางการเงินของบุคคลต่างๆ ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการฟอกเงิน ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แต่ในประเทศอังกฤษ จะมีลักษณะแตกต่างที่สำคัญไปจากประเทศทั้งสองที่กล่าวมาแล้ว คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่หลักในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (SOCA) มีอำนาจและหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดฟอกเงินด้วย ซึ่งบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการจับกุมส่วนใหญ่ คือ เจ้าพนักงานตำรวจ และมีขั้นตอนการทำงานที่เป็นระบบ มีทีมผู้เชี่ยวชาญเริ่มตั้งแต่การสืบสวน จับกุม จนถึงขั้นการพิจารณาคดีในชั้นศาล

สำหรับประเทศไทยนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่หลักในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมทางการเงินต่างๆ การใช้มาตรการในทางแพ่งในการริบทรัพย์ ซึ่งมีหน้าที่และลักษณะการทำงานคล้ายกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของประเทศออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกา

แต่ปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมายให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินด้วย ซึ่งในอนาคตจะทำให้มีลักษณะโครงสร้างและการปฏิบัติงานที่คล้ายกับหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายของประเทศอังกฤษ

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันสภาพสังคมได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรมส่งผลให้เกิดอาชญากรรมรูปแบบใหม่ๆ ตลอดเวลา นอกจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบนท้องถนนโดยทั่วไปแล้ว อาชญากรรมทางเศรษฐกิจก็สร้างความเสียหายให้แก่สังคมโดยรวมมากเช่นกัน ทั้งยังส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เช่น อาชญากรรมยาเสพติด อาชญากรรมการค้ามนุษย์ การฟอกเงิน เป็นต้น เนื่องจากอาชญากรรมเหล่านี้สร้างผลตอบแทนที่มีมูลค่ามหาศาล และยังสามารถนำรายได้หรือผลกำไรกลับมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับการก่ออาชญากรรมครั้งต่อไป ดังนั้น การปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้จึงมีความสำคัญมาก วิธีการปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้ให้ได้ผลดี คือ การตัดวงจรเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือการใช้มาตรการยึดเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานทั้ง 23 มูลฐานหรือการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งความผิดเหล่านี้นำมาซึ่งรายได้มหาศาล จึงเป็นที่มาของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

เจตนารมณ์ที่สำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ การตัดวงจรเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ซึ่งมีสาระสำคัญอยู่ที่มาตรา 5 ความผิดฐานฟอกเงิน โดยทั่วไปอาจจะเข้าใจว่ากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นการดำเนินการการริบเงินหรือทรัพย์สินซึ่งเป็นเรื่องของการดำเนินการทางแพ่งเท่านั้น แต่แท้จริงแล้ว ความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอาญาฐานหนึ่งเช่นเดียวกับความผิดมูลฐานทั้ง 23 มูลฐาน เพียงแต่ต้องเข้าองค์ประกอบของความผิด คือ นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐานทั้ง 23 ฐาน ความผิด ไปดำเนินการตามที่มาตรา 5 ได้กำหนดไว้ จะเป็นความผิดฐานฟอกเงิน โดยผู้ที่กระทำความผิดมูลฐานแล้วก็สามารถกระทำความผิดฐานฟอกเงินได้อีกกรรมหนึ่งด้วย

นอกจากนั้นในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ยังกำหนดให้ผู้สนับสนุนช่วยเหลือต้องรับผิดชอบในความผิดฐานฟอกเงินเสมือนตัวการ ผู้พยายามกระทำความผิด ผู้สมคบ ซึ่งมีโทษมากกว่าคดีอาญาปกติโดยทั่วไป วัตถุประสงค์สำคัญเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยุ่งเกี่ยว ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน

เมื่อความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอาญาแล้ว ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายคือการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งเป็นการตัดวงจรเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากกระทำความผิดได้เป็นอย่างดี แต่หลังจากที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้บังคับใช้มาระยะหนึ่งพบว่า สถิติคดียาเสพติดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหนึ่งของการฟอกเงินมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่สถิติการจับกุมและดำเนินคดีฟอกเงินมีน้อยมาก ทั้งที่ในความเป็นจริงเมื่อผู้กระทำความผิดได้เงินมา ไม่มีผู้กระทำความผิดคนใดนำเงินไปเก็บไว้เฉยๆ เพียงแค่นำเงินเหล่านั้นไปซุกซ่อน ไปใช้ ซื้อทรัพย์สิน เป็นต้น ก็เป็นความผิดฐานฟอกเงินทั้งสิ้น นั่นเป็นสิ่งที่แสดงว่าความผิดอาญาฐานฟอกเงินไม่สามารถบังคับใช้ได้ดีเท่าที่ควร นั่นเป็นสิ่งที่สะท้อนว่าเจ้าพนักงานตำรวจไม่สามารถจับกุมความผิดอาญาฐานฟอกเงินได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า มาตรา 5 ความผิดอาญาฐานฟอกเงินไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง สาเหตุมาจากผู้ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายหรือมีหน้าที่จับกุมไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดอาญาฐานฟอกเงินได้ หรืออาจเกิดจากขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายฟอกเงินในเรื่องขององค์ประกอบความผิด หรือวิธีปฏิบัติในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน

เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นใด ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการจับกุมผู้กระทำความผิด ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเข้าไปตรวจค้นเพื่อหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดฟอกเงิน ปรากฏว่าขณะที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทำการค้นนั้นได้พบยาบ้าในสถานที่ดังกล่าวซึ่งเป็นอีกความผิดมูลฐานหนึ่ง แต่ไม่สามารถจับกุมเนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจก่อน ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถยกย้าย ชุกซ่อน ทำลายหลักฐาน ก่อนที่เจ้าพนักงานตำรวจจะมาถึง กรณีดังกล่าวจึงไม่สามารถดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้

จึงเป็นมาที่มาของการแก้ไขกฎหมายฟอกเงิน โดยให้อำนาจเลขาธิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รองเลขาธิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจจับกุม ความผิดอาญาฐานฟอกเงินได้ นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการ มีอำนาจจับกุมความผิดอาญาฐานฟอกเงินได้อีกด้วย แต่ไม่รวมถึงความผิดมูลฐานหลักทั้ง 23 ฐาน ความผิด ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจโดยตรง จุดประสงค์สำคัญของการออกกฎหมายก็เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนของการจับกุมคดีอาญาฐานฟอกเงิน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว แต่สิ่งสำคัญที่ตามมา ก็คือ การจับกุมมีขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ และเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาว่า ข้อกฎหมายที่มีอยู่นั้นสามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ ชัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่นหรือไม่ ขั้นตอนในการจับกุมต้องอยู่ภายใต้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญารวมทั้งต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญอีกด้วย

ในมาตรา 38/1 ได้ให้อำนาจกับเลขาธิการ รองเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน แต่ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติดังนี้

1. เลขาธิการ รองเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทำหน้าที่ในด้านนโยบายหรือด้านธุรการ แม้บางนายเป็นเจ้าพนักงานตำรวจมาก่อน แต่ก็มีประสบการณ์ในด้านธุรการหรือแผนงานเท่านั้น ซึ่งขาดความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในด้านการจับกุมซึ่งเป็นงานในด้านการปฏิบัติ ประกอบกับกำลังพลน้อย ขาดการบังคับบัญชาที่มีเอกภาพในการสั่งการ ซึ่งหากให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติงานในพื้นที่ โอกาสเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นมีมาก

2. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ประกอบกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีงานในหน้าที่รับผิดชอบจำนวนมาก หากต้องแบ่งกำลังเจ้าหน้าที่มาเพื่อปฏิบัติหน้าที่จับกุมตามมาตรา 38/1 อาจจะทำให้งานที่อยู่ในความรับผิดชอบเสียหายได้

3. การจับกุมความผิดซึ่งหน้าในความผิดฐานฟอกเงินมีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อยมาก และเป็นความผิดที่ต้องมีการสืบสวนข้อมูลในเชิงลึก การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นระยะเวลาานาน ฉะนั้นโอกาสที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือแม้แต่เจ้าพนักงานตำรวจเองจะจับกุมความผิดฐานฟอกเงินในขณะกำลังกระทำนั้นเป็นไปได้ยากยิ่ง และที่สำคัญที่มาของเงินนั้นยังพิสูจน์ไม่ได้ในขณะจับกุม เพราะเงินเมื่ออยู่ที่ใครแล้วก็ไม่สามารถบอกได้ ณ ตอนนั้นว่า เงินดังกล่าวได้มาอย่างไร ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการนำพยานหลักฐานไปขออนุมัติหมายจับจากศาลน่าจะเป็นหลักการที่ถูกต้องและเป็นหลักสากลมากกว่า

4. การจับกุมตามมาตรา 38/1 ยังมีปัญหาข้อกฎหมายและขั้นตอนในการปฏิบัติอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจจับ การบันทึกถ้อยคำ การควบคุมผู้ถูกจับ ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

5. การจับกุมความผิดซึ่งหน้าฐานฟอกเงินยังมีปัญหาในทางปฏิบัติและข้อกฎหมายอยู่ และที่สำคัญผู้เขียนเห็นว่าการจับกุมความผิดซึ่งหน้าฐานฟอกเงินนั้นมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะหากจะพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายฟอกเงิน คือ การตัดวงจรของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากกระทำความผิดมูลฐาน และที่สำคัญไม่ว่าเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากกระทำความผิดจะแปรเปลี่ยนสภาพไปอย่างไร ก็สามารถติดตามดำเนินการทั้งทางอาญาและแพ่งได้อยู่ดี หรือหากจะพิจารณาถึงตัวผู้กระทำความผิด หากไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ในขณะนั้น ก็สามารถจับกุมได้ในภายหลังอยู่ดี ส่วนทรัพย์สินไม่ว่าจะโอนกันไปที่ทอดก็ตาม กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็สามารถดำเนินการกับตัวทรัพย์สินได้

ผู้เขียนเห็นว่า ความผิดอาญาฐานฟอกเงินนั้น ควรจะถูกนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิด ภายหลังจากที่ได้มีการจับกุมหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดมูลฐานเสียก่อน โดยอาจจะให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาเพิ่มเติม หรือขออนุมัติออกหมายจับบุคคลที่ให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้กระทำความผิดมูลฐาน มากกว่าจะนำมาใช้จับกุมในความผิดซึ่งหน้า ซึ่งมีระยะเวลา

ในการดำเนินการสั้นมาก ซึ่งหากพยานหลักฐานในขณะจับกุมไม่เพียงพอ พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติอาจถูกฟ้องกลับฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบอีกด้วย นอกจากนี้วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของการจับกุมความผิดซึ่งหน้าก็เพื่อประโยชน์ในการระงับปราบปรามเหตุอันบังเกิดขึ้นเฉพาะหน้า หรืออาจจะเกิดขึ้น ดังนั้น หากกรณีใดไม่ใช่ความผิดที่เกิดขึ้นซึ่งหน้าหรือจำเป็นต้องระงับปราบปรามทันที ก็ไม่สมควรจับกุมโดยทันที แต่ควรเร่งสืบสวนสอบสวนหาพยานหลักฐานและรวบรวมข้อเท็จจริง ตลอดจนรายละเอียดต่างๆ ในการกระทำความผิดไว้ให้พร้อม* จึงดำเนินการจับกุมหรือขออนุมัติหมายจับต่อศาล

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด ผู้เขียนเห็นว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายมาตรา 38/1 ให้อำนาจจับกุมแก่เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นเป็นเรื่องดี แต่มีปัญหาในด้านการปฏิบัติ ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากปัจจัยเกี่ยวข้องของหลายประการ เช่น บุคลากรไม่มีความพร้อม ลักษณะความผิดฟอกเงินในกรณีความผิดซึ่งหน้าที่พบได้น้อยมาก อาจเกิดความสับสนระหว่างหน่วยงานปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นศาล สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แม้ผู้เขียนจะไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 38/1 อย่างไรก็ตามมาตรา 38/1 ก็มีผลในการบังคับใช้ทางกฎหมายแล้ว ซึ่งหากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต้องบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ คือ

1. อบรมให้ความรู้ในด้านข้อกฎหมายและวิธีปฏิบัติในการจับกุมรวมทั้งยุทธวิธีต่างๆ ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 38/1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติ
2. ยกฐานะเบี่ยงสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วยการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจับกุมความผิด

* ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ข้อ 14

ฐานฟอกเงิน เพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจและรายงานผลการปฏิบัติตามคำสั่งมอบหมาย ตามมาตรา 38/1

3. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน่วยงานใหม่รองรับการขยายผลจากความผิดมูลฐาน ทั้ง 23 ฐานไปสู่ความผิดฐานฟอกเงิน โดยอาจจัดตั้งเป็นกองบังคับการปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อประสานงานและร่วมมือกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งหน่วยงานนี้จะมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงิน ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอนการ ปฏิบัติตั้งแต่เริ่มสืบสวน จับกุม สอบสวน และการดำเนินคดีในชั้นศาล

4. เสนอให้ความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธี พิเคราะห์ความอาญา เพื่อให้สามารถจับกุมความผิดฐานฟอกเงินในความผิดซึ่งหน้ากรณีให้ถือว่า เป็นความผิดซึ่งหน้าได้ และราษฎรสามารถช่วยเจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับฟอกเงินจับกุม ผู้กระทำความผิดได้

5. เมื่อมีการจับกุมความผิดมูลฐานทั้ง 23 ฐานความผิดแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องมีนโยบายและกำชับการปฏิบัติให้พนักงานสอบสวนบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินในความผิดอาญาฐานฟอกเงินมาตรา 5 โดยการแจ้งข้อหาเพิ่มเติมฐาน ฟอกเงินกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดมูลฐานหรือฟอกเงินด้วย หากปรากฏว่ามี พยานหลักฐานภายหลังเกี่ยวกับการกระทำผิดฐานฟอกเงิน

6. ควรแก้ไขมาตรา 38/1 ที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินนำตัวผู้ถูกจับนำส่งพนักงานสอบสวนภายในสี่สิบสี่ชั่วโมง โดยยกเลิก ระยะเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงออกไป เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สุดท้ายผู้เขียนเห็นว่า การดำเนินการจับกุมความผิดอาญาฐานฟอกเงิน ควรให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ส่วนพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินทำหน้าที่ในเรื่องของการดำเนินการยึดทรัพย์ การรายงานธุรกรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีอยู่เดิมน่าจะเหมาะสม

กว่า เป็นการแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ และเป็นการร่วมมือระหว่างองค์กร น่าจะเกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายสูงสุด

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกฎหมายได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการจับกุมความผิดอาญาฐานฟอกเงิน ในอนาคตด้วยความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ความผิดซึ่งหน้าฐานฟอกเงินกรณีซึ่งหน้าอย่างแท้จริงก็อาจมีให้เห็นได้มากขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายมาตรา 38/1 คือ การฝึกอบรมบุคลากรของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในเรื่องของข้อกฎหมายและวิธีการปฏิบัติ หากกรณีจำเป็นเร่งด่วนไม่อาจประสานขอคำสั่งจากเจ้าพนักงานตำรวจได้ทัน ก็ดำเนินการจับกุมตามอำนาจหน้าที่ที่ตนมีและเกิดความปลอดภัยกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผู้ปฏิบัติต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส.กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : มาตรการใหม่ในการปราบปรามยาเสพติด ในเอกสารสรุปผลสัมมนา เรื่องกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท กรุงเทพมหานคร, 7-8 กรกฎาคม 2542. กรุงเทพมหานคร : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี้,2542.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์.คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในชั้นก่อนการพิจารณา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัฏการพิมพ์, 2548.

คณิต ณ นคร.การเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐกับการปล่อยชั่วคราว.มติชนสุดสัปดาห์ (22-28 ตุลาคม 2553)(29 ตุลาคม –5 พฤศจิกายน 2553)

คณิต ณ นคร.กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร:วิญญูชน, 2555.

คณิต ณ นคร. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2555.

คณิง ภาไชย แก้ไขเพิ่มเติมโดย อ.ไพโรจน์ วายุภาพ และ รศ.ณรงค์ ใจหาญ.กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เด็อนตุลา, 2550.

จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช.คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยหมายเรียกหมายอาญา.กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร, 2548.

ไชยยศ เหมะรัชตะ.มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร : กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี้,2542.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลดีเด่นตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 39 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 9, 2539-2540.

ณรงค์ ใจหาญ.หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2552.

ณรงค์ ใจหาญ. หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2555.

- นนชปวร สุวรรณกุล.พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 : ศึกษา
กรณีการใช้มาตรการพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐาน.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. กฎหมายสกัดการฟอกเงิน : ปัญหาที่ว่าง หรือผู้ออกกฎหมาย.มติชนสุด
สัปดาห์ (27 พฤษภาคม 2537)
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. กฎหมายฟอกเงินกับความจำเป็นที่ต้องพิจารณา.ประชาชาติธุรกิจ
(19-21 พฤษภาคม 2537)
- วีระพงษ์ บุญโญภาส.การกำหนดความผิดมูลฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กระทำความผิดข้าม
ชาติและมาตรการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงิน
และมาตรการยึดอายัดและริบทรัพย์.สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด.
- ศุภร์สุดา ปิ่นเฟื่อง. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษา
เฉพาะกรณีการแก้ไขความผิดมูลฐานลักลอบหนีศุลกากร.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ศูนย์บริการข้อมูลทางกฎหมาย.การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.เอกสารเผยแพร่
สำนักเลขาธิการวุฒิสภา(สิงหาคม 2537)
- สหัส สิงห์วิริยะ. ความรู้เรื่องกฎหมายป้องกันการฟอกเงิน.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม
, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.). รายงานการ
ประชุม ครั้งที่ 6/2537 เรื่องการริบทรัพย์ในคดียาเสพติด.(12 กันยายน 2537)
- สีหนาท ประยูรรัตน์. คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542.
กรุงเทพมหานคร: ส.เอเชีย เพลส, 2542.
- สุรพล ไตรเวทย์.การฟอกเงินและกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน.รพีสาร2 ,6 มกราคม
- มีนาคม 2537):13-14.
- สุรพล ไตรเวทย์.คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. ตุลาคม,
2543.
- หยุด แสงอุทัย.ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาศึกษาคำพิพากษาฎีกา.
- อรรถนพ ลิขิตจิตถะ.ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.
พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพมหานคร: กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส.,ตุลาคม,2542.
- อัยการนิเทศ เล่มที่ 2 พ.ศ.2479

ภาษาอังกฤษ

AUSTRAC.About AUSTRAC. [Online]. Available from: <http://www.austrac.gov.au>

[2013,January 1]

Cicad.About Cicad. [Online], Available from:

http://www.cicad.oas.org/Main/Template.asp?File=/lavado_activos/default_eng.asp [2012,October 5]

Criminal Justice Act 2003 [Online]. Available from :

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/44/notes>[2012,November10]

Criminal.Criminaljustice. [Online]. Available from :<http://www.justice.gov/criminal/afmls/>

[2012,October 17]

Drug Trafficking Act 1994-England and Wales only [Online]. Available from :

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1994/37/contents>[2012,October 25]

Drug Trafficking Act 1994-England and Wales only [Online]. Available from :

<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index5174EN.html?pluginMethod=eldd.countryprofiles&country=UK>[2012,October29]

FinCen.Enforcement. [Online]. Available from:

http://www.fincen.gov/law_enforcement/les/[2012,October 25]

FinCen.How we work. [Online]. Available from :

<http://www.fas.org/irp/agency/ustreas/fincen/history.htm>[2012,October 25]

Money Laundering Regulation 1993 [Online]. Available from :

<http://www.legislation.gov.uk/uksi/1993/1933/note/made>[2012,October16]

Richard Parlour.Butterworths International Guide to Money Laundering Law and Practice. Butterworth & Co Publishers Ltd, 1995.

Robinson Jeffrey.The Laundrymen. New York :Arcode Publishing, 1996.

SOCA.About SOCA. [Online]. Available from :www.soca.gov.uk/about-soca

[2012,December 10]

SOCA.Criminal investigations. [Online]. Available from : <http://www.soca.gov.uk/about-soca/how-we-work/criminal-investigations>

[2012,October 25]

SOCA.How we work. [Online].

Available from :<http://www.soca.gov.uk/about-soca/how-we-work>

[2012, October 25]

SOCA.Structure. [Online]. Available from <http://www.soca.gov.uk/about-soca/how-we-are-run/structure> [2012, October 21]

Steven H. Gifis. Law Dictionary. United State: Barron's Educational Series, 3rd Ed., 1991.

Terrorism Act 2000. [Online]. Available from :

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/notes/division/2> [2012, October 25]

The Bank secrecy Act. [Online]. Available from:

<http://.sec.gov/about/offices/ocie/amlsourcetool.html#1> [2012, October 27]

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายนพรัตน์ ตันติเสวีรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2527 บิดาชื่อ นายกิตตินันท์ ตันติเสวีรัตน์ มารดาชื่อ นางวิภาทร ตันติเสวีรัตน์ มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดชัยนาท สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญานิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อปีการศึกษา 2549 และศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2554